

l'Agenda Urbana

de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

La redacció de l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona ha estat coordinada per l'Àrea de Polítiques Urbanístiques i Espais Naturals i per l'Àrea d'Internacional i Metròpolis Digital.

El text que es presenta va ser aprovat per Decret de Presidència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona el 13 de febrer del 2025

Barcelona, juliol del 2025

© del text i l'edició: Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)

El compromís de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) amb l'Agenda 2030 ha estat ferm i conscient des del 2015. Les competències de l'Administració metropolitana, vinculades a serveis bàsics com són la mobilitat i el transport públic, la gestió del cicle integral de l'aigua o el tractament de residus, i també a polítiques com l'habitatge, la gestió de l'espai públic o el planejament urbanístic, la situen com una institució clau per assolir els objectius de desenvolupament sostenible a la metròpolis barcelonina. En aquest sentit, els diferents plans de govern de l'AMB i altres plans sectorials prenen com a clara referència els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i la Nova Agenda Urbana (NAU).

Des de l'aprovació de l'Agenda 2030 i la NAU, l'AMB ha assistit als Fòrums Internacionals d'ONU-Habitat i ha participat en les xarxes internacionals de ciutats i en diferents trobades, per donar a conèixer i promoure aquest compromís amb els ODS des d'una perspectiva metropolitana.

L'Agenda Urbana de l'AMB que es presenta en aquest document n'és una bona prova. La seva naturalesa és d'àmbit metropolità, participativa, flexible en l'horitzó 2050 i viva, ja que forma part d'un procés de reflexió constant que s'inicia el 2023 amb l'aprovació del Pla director urbanístic metropolità. És una Agenda que destaca els elements que fan singular el territori metropolità i que incorpora els plans sectorials de les competències que la Llei 31/2010 atribueix a la Institució metropolitana. Aquests 15 anys d'existència de la tercera administració de Catalunya han estat la demostració que les agendes urbanes han de tenir en compte la dimensió metropolitana com a àmbit territorial imprescindible per arribar als objectius de l'Agenda 2030 i la Nova Agenda Urbana.

El món canvia de pressa i ja observem com la revolució tecnològica, la gestió de les dades o la intel·ligència artificial estan canviant la manera com planifiquem i gestionem les ciutats i les metròpolis.

Amb aquest document que presentem l'AMB vol establir un full de ruta per als propers anys i contribuir a les agendes urbanes d'alguns dels 36 ajuntaments metropolitans que ja en disposen.

Les àrees metropolitanes i les ciutats han d'estar preparades per a aquest gran repte que suposa renovar el compromís global d'una agenda de desenvolupament compartida, equitativa, socialment més justa i econòmicament sostenible. I aquest compromís l'AMB l'expressa en l'Agenda Urbana metropolitana.

Antonio Balmón

Vicepresident executiu
Àrea Metropolitana de Barcelona

Sumari

5 1. Naturalesa de l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

7 2. Diagnosi territorial

- 7 2.1. SITUACIÓ I ENCAIX TERRITORIAL
- 8 2.2. LES DINÀMIQUES METROPOLITANES I ELS SEUS EFECTES TERRITORIALS
- 16 2.3. ELS INSTRUMENTS D'ORIENTACIÓ DE LES POLÍTIQUES METROPOLITANES A CURT I A LLARG TERMINI
- 20 2.4. ELS INSTRUMENTS D'ORIENTACIÓ DE LES POLÍTIQUES METROPOLITANES A CURT I A LLARG TERMINI

46 3. Pla d'acció

- 3.1. EIXOS I OBJECTIUS

51 4. Reptes

- 53 4.1. LA MATRIU BIOFÍSICA
- 58 4.2. ELS TEIXITS RESIDENCIALS I L'HABITATGE
- 68 4.3. ELS ESPAIS D'ACTIVITAT ECONÒMICA
- 75 4.4. LES DOTACIONS
- 80 4.5. ELS ESPAIS I LES INFRAESTRUCTURES DE MOBILITAT
- 88 4.6. ELS FLUXOS METABÒLICS
- 94 4.7. DESENVOLUPAMENT SOCIAL I ECONÒMIC
- 97 4.8. LA GESTIÓ I LA GOVERNANÇA

101 5. Participació

- 101 5.1. ANTECEDENTS
- 103 5.2. EL DOCUMENT D'AVANÇ DEL PLA, 2016-2018
- 108 5.3. EL DOCUMENT PER A L'APROVACIÓ INICIAL, 2019-2023
- 111 5.4. LES COL·LABORACIONS EN LA REDACCIÓ DEL PLA (2014-2022). UN BALANÇ

113 6. Governança de l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

114 7. Seguiment i avaluació

- 112 7.1. OBJECTIU
- 112 7.2. ESTRUCTURA DEL SISTEMA

1

Naturalesa de l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

L'Agenda Urbana metropolitana és el document de referència per desplegar de manera coherent i integrada les futures accions de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) en l'horitzó 2050. Aquestes accions estan vinculades a totes les responsabilitats i competències de l'AMB en el territori metropolità, i també als diferents plans i programes.

L'Agenda presenta una sèrie de particularitats que en determinen la naturalesa: el caràcter metropolità, l'Agenda com a procés, la participació i l'equilibri entre determinació i flexibilitat.

El caràcter metropolità

L'Agenda subratlla el seu caràcter metropolità, per entendre que la realitat a la qual respon depassa els límits territorials d'allò que es pot considerar urbà.

Hi ha també la voluntat de promoure una visió i un tractament de les realitats funcionals i socials en què viu la major part de la població europea, que, en la majoria de casos, no té una correspondència administrativa, sinó metropolitana.

Aquest enfocament promou un canvi d'orientació substancial en la manera en què tots els governs aborden les qüestions relatives a les seves realitats territorials. Però representa també un repte per a la mateixa elaboració de l'Agenda, ja que obliga a plantejar qüestions i proposar solucions metropolitanes.

L'Agenda com a procés

L'inici del procés d'elaboració de l'Agenda el marca el Pla director urbanístic metropolità (PDUM), aprovat inicialment el 2023 i que, per la seva naturalesa, reuneix la majoria de requisits exigibles en un document de característiques similars a l'Agenda Urbana Espanyola. S'hi inclouen també els altres instruments d'ordenació territorial i urbanística i els plans sectorials de l'AMB, aprovats pels òrgans competents d'aquesta institució: Pla d'actuació metropolità, Reflexió estratègica metropolitana, Pla clima i energia 2030, Pla de sostenibilitat ambiental (PSA), Pla metropolità de mobilitat urbana (PMMU) 2019-2024 i 2025-2030, Pla estratègic del cicle integral de l'aigua (PECIA), Pla d'internacionalització

2003**PEMB**

Pla estratègic metropolità de Barcelona

2010**PEMB**

Pla estratègic Visió 2020

2018

Pla clima i energia 2030

2020**PMRH**

Pla metropolità de rehabilitació d'habitatge

PREMET25

Programa metropolità de prevenció i gestió de recursos i residus municipals

PMMU

Pla metropolità de mobilitat urbana

2021

Pla d'internacionalització

2022**PECIA**

Pla estratègic del cicle integral de l'aigua

BARRIS

Programa integral de barris per la millora de rendes

2023**PDUM**

Pla director urbanístic metropolità

PEMB

Compromís 2030

de l'AMB 2021-2025, Programa metropolità de prevenció i gestió de recursos i residus municipals (PREMET), Pla metropolità de rehabilitació d'habitatges (PMRH), Programa d'actuacions de cohesió territorial (PACTE) 2025-2028, Pla estratègic metropolità de Barcelona – Compromís Metropolità 2030, Pla social metropolità 2024-2027, Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola (PEPNat) i la modificació de Pla General Metropolità (MPGM). Tot plegat dona una visió global i transversal dels objectius i reptes futurs del territori metropolità.

L'experiència del PDUM ha servit per fer una diagnosi del territori metropolità, identificar-ne els reptes mitjançant debats i processos participatius amb un ampli ventall de representació dels diferents actors del territori, fixar els objectius i proposar les actuacions de caràcter urbanístic aprovades pel Consell Metropolità de l'AMB.

L'Agenda inclou, doncs, tots els plans sectorials metropolitans que, alineats i coherents amb el PDUM, enforteixen la seva estratègia i aspiren, en el futur, a millorar-la com a part d'un procés que evoluciona i madura els seus plantejaments i objectius.

Es parteix de les propostes urbanístiques i s'incorporen línies d'acció provinents de tots els departaments de la Institució fins a esdevenir un document integral i comprensiu del conjunt d'actuacions de l'AMB.

La participació

L'elaboració de l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona es basa en la participació, tant interna com externa.

La participació interna la fan els diversos departaments de l'AMB. Els responsables d'aquests departaments han participat en les respectives línies d'actuació, però també en la definició conjunta de les característiques i les línies generals de l'Agenda.

La participació externa ve donada pel caràcter metropolità de l'AMB. En aquest sentit, i més enllà de la seva representació en els diversos òrgans descrits a l'apartat 1.4, els 36 ajuntaments dels municipis metropolitans participen directament en l'elaboració dels documents estratègics de l'AMB.

A més, la seva naturalesa d'ens local atorga a l'AMB una proximitat a la ciutadania que li permet conèixer de primera mà els seus requisits i necessitats. Per aquest motiu, com també es detalla al capítol 5, tant el PDUM com l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona donen una importància especial a la participació de la ciutadania, tant individualment com a partir de les entitats i les associacions en què s'organitza la societat civil.

L'equilibri entre la determinació i la flexibilitat

Una agenda urbana que ha de guiar el desenvolupament de les polítiques metropolitanes fins a l'any 2050 ha de ser capaç d'adaptar-se a les contínues transformacions territorials, socials i tecnològiques que es produiran al llarg del proper quart de segle. Però ha de ser capaç també de transcendir posicionaments ideològics. L'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona intenta ser tan precisa com sigui possible en les seves determinacions a fi d'orientar el millor possible les actuacions que s'acabin duent a terme. Però, al mateix temps, incorpora una component de flexibilitat que permeti adaptar les característiques d'aquestes actuacions als criteris imperants en cada moment.

2 Diagnosi territorial

Amb la finalitat de garantir que les diverses línies d'actuació que proposa l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona s'ajustin al territori metropolità, cal conèixer quines són les dinàmiques que afecten la seva població i activitat i, sobretot, quins són els elements espacials que queden afectats per aquestes dinàmiques, que són aquells sobre els quals poden incidir les polítiques urbanes. Aquest apartat fa una diagnosi sintètica de l'àrea metropolitana de Barcelona i remet a altres documents per a una descripció més extensa i detallada.

2.1. L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

El territori de l'àrea metropolitana de Barcelona, tal com va ser delimitada a la Llei 31/2010, del 3 d'agost, s'estén al llarg de les 63.478 ha que cobreixen la superfície dels seus 36 municipis.

Aquest àmbit ocupa el terreny accidentat al voltant de la serra de Collserola, al bell mig de la serralada Litoral: l'estret eixamplament que s'obre a la plana litoral entre els rius Llobregat i Besòs, el curs baix d'aquests dos rius, la petita part de la plana vallesana situada al nord del massís de Collserola i els vessants orientals del massís del Garraf i la serra d'Ordal.

Aquesta situació i la seva ubicació respecte als elements estructurants del relleu ha atorgat a l'àrea metropolitana una accessibilitat natural que li ha permès articular un territori molt més extens al seu voltant. Però, al mateix temps, ha condicionat el seu desenvolupament, tant pel que fa als assentaments urbans com a les principals infraestructures de comunicació. La relativament baixa proporció de sòl amb pendents moderats (només un 38,4 % dels sòls de l'àrea metropolitana tenen un pendent inferior al 20%) ha obligat a ocupar intensivament l'espai disponible i combinar usos residencials, d'activitat econòmica i infraestructurals, obeint, de vegades, a les necessitats urgents de cada nova etapa de desenvolupament més que no pas a un procés de planejament ordenat.

Aquesta dificultat ha obligat, d'una banda, a assolir unes densitats urbanes molt més elevades que les de la major part de metròpolis europees per encabir els seus 3.353.348 habitants actuals (52,8 habi-

tants per hectàrea). Però, també, a iniciar un procés d'expansió progressiva que va ocupant territoris cada vegada més extensos i que fa que les lògiques que governen les seves dinàmiques demogràfiques i econòmiques responguin a àmbits funcionals que depassen cada vegada més els límits estrictes de l'àrea metropolitana.

2.2. SITUACIÓ I ENCAIX TERRITORIAL

Les dinàmiques socials, econòmiques i territorials que afecten l'àrea metropolitana de Barcelona i en condicionen el desenvolupament responen, la majoria de vegades, a lògiques d'escala territorial superior: el sistema mundial de ciutats, el context europeu i mediterrani, els eixos de relació amb Espanya, la Catalunya nodal i, finalment, la resta de la regió metropolitana de Barcelona.

2.2.1. El paper de l'àrea metropolitana en el sistema mundial de ciutats

Des de la integració d'Espanya a la Unió Europea (1986), l'àrea metropolitana de Barcelona viu un creixent procés d'obertura que es manifesta tant en el moviment de persones com en el de mercaderies i en els fluxos monetaris. En les dues darreres dècades, aquesta internacionalització ha estat encara més marcada. Així, entre el 1999 i el 2019 les importacions a la província de Barcelona van augmentar un 157 %, i les exportacions, un 174 %. Bona part d'aquest moviment de mercaderies es va produir a través del port de Barcelona, que en el mateix període de temps va augmentar el trànsit total de mercaderies un 237 %, especialment les transportades en contenidors, que es van triplicar. Al mateix temps, els fluxos internacionals de persones van experimentar increments encara més significatius, tant al mateix port, on els passatgers van augmentar un 465 %, com a l'aeroport, on es van multiplicar per 5,5. L'àrea metropolitana de Barcelona, doncs, incrementa els seus fluxos amb l'exterior i ho fa, a més, eixamplant el seu àmbit d'intercanvi fins a abastar la totalitat del planeta.

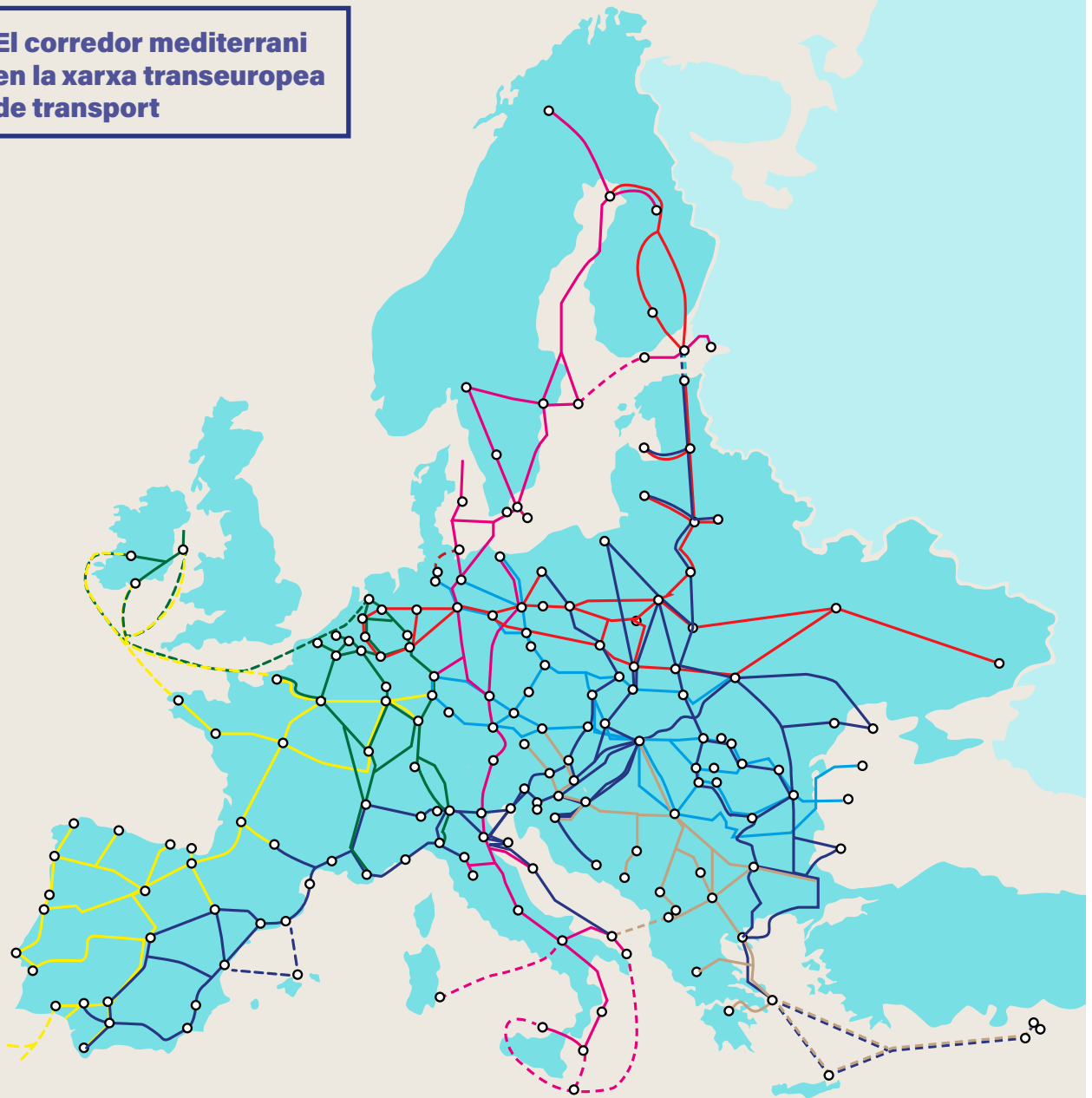
Malgrat aquest procés d'internacionalització, el pes de Barcelona en el context mundial de ciutats és moderat, tant en termes de població com d'activitat. Així, si bé l'any 1950 Barcelona ocupava el 30è lloc entre les principals aglomeracions metropolitanes mundials (amb més de 300.000 habitants), l'any 2015 havia baixat fins al lloc 69.

El procés d'urbanització a escala mundial que ha permès passar d'una població eminentment rural (el 70,4 %, l'any 1950) a una de majoritàriament urbana des de principis del segle XXI ha estat possible gràcies, sobretot, a l'espectacular creixement de les ciutats xineses i del sud-est asiàtic, creixement que es preveu que continuarà al llarg de les properes dècades i al qual se sumaran un bon nombre de metròpolis africanes. L'any 2035, hi haurà al món gairebé una cinquantena d'aglomeracions de més de 10 milions d'habitants, i algunes, com ara Delhi, Tòquio, Shanghai, Dhaka, el Caire i Bombai, superaran amb escreix els 25 milions d'habitants.

Aquest desplaçament del centre de gravetat urbà es correspon, lògicament, amb el de la població i amb el de les activitats econòmiques. La concentració més elevada de població, de seus de les principals corporacions, de trànsits aeris i portuaris o de fluxos monetaris en altres metròpolis mundials allunyen Barcelona de les primeres posicions del que s'ha anomenat *sistema mundial de ciutats* o *xarxa de ciutats globals*. Ara bé, lluny d'esdevenir un motiu de preocupació, aquesta posició més moderada representa en molts aspectes un valor per a Barcelona.

En primer lloc, perquè els mateixos volums demogràfics i d'activitat necessaris per esdevenir una de les principals capitals mundials sovint són excessius a l'hora de garantir unes condicions d'habitabilitat i de qualitat ambiental elevades. Els sacrificis que exigeix ser present en les primeres posicions del sistema mundial de ciutats són considerables, i estan al mateix nivell que els beneficis econòmics i empresarials que comporta. En segon lloc, perquè el model que ha caracteritzat Barcelona com a ciutat mediterrània durant molts segles implica unes característiques urbanes de mesura, proporció i integració amb el seu entorn difícilment compatibles amb els paràmetres que guien els processos de desenvolupament de les grans concentracions mundials. En tercer lloc, perquè aquestes mateixes característiques i particu-

El corredor mediterrani en la xarxa transeuropea de transport

Font: Comissió Europea.

laritats poden portar Barcelona a exercir altres papers a escala mundial més enllà dels que es basen en l'acumulació i la competència amb altres àrees urbanes, i que són els que li donen un valor propi com a lloc. Una prova d'això és que, més enllà dels indicadors purament quantitius, i tal com mostren els nombrosos índexs internacionals que valoren els aspectes qualitius de la vida de les ciutats, Barcelona ocupa sempre una de les posicions superiors en els rànquings d'atractivitat.

2.2.2. Els contextos europeu i mediterrani

El sistema europeu de ciutats ha estat àmpliament analitzat, no ja des del punt de vista acadèmic, sinó també per a l'articulació de les polítiques de la Unió Europea. Tot i això, la Unió Europea no defineix un sistema urbà determinat ni, encara menys, unes funcions específiques per a cada àrea urbana. Els diversos documents de referència, com l'Agenda Territorial Europea, advoquen per un desenvolupament territorial integrat, policèntric i equilibrat, desenvolupat amb criteris d'entorn saludable, economia circular i mobilitat sostenible en què les àrees urbanes han de tenir, lògicament, un paper preponderant.

Ara bé, les orientacions en aquest sentit són prou abstractes per deixar un ampli marge d'acció. De fet, el tractament comunitari de les àrees urbanes queda determinat més directament per dues polítiques concretes: la política regional i la política de transport.

Així, la Direcció General de Política Regional de la Comissió Europea ha desenvolupat un complex i ambiciós sistema d'iniciatives, programes i documents de referència que, més enllà de les línies de finançament que representen, aporten claus significatives sobre el model de desenvolupament urbà i el paper de les ciutats en els objectius generals de competitivitat, cohesió i sostenibilitat de la Unió Europea. En un intent per unificar i simplificar els nombrosos instruments i regulacions a escala comunitària per a una gestió més eficient, l'Agenda Urbana per a la UE sintetitza, com s'ha especificat, l'orientació actual d'aquestes polítiques i destaca els catorze temes clau en matèria urbana per al període 2021-2027.

El tractament d'aquests temes serà la base de la política regional europea i, en conseqüència, determinarà en gran manera el repartiment dels fons estructurals europeus.

Al costat dels projectes que desenvolupin individualment els estats i les administracions regionals i locals en el marc de polítiques urbanes, el paper de cada ciutat en l'escenari europeu està determinat clarament per la política de transport terrestre. En aquest sentit, l'esquema bàsic d'estructuració d'aquesta xarxa de transport defineix nou eixos que cobreixen la totalitat del territori europeu, un dels quals correspon al corredor mediterrani. Aquest corredor, sobre el qual es troba l'àrea metropolitana de Barcelona, té un triple origen a Algesires, Sevilla i Madrid i travessa el sud del continent fins a la frontera amb Ucraïna. D'aquesta manera, uneix Barcelona amb àrees urbanes de la importància de Madrid, València, Marsella, Lió, Torí, Milà, Zagreb i Budapest. Aquesta estructura bàsica és ampliada en l'àmbit ferroviari per propostes com la promoguda per la FERRMED, que ramifica el corredor mediterrani per connectar-lo amb el nord i el centre europeus i el prolonga fins al continent asiàtic. En qualsevol cas, a l'àrea metropolitana de Barcelona el corredor mediterrani basa el seu potencial en la important activitat econòmica de l'àmbit que uneix i en l'existència de portes d'intercanvi de mercaderies com el port i, en menys grau, l'aeroport.

El context europeu, per tant, indica a l'àrea metropolitana de Barcelona uns principis orientadors per a les seves polítiques i projectes urbans d'acord amb la resta d'àrees urbanes europees i li assigna un paper articulador de les relacions al sud del continent.

2.2.3. Els eixos principals de relació amb Espanya

A diferència del cor del continent europeu, a la península Ibèrica les interrelacions entre les àrees metropolitanes no cobreixen de manera intensiva la pràctica totalitat del territori. A Espanya, les relacions entre les principals aglomeracions urbanes s'articulen en una sèrie d'eixos que s'alternen amb extenses zones d'ocupació baixa o molt baixa. Al costat de l'estructura radial amb centre a Madrid, la xarxa urbana espanyola s'articula bàsicament a partir de l'esmentat eix del Mediterrani (des d'Algesires i Màlaga fins a Girona, passant per les capitals andaluses, l'arxipèlag urbà murcià, el litoral de l'est peninsular, Tarragona i Barcelona), l'eix de l'Ebre (des de Barcelona i Tarragona fins al País Basc, passant per Lleida, Saragossa i La Rioja) i la cornisa cantàbrica (des del País Basc fins a Vigo, passant per les capitals càntabra i asturiana).

Aquesta articulació lineal ha estructurat tradicionalment els moviments immigratoris cap a Catalunya provinents de la resta de comunitats autònomes. Però, sobretot, facilita l'establiment de relacions i el sorgiment de sinergies i ofereix un gran potencial per a la distribució de les funcions metropolitanes a partir de les característiques i les capacitats de cada territori. Així, al costat de l'eix mediterrani, l'eix de l'Ebre esdevé també un àmbit d'oportunitats especialment destacat per a l'àrea metropolitana de Barcelona.

En el primer, la infraestructura associada al corredor mediterrani ha de servir per fomentar els moviments de mercaderies que resulten de la important producció industrial i agrícola del litoral espanyol.

En aquest sentit, són prioritàries les connexions del teixit productiu amb la infraestructura viària i ferroviària, especialment amb les estacions d'intercanvi de mercaderies. Per l'àrea metropolitana de Barcelona discorre una part relativament petita del traçat principal d'aquestes vies, però, com que és un dels nuclis de producció i consum més importants i disposa de potents instal·lacions portuàries, necessita l'accés a aquesta infraestructura i, en concret, als intercanviadors de mercaderies entre els tres modes: viari-ferroviari, marítim-viari i marítim-ferroviari. El subapartat següent detalla aquest aspecte.

En el cas de l'eix de l'Ebre, l'interès principal rau a facilitar el moviment de mercaderies amb el centre i el nord de la península i a fomentar la complementarietat funcional amb l'àmbit aragonès. La posició estratègica entre les quatre regions espanyoles més dinàmiques (Madrid, País Basc, l'est peninsular i Catalunya) ha estat aprofitada des de fa anys per les autoritats aragoneses per convertir l'àrea de Saragossa en el nucli estratègic de la logística i la distribució a Espanya. La bona accessibilitat i la disponibilitat de sòl han estat els motius que han impulsat projectes com la Plataforma Logística de Saragossa (PLAZA) o la important inversió infraestructural al seu voltant. En aquest sentit, la connexió amb l'eix de l'Ebre ha de permetre a l'àrea metropolitana de Barcelona distribuir les activitats econòmiques en funció de les seves necessitats i les capacitats espacials, i tenir com a referència un territori que transcendeix no únicament el seu propi àmbit, sinó també el de Catalunya. Així, per exemple, la part de l'activitat logística extensiva en l'ús del sòl i que requereix una alta accessibilitat al transport viari i ferroviari pot ser ubicada en aquests altres àmbits.

2.2.4. La relació amb la Catalunya nodal

L'àrea metropolitana de Barcelona gaudeix d'una accessibilitat natural privilegiada respecte a la resta del territori català. Els 635 km² al voltant de la serra de Collserola abasten la part central d'un complex sistema orogràfic que no únicament ha condicionat el desenvolupament urbà, sinó que, a més, ha propiciat la configuració d'una metròpolis capaç d'articular un territori molt més extens.

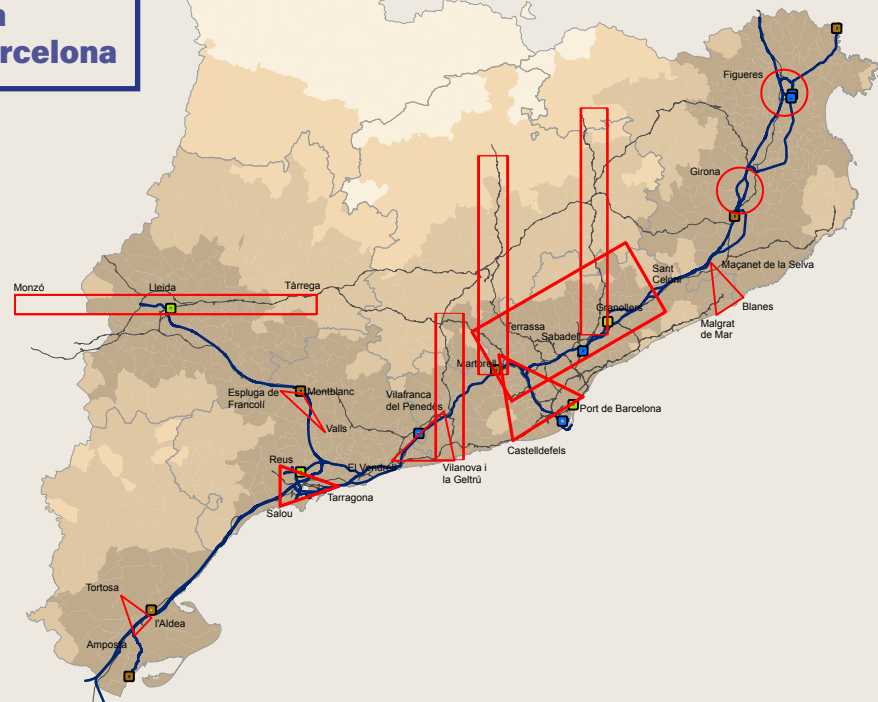
La posició de l'àrea metropolitana de Barcelona respecte als principals elements estructurants del relleu català li ha donat de manera natural un enorme potencial de desenvolupament com a metròpolis. Aprofitant els corredors naturals que ofereix el relleu accidentat del territori, s'han anat estenent al llarg dels anys les vies de comunicació que actualment configuren les xarxes de transport que connecten l'àrea metropolitana de Barcelona amb la resta de Catalunya. Només al darrer segle la perforació de túnels al subsol de les àrees més poblades ha permès superar aquest efecte condicionador.

Així, pel que fa a la xarxa viària de gran capacitat, l'autopista AP-2 i l'autovia A-2 parteixen del pla de Barcelona per seguir el corredor del Llobregat fins a arribar a la depressió Prelitoral, on coincideixen amb l'AP-7, que la recorre íntegrament per connectar amb les comarques gironines al nord i les comarques tarragonines al sud.

L'AP-2 i l'A-2, per la seva banda, continuen fins a Lleida seguint la mateixa depressió Prelitoral i a través del Montmell en el cas de la primera, i seguint el mateix Llobregat i el coll del Bruc en el cas de la segona. Les connexions des del pla de Barcelona amb les comarques gironines i tarragonines es completen pel litoral amb la C-31 i la C-32. Les connexions amb l'interior del país són servides principalment per la C-16, que travessa la serra de Collserola per connectar amb el curs del riu Llobregat ja al Bages, i per la C-17, que connecta amb Osona mitjançant l'eix Besòs-Congost. Les dues vies són una part fonamental de l'esquema d'articulació vertical de Catalunya i estan recolzades per la C-59 fins a l'Eix Transversal (C-25) i, ja íntegrament fora de l'àrea metropolitana, per la C-15 entre Vilanova i la Geltrú i Vilafranca del Penedès, i la C-37 entre Igualada i Manresa.

El sistema ferroviari, per la seva banda, aprofita la localització del pla de Barcelona per articular un sistema de característiques marcadament radials. Així, sobre la depressió Litoral i en direcció nord discorre la línia R1 de Rodalies fins a Maçanet-Massanes, mentre que els trams nord de l'R2, l'R3 i l'R4 utilitzen el pas del Besòs fins al Vallès per dirigir-se al mateix punt de Maçanet-Massanes (i, posteriorment, fins a Girona i Portbou) per la depressió Prelitoral, a Vic (i fins a Puigcerdà) pel Congost, i a

Àmbits i eixos nodals de relació amb l'àrea metropolitana de Barcelona

Font: Institut d'Estudis Territorials.

Manresa (i fins a Lleida) per Sabadell i Terrassa, respectivament. Els trams sud de les mateixes línies R2 i R4 travessen el curs del Llobregat fins a arribar a Sant Vicenç de Calders pel litoral i el prelitoral, respectivament. L'esmentada doble confluència a Maçanet-Massanes i Sant Vicenç de Calders dona forma al conegut com a «vuit ferroviari català», amb centre al pla de Barcelona i completat pel tram transversal entre Granollers i Martorell, per on discorre la línia R8. Altres línies de Rodalies (R2 Aeroport, R7 fins a Cerdanyola-Universitat), els extrems de les línies esmentades o fins i tot les línies de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC fins a Terrassa, Manresa i Igualada) reforcen aquesta mateixa estructura eminentment radial.

L'àrea metropolitana de Barcelona rep una atenció destacada, com a capital i centre articulador de la regió que l'envolta. Ara bé, aquesta influència s'estén al conjunt de Catalunya i, molt especialment, als àmbits més propers i connectats a partir dels principals corredors naturals, on les relacions no només són més intenses, sinó que mostren també més complementarietat.

Així, de les nombroses relacions i singularitats sectorials que es donen a les comarques de Ponent, un àmbit destaca especialment per la seva posició, pel seu pes econòmic i per la capacitat de vertebrar el territori del seu voltant a partir d'eixos comarcals i locals: el corredor de l'autovia A-2. Actualment, l'eix de l'A-2 dona servei a unes àrees industrials que arriben a ocupar una superfície superior a les 1.400 ha, una xifra elevada si es compara amb les 1.900 ha de sòl d'activitat de l'àrea metropolitana de Barcelona situades sobre els corredors d'infraestructures. Ara bé, en termes d'activitat, l'eix ha quedat com un territori expectant, amb un nombre elevat de polígons buits. Aquesta situació, però, permet plantejar-se la relació amb l'àmbit metropolità de Barcelona en clau d'oportunitat a partir de la millora del transport de les mercaderies fins al corredor mediterrani i els ports catalans. Val a dir en aquest sentit, però, que la proposta requeriria una millora substancial de l'actual oferta ferroviària.

La connectivitat amb els àmbits urbans de Tarragona i Girona ha generat un nou mapa de relacions territorials fins al punt d'estirar la quotidianitat d'ambdues àrees fins a l'àrea metropolitana de Barcelona. Ambdós àmbits reflecteixen dues situacions econòmiques i geogràfiques ben diferents. El flux de

relacions entre ambdues àrees urbanes i Barcelona ha crescut notablement al llarg de la darrera dècada, la qual cosa obliga a considerar l'adopció de mesures tendents a racionalitzar les línies. Aquesta racionalització s'hauria de basar en un traspàs de serveis regionals cap a la línia d'alta velocitat, que aprofitaria millor aquest traçat i, alhora, alliberaria d'intensitat els trams compartits amb els serveis de Rodalies, però que requeriria al mateix temps adoptar les mesures oportunes per reduir en origen la mobilitat privada fins a les estacions.

2.2.5. La regió metropolitana de Barcelona: l'àmbit central i els sistemes urbans de la regió

El procés urbanitzador i les dinàmiques territorials han superat ja fa algunes dècades l'àmbit de l'actual àrea metropolitana, tant pel que fa a les relacions funcionals quotidianes com a la mobilitat residencial i els processos de localització de les activitats econòmiques. La identificació, fa més de mig segle, d'una regió de més de 3.000 km² com el veritable àmbit territorial de referència per a les funcions metropolitanes de Barcelona va ser finalment reconeguda amb l'aprovació del Pla territorial metropolità l'any 2010. Aquest àmbit, idoni per al planejament territorial, és massa extens per al planejament urbanístic, però precisament per aquesta relació territorial conté alguns elements que el PDUM ha de tenir en consideració.

Aquest nivell de vinculació entre tots dos àmbits és tan intens que les dinàmiques residencials i d'activitat econòmica i les relacions funcionals que se'n deriven no poden ser enteses únicament en l'àmbit de l'àrea metropolitana, sinó que han de ser considerades juntament amb la resta de la regió metropolitana. Al costat d'aquesta relació funcional, la contigüitat dels àmbits fa necessari analitzar detalladament tres aspectes concrets: el sistema d'espais oberts, els assentaments i les infraestructures de transport. Aquest apartat aborda les qüestions més destacades relacionades amb aquests tres temes.

Pel que fa al sistema d'espais oberts, la relació entre l'àrea metropolitana i la resta de la regió presenta set elements que tenen una rellevància especial. Quatre d'aquests elements tenen a veure amb els cursos fluvials de l'àrea metropolitana aigües amunt dels seus límits per garantir la continuïtat de les seves funcions ecosistèmiques i socials:

- La recuperació, la preservació i l'ordenació del parc del riu Llobregat més enllà del congost de Martorell, amb la millora dels entorns del mosaic agroforestal, de les connectivitats fluvials i ecosistèmiques, així com d'altres elements patrimonials que en garanteixin la continuïtat cívica.
- La recuperació i l'ordenació de l'entorn de la riera de Rubí en l'encaix de la matriu agroforestal.
- La continuïtat del parc del riu Ripoll com a element vertebrador de les vores i dels diferents teixits urbans, fins a l'aiguabarreig amb el riu Besòs.
- La recuperació, la consolidació i la preservació de les rieres, els connectors i els cursos fluvials a l'eix de la B-30 / AP-7.

Al costat dels cursos fluvials, les activitats primàries al mosaic agroforestal, especialment a la plana del Vallès i al Maresme, requereixen una consideració especial. Aquestes activitats tenen una relació directa amb els xaragalls vallesans, i la seva continuïtat més enllà de l'àrea metropolitana ha de permetre dissenyar actuacions que revalorin, mantinguin i recuperin els espais necessaris per garantir la funcionalitat ambiental (connectors ecològics, fluvials).

En el cas del Maresme, queda palesa la vulnerabilitat de la secció litoral davant les transformacions urbanístiques residencials i el pas de les infraestructures. Es tracta d'espais que combinen les funcions ecosistèmiques (sistema de rieres) amb la productivitat agrària, formada pels secans i la vinya en cotes intermèdies i per espais d'horta en contigüitat a la franja costanera. Cal preservar, doncs, aquests espais com a productors d'una agricultura avançada, però també per la seva funció de separadors dels continus urbans litorals.

El sisè element relacionat amb els espais oberts el constitueixen les continuïtats naturals de la serralada de Marina, Sant Mateu i Céllecs, d'una banda, i les muntanyes d'Ordal i el Garraf, de l'altra, amb la valoració dels espais agraris que en formen part, considerant el seu valor productiu i ambiental.

Finalment, tenen una rellevància especial les intervencions que modifiquin les dinàmiques costaneres, atesa la progressiva regressió de la línia del litoral. En el cas del Maresme, aquestes intervencions van lligades a la creixent ocupació del sòl, als talls originats pel pas de les infraestructures i al posicionament dels ports de caràcter recreatiu. Tenint en compte aquests aspectes, caldrà potenciar la connectivitat ecològica cap al mar.

Al seu torn, els teixits urbans tenen múltiples punts de contacte a banda i banda dels límits de l'àrea metropolitana, si bé alguns destaquen per la seva importància estratègica. Així, d'una banda, en l'àmbit de Martorell la nova centralitat al voltant de l'estació ferroviària tindrà una forta incidència sobre el seu entorn, integrant-ne els diferents nivells amb altres mitjans de transport. Al mateix temps, els teixits d'activitat en continu urbà sobre l'N-2a requeriran igualment un tractament específic.

D'altra banda, es poden identificar dos d'espais d'activitat econòmica per consolidar i reequipar, com són la zona sobre la riera de Caldes i l'àmbit de la C-17 sud, d'acord amb les estratègies que cal aplicar sobre els teixits d'activitat de l'àrea metropolitana. La intensa relació dels municipis vallesans amb els entorns de l'àrea no es produeix únicament a escala funcional, sinó que té també una plasmació física. Així, els teixits urbans vallesans mostren nombrosos exemples de continuïtat per sobre dels límits de l'àrea metropolitana, com el de Barberà del Vallès i Sabadell, on, a més, la reserva corresponent a la via interpolador, pel fet de confluir amb l'N-150, genera un àmbit d'oportunitat d'interès especial.

Igualment, cal tenir en compte els diferents sistemes urbans de què es compon el Maresme, condicionats per la geografia, pel diferent grau de comunicació amb l'àrea metropolitana i per altres «portes territorials», com ara la Tordera i, més recentment, el túnel de Parpers cap al cor del Vallès Oriental. Aquests sistemes són el baix Maresme, en continuïtat amb els municipis de Tiana i Montgat, Mataró i la riera d'Argentona, l'àmbit d'Arenys i, finalment, l'alt Maresme. En l'àmbit de Mataró, tenen un paper important els espais d'activitat econòmica, principalment ubicats a Mataró sud i sobre la riera d'Argentona (C-60 / túnel de Parpers / AP-7).

En darrer lloc, per la seva naturalesa, els elements estructurals són els que presenten un nombre més elevat de punts de relació amb el territori que s'estén més enllà dels límits de l'àrea metropolitana. Així, pel que fa al sistema viari, diverses vies requereixen definir el seu caràcter d'eix urbà i estructurant del transport col·lectiu: l'N-2a fins a Martorell, la C-1413a, la BP-1503 a Rubí, la BV-5001 a la Roca del Vallès o l'antiga N-150 a Barberà del Vallès fins a Sabadell. D'altres requereixen ser abordades des de l'òptica de la seva integració i capacitat de connexió amb altres vies: la continuïtat de la B-24 i la reconsideració estructurant de l'N-340 de Cervelló cap a Vallirana, la via estructurant «interpolador» des de Bellaterra cap a Sabadell, la carretera de Santa Perpètua de Mogoda, la C-17 des de la Llagosta fins a Lliçà d'Amunt tenint en compte la possible transformació dels usos que formen les seves façanes, els laterals de la B-30 o la façana marítima amb relació al possible alliberament de l'N-II.

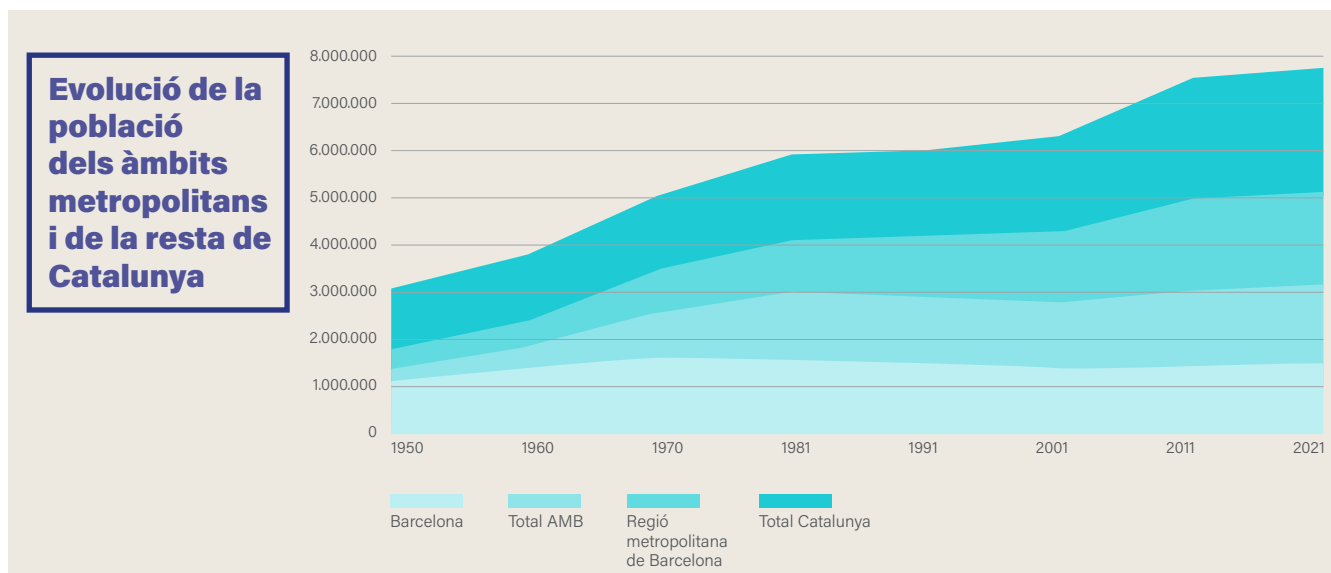
Algunes vies estructurants necessiten, en canvi, la consideració d'actuacions que permetin incrementar-ne la funcionalitat, especialment des del punt de vista de la millora del transport públic lleuger cap a l'àrea metropolitana central, com són la C-32 al Maresme sud fins a Mataró, enllaçant amb la C-60 (tram Mataró-Granollers) o la C-59 -Riera de Caldes. Finalment, cal avaluar els fluxos de mobilitat resultants en relació amb la prolongació d'infraestructures cap a les portes de la regió, com la C-32 fins a Lloret de Mar. Aquest cas pren una consideració especial per raó de la seva posició respecte a l'àmbit de Girona (descrit més amunt) i tenint en compte el seu caràcter de pol turístic important.

Pel que fa a la xarxa ferroviària, dos aspectes de la xarxa de fora de l'àrea metropolitana esdevenen especialment rellevants: el desdoblament de la línia de Rodalies R3 i la millora dels intercanviadors existents entre les diferents xarxes ferroviàries (Regional, Rodalies i FGC). Tots dos incideixen de manera directa sobre

els fluxos cap a l'àmbit metropolità central i requeririen tant introduir nous intercanviadors com ubicar-hi elements d'aparcament dissuasiu estratègics de gran capacitat (P&R). L'intercanviador ferroviari entre les estacions d'FGC i de Rodalies a Hospital General - Rubí és un exemple clar d'aquesta necessitat.

Amb relació a l'àmbit costaner i, més concretament, el pas de la línia R1 pel Maresme, caldria estudiar les consideracions del PTMB sobre la millora dels traçats Barcelona-Mataró i Arenys de Mar - Maçanet de la Selva (modificació i desdoblament), pel que fa a les seves implicacions envers l'àrea metropolitana. Aquestes implicacions, com en el cas de Badalona, es tradueixen en una modificació dels fluxos de mobilitat, en alliberaments o oportunitats de sòl, en noves centralitats i en una permeabilitat de la línia envers els teixits urbans.

Al costat del transport de persones, el transport de mercaderies mereix una atenció especial, en la mesura que el funcionament integrat de les xarxes viària i ferroviària, el port i l'aeroport permet minimitzar-ne substancialment tant els costos econòmics com els impactes ambientals. Així, la construcció de dues plataformes d'intercanvi de mercaderies carretera-ferrocarril a la Llagosta i a Sant Esteve de Sesrovires permetria alliberar l'espai ocupat per l'actual intercanviador del Morrot, crear una sortida directa de les mercaderies del port i posicionar-se amb relació al corredor mediterrani.

Cal considerar, per acabar, que altres afectacions o mesures previstes al voltant de l'àrea metropolitana poden alterar l'esquema global de la mobilitat. Així, l'establiment d'àrees de nova centralitat entre Sabadell i Granollers, lligades a les estacions ferroviàries i a una millora del sistema de transport públic sobre les infraestructures viàries existents, pot polaritzar i diversificar els usos d'aquests nous centres en relació amb els teixits existents i, en conseqüència, repercutir sobre les demandes globals de mobilitat de l'àmbit central metropolità. Igualment, una àrea urbana de desenvolupament nodal i de caràcter policèntric com la de Granollers - la Roca - Canovelles pot alterar l'esquema de mobilitat del transport públic. Finalment, el node de centralitat al voltant de l'estació de Vilafranca del Penedès, el creixement de Vilanova i la Geltrú com a àrea de desenvolupament nodal i eixos com la carretera d'Ordal, que estructurin els nuclis contigus a la plana penedesenca i diverses urbanitzacions disperses, constitueixen també punts d'interès per les possibles repercussions sobre la mobilitat quotidiana que puguin comportar.

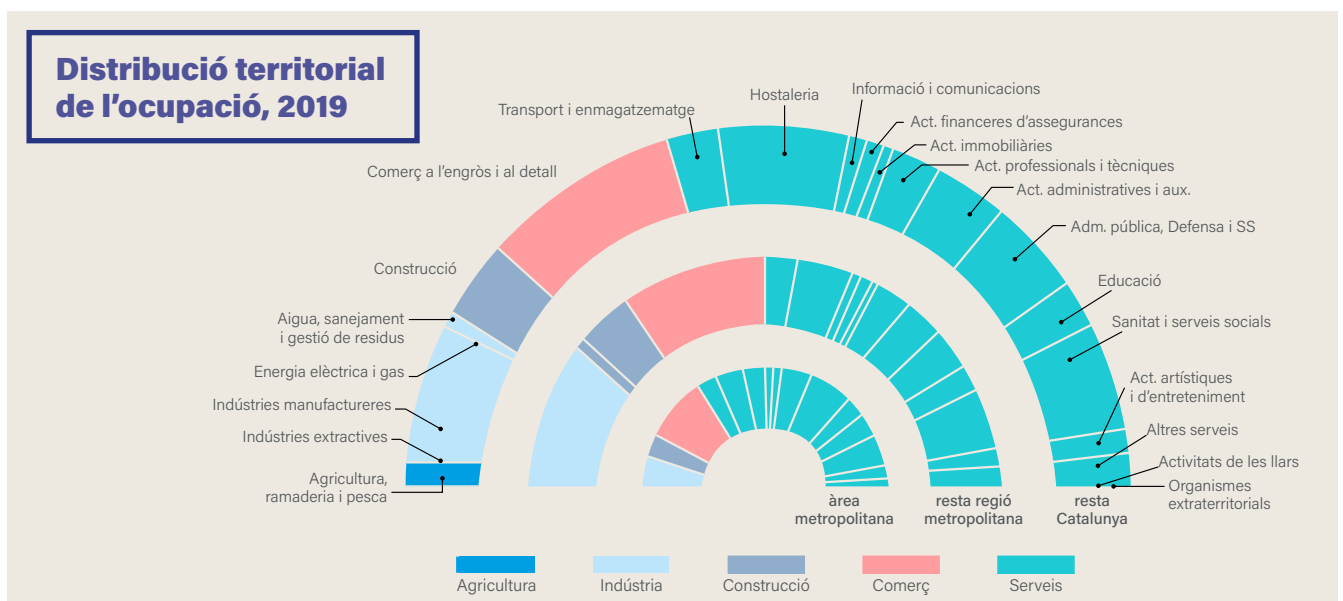
Aquests àmbits de referència principals en què s'inscriu l'àrea barcelonina representen oportunitats, però també exigències, que l'AMB analitza amb la profunditat necessària en cada cas, tant pel que fa a la relació amb els diversos àmbits com per l'impacte a escala local de les dinàmiques que obeeixen a les escales superiors en què s'inscriuen.

2.3. LES DINÀMIQUES METROPOLITANES I ELS SEUS EFECTES TERRITORIALS

2.3.1. Les dinàmiques metropolitanes i la seva evolució

Les dinàmiques que protagonitzen la població i les activitats metropolitanes responen a causes diverses i variables en el temps. Totes aquestes dinàmiques cal que siguin analitzades a partir dels principals agents que les generen, la seva evolució, les seves característiques actuals i la previsió del seu comportament futur. Cal tenir en compte, igualment, els fluxos de mobilitat i metabòlics que generen la interacció d'aquests agents sobre el territori, valorar els impactes que la persistència d'aquestes dinàmiques ha tingut sobre el territori metropolità a través del sòl transformat i avançar, finalment, la seva possible evolució en l'escenari de canvi global que afronta l'àrea metropolitana.

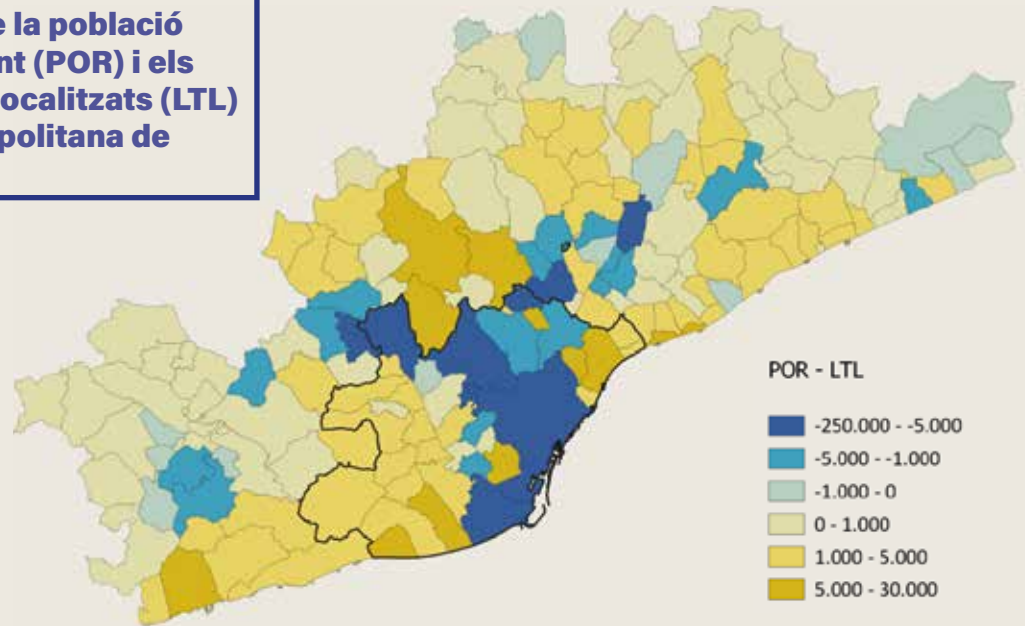
Pel que fa a la població, l'any 2023 a l'àrea metropolitana de Barcelona hi residien 3.353.348 persones. Aquesta xifra és el resultat d'una complexa evolució de components vegetatius i migratoris en què l'arribada de grans contingents de població provinent de la resta de Catalunya, d'Espanya i, sobretot recentment, de l'estranger ha estat sempre la variable amb més incidència. Fruit d'aquesta evolució, l'estructura sociodemogràfica actual de la població metropolitana es caracteritza per dos grans trets principals: la tendència a l'envelliment i l'augment de la població estrangera, especialment d'origen extracomunitari. Aquestes dues tendències tenen, al seu torn, un comportament espacial diferent, de manera que la distribució territorial de la població sobre el territori presenta variacions significatives.

Les tendències demogràfiques tindran, a més, una continuació al llarg dels propers anys que comportarà demandes específiques d'habitatge i dotacions. Així, les projeccions tendencials per al conjunt de la regió metropolitana de Barcelona indiquen que la població arribarà als 5.871.725 habitants l'any 2050, és a dir, 595.136 persones més que l'any 2023, cosa que representa un increment de l'11,3%. A causa de l'evolució demogràfica i d'estructura de les llars, aquesta població residirà en 2.534.586 habitatges principals, 475.117 més que els actuals, xifra que representa un increment del 23%. Aquesta necessitat d'habitatges principals és fonamental perquè el planejament urbanístic dimensioni la proposta a l'àrea metropolitana de Barcelona amb l'objectiu de maximitzar l'acollida de població, ajustant-se sempre a criteris de sostenibilitat, funcionalitat i habitabilitat, i garanteixi que, juntament amb el potencial d'habitatges de la segona corona, es pugui donar satisfacció al total de la demanda.

Per la seva banda, l'activitat econòmica de l'àrea metropolitana també ha de ser emmarcada en el conjunt de la regió metropolitana de Barcelona, i fins i tot de Catalunya, per entendre'n la lògica de

Diferència entre la població ocupada resident (POR) i els llocs de treball localitzats (LTL) a la regió metropolitana de Barcelona, 2019

Font: Servei de Redacció del Pla Director

funcionament. La consideració d'aquest àmbit ampliat és especialment necessària tant pel que fa a les dinàmiques de desconcentració d'activitats de l'àmbit central com pel que fa a la complementarietat entre les activitats ubicades en els diversos àmbits i la localització de determinats espais i infraestructures de suport a l'activitat econòmica que no poden ser ubicats en l'àmbit central.

L'àrea metropolitana concentra gairebé la meitat (46,6 %) de l'ocupació de Catalunya i el 50,7 % del valor afegit brut. Mostra, però, una relativa especialització en alguns sectors, bàsicament els que requereixen centralitat territorial, sigui per motius de densitat, accessibilitat, proximitat a determinades infraestructures o, senzillament, d'influència. Es tracta, bàsicament, d'activitat terciària, especialment no comercial, tot i que la menor presència d'indústria manufacturera i activitats agràries no amaga la seva importància estratègica.

En qualsevol cas, la concentració de l'activitat, juntament amb la distribució de la població, provoca un desequilibri funcional que té un reflex tant a escala municipal com en el conjunt de l'àrea metropolitana, de manera que l'especialització relativa en activitat s'acaba compensant amb l'especialització residencial de la resta de la regió. Aquestes divergències entre el lloc on resideix la població i el lloc on duu a terme les seves activitats principals són responsables de bona part dels desplaçaments quotidians, però són també el resultat d'un llarg procés de configuració territorial que ha tendit a afavorir un model de mobilitat determinat.

En aquest model, el transport motoritzat –i, dins d'aquest transport, el vehicle privat– és predominant, especialment en els àmbits més perifèrics de l'àrea metropolitana, i més encara en les relacions amb l'exterior. Els desplaçaments a peu i en bicicleta que permeten una mobilitat activa han de competir amb la resta de mitjans i, sovint, superar les característiques d'uns teixits urbans que no els afavoreixen.

Al costat d'aquests fluxos de mobilitat, la vida i l'organització de la ciutat se sustenten sobre múltiples i constants fluxos d'entrada d'aliments, energia, aigua, matèries primeres i informació, així com de sortida de productes manufacturats, emissions, residus i informació processada, entre d'altres. Aquest conjunt d'entrades i sortides i els processos interns de transformació formen el metabolisme urbà, que relaciona uns elements consumidors (usos antròpics) amb uns elements naturals generadors de recursos i serveis ecosistèmics (matriu biofísica) per mitjà d'un canal d'aprofitament (xarxes i infraestructures de servei). Les polítiques urbanes de l'AMB atorguen una atenció especial a aquest context de demanda i oferta relacionades amb la distribució territorial d'intensitats d'ús antròpic i de recursos i serveis ecosistèmics, atès que el considera essencial per a la millora del funcionament metabòlic de les ciutats.

2.3.2. La base territorial i urbanística

Les dinàmiques protagonitzades per la població i l'activitat econòmica metropolitanes, així com els fluxos que generen, han tingut nombrosos efectes sobre el territori metropolità, i els continuaran tenint al llarg dels propers anys. Aquests efectes espacials són precisament l'objecte de les polítiques i les actuacions territorials de l'AMB en matèria urbana, de diversitat i inclusió social, de qualitat de vida, d'innovació, de sostenibilitat, etc. i, per tant, les que determinaran el contingut i l'orientació d'aquesta Agenda. Així, la incidència de les variacions de població es manifestarà sobre la demanda d'habitatge, de serveis o d'equipaments; l'activitat econòmica afectarà les grans àrees especialitzades o les grans infraestructures que li donen suport, i la distribució territorial de totes dues tindrà efectes sobre els delicats equilibris de la matriu biofísica, sobre la necessitat de serveis i infraestructures de mobilitat o sobre les xarxes que han de servir els fluxos metabòlics.

Malgrat l'elevat consum de sòl que ha comportat la forta pressió antròpica, l'àrea metropolitana de Barcelona manté encara una biodiversitat elevada, basada en múltiples tipologies d'espais que es combinen en el seu reduït territori fins a ocupar gairebé el 68 % de la seva superfície: dels espais naturals i agraris fins als espais verds públics i els espais de vora i intersticials de les grans infraestructures que s'infiltra dins dels assentaments urbans aportant qualitat urbana i biodiversitat i hi operen.

Avui dia, però, diverses alteracions i amenaces afecten la matriu biofísica metropolitana: els processos d'aforestació, desforestació i abandonament de conreus; la fragmentació del paisatge, palesa especialment en els espais de contacte amb el sòl urbanitzat; els senyals d'abandó de molts d'aquests punts de contacte, que s'han convertit en vores entre dos sistemes diferenciats i que són actualment espais amb usos indecisos, fràgils i circumstancials que acumulen fractures i degradació urbana; la manca d'una visió metropolitana en la planificació i l'execució del verd urbà, o les mancances pel que fa al règim de protecció existent i la gestió de l'espai agroforestal. A totes aquestes amenaces hi cal afegir les derivades pel canvi climàtic, que incrementaran la vulnerabilitat de l'àrea metropolitana pel que fa a aspectes tan rellevants com els recursos hídrics, la inundabilitat, la conservació del litoral, el manteniment de l'espai agroforestal i l'augment de la calor.

Sobre aquest mateix territori, els teixits residencials s'han anat desenvolupant segons una gran diversitat de morfologies i situacions urbanístiques derivades de la seva funció, la localització relativa i el paper metropolità que fan segons el seu context territorial. S'han configurat, d'aquesta manera, formes de residir diferents que donen lloc a tres grans tipologies residencials: les ciutats en continuïtat a la plana, les ciutats nodals entrelligades i els paisatges de baixa densitat. Aquestes tipologies mostren característiques i necessitats diferenciades, però totes tres requereixen un tractament pel que fa a aspectes com ara la integració física, la compleció que permeti salvar discontinuïtats, l'articulació, la transformació, la rehabilitació, la qualitat ambiental dels teixits, les condicions de l'espai públic, la segregació social, l'escassa proporció d'habitatge assequible, les disfuncions del parc i l'elevat volum de demanda que pot quedar exclosa de l'accés a l'habitatge. Caldrà, però, que amb un enfocament comú les solucions s'ajustin a la diversitat de les tres realitats a l'hora de plantejar propostes de millora.

Per la seva banda, l'activitat econòmica presenta una gran diversitat de demandes pel que fa als espais on es duu a terme, si bé les de característiques més particulars i que, en conseqüència, cal atendre amb respostes difícilment aplicables a altres parts de la metròpolis són les que afecten les àrees especialitzades d'activitat. Aquestes àrees necessiten protegir l'activitat industrial que s'hi duu a terme, però també flexibilitzar els usos que admeten, facilitar la localització de l'activitat logística, dotar-se de transport públic i elements per a la mobilitat sostenible, redefinir els estàndards per adaptar-los a les necessitats de les empreses o millorar les seves condicions físiques, ambientals, funcionals i de seguretat personal. Al mateix temps, però, cal considerar que la major part de l'activitat econòmica, tant pel que fa a la producció com a l'ocupació, té lloc en espais mixtos, en forma de serveis diversos, però també d'activitats productives que s'ubiquen en els teixits residencials. En aquests teixits, cal promoure la barreja d'usos, però al mateix temps cal regular aquelles activitats que poden entrar en competència amb necessitat de la població residencial, tant pel que fa a l'espai públic com pel que fa a l'accés a l'habitatge.

En el cas de les dotacions, els esforços fets pel Pla General Metropolità i la resta de figures de planejament urbanístic de l'àrea metropolitana de Barcelona al llarg dels darrers anys han proveït de prou sòl per atendre les necessitats d'equipaments de la població. Ara bé, la distribució territorial dels equipaments és heterogènia, i la seva oferta no sempre s'adequa a les necessitats de la població i les empreses. Respecte als espais lliures, més enllà del compliment dels estàndards quantitius que determina la legislació urbanística, la seva distribució territorial sovint no s'ajusta a criteris d'equitat, proximitat, salut i inclusió.

La configuració de l'actual sistema d'infraestructures de transport, per la seva banda, ha permès el desenvolupament i el creixement econòmic de l'àrea metropolitana de Barcelona, però al mateix temps ha provocat diversos impactes sobre el territori. El sorgiment d'un model de mobilitat basat en el transport privat en detriment del públic i, sobretot, dels desplaçaments a peu o en bicicleta és responsable d'un gran consum de carburants i de l'increment d'emissions i contaminació atmosfèrica i sonora, amb els elevats costos interns i externs que això comporta. El seu impacte territorial es manifesta tant en forma del consum directe de sòl que generen les infraestructures viàries i ferroviàries com per la fragmentació territorial dels espais oberts i els teixits urbans que genera la seva estructura lineal.

Finalment, les xarxes de serveis que condueixen i regulen els principals fluxos metabòlics de la metròpolis sumen a la complexitat que presenta el seu desplegament i funcionament sobre un territori densament ocupat la incertesa que representen els canvis previsibles que es produiran al llarg dels propers anys. Aquesta incertesa es manifesta tant pel que fa a la disponibilitat dels elements que serveixen (l'aigua, l'energia, els materials i la informació) com pel que fa a la necessitat de consumir-los i tractar-los d'una manera més sostenible. La complexitat i la incertesa es concreten, per a les polítiques urbanes que ha de desenvolupar l'AMB, en la necessitat d'ajustar les reserves de serveis tècnics a la realitat de les infraestructures existents i al creixement o transformació previstos per a aquestes infraestructures, així com d'augmentar aquestes reserves quan s'escaigui. Però reclamen, igualment, accions tan diverses com millorar i augmentar els sistemes que regulen l'aigua en episodis de grans precipitacions, incrementar l'ús de fonts alternatives d'aigua, planificar el potencial d'energies renovables, donar resposta a l'electrificació de la demanda energètica, integrar les infraestructures elèctriques que generen impacte en l'espai urbà o els espais oberts, ubicar i integrar les infraestructures de tractament i gestió de residus o ordenar i regular les activitats relacionades amb el sistema alimentari en clau agroecològica.

L'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona no únicament pretén guiar la presa de decisions en cadascun dels nivells organitzatius en què es produeix, sinó fer-ho, sobretot, d'una manera integrada que sigui capaç de garantir la coherència vertical (organitzativa) i horitzontal (temàtica) de totes les polítiques de l'AMB.

Per aconseguir-ho, es basa en una estructura modular que parteix de quatre eixos temàtics, els quals es despleguen en una dotzena d'objectius específics. Cadascun d'aquests objectius es tradueix en accions concretes a partir dels instruments de què disposa l'AMB gràcies a les seves competències i recursos.

Es tracta, en qualsevol cas, d'uns eixos, uns objectius, uns instruments i unes accions identificats en el marc de les seves competències, que, com que no comprenen la totalitat de facetes que afecten el territori de l'àrea metropolitana i els seus habitants, s'han de compaginar amb les competències que depenen d'altres administracions. De la mateixa manera, la naturalesa eminentment territorial de l'Agenda Urbana l'obliga a centrar-se en aquelles qüestions que es puguin abordar des de l'ordenació i la gestió del territori i, per tant, deixar fora les polítiques i les actuacions sectorials que, tant o més importants, són desenvolupades per mitjà d'altres instruments i previstes igualment en la Reflexió estratègica metropolitana i en el Pla estratègic metropolità de Barcelona.

Aquesta classificació de les accions finals segons els instruments a partir dels quals s'apliquen i dels objectius a què responen no és incompatible amb el seu caràcter transversal: la majoria d'accions, de

fet, responen a més d'un objectiu. Però l'adscripció a un únic instrument i objectiu denota l'orientació prioritària d'aquella acció i, sobretot, assigna una responsabilitat específica al nivell organitzatiu responsable de l'instrument d'executar-la.

Finalment, hi ha una sèrie de principis de caràcter genèric que no es concreten en cap objectiu específic perquè planen sobre tot el conjunt d'eixos i objectius, com ara la perspectiva de gènere o la preocupació per la salut de les persones. En aquests casos, les polítiques incloses en l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona que s'hi relacionen es poden identificar a escala d'instrument i d'acció.

2.4. ELS INSTRUMENTS D'ORIENTACIÓ DE LES POLÍTIQUES METROPOLITANES A CURT I A LLARG TERMINI

2.4.1. Els instruments sectorials

L'AMB articula les seves polítiques a partir de sis àrees funcionals: territori, urbanisme, habitatge, mobilitat i transport, medi ambient, i desenvolupament social i econòmic. Els instruments sectorials i les accions de l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona s'expliquen en aquest apartat a partir d'aquests sis grups de competències.

Territori

Les polítiques en matèria de territori tenen cinc àmbits principals d'actuació: espai públic, espais fluvials, espais forestals, rondes i projectes singulars. A continuació s'identifiquen els principals instruments sectorials d'acord amb les àrees funcionals responsables d'aquests documents.

Pel que fa a l'**espai públic**, les actuacions fan referència, en primer lloc, a projectes i obres, com ara les actuacions relacionades amb la transformació de centres urbans, la intervenció en parcs urbans, la rehabilitació i construcció d'equipaments, les actuacions que tenen a veure amb la vertebració del territori i el foment de la mobilitat sostenible. En segon lloc, fan referència a la gestió de parcs, amb actuacions relacionades amb la millora dels equipaments i els serveis als parcs, els projectes i les obres de millora global, el Pla de millora de la biodiversitat o els diversos estudis que permeten identificar noves necessitats en aquest camp. En tercer lloc, es refereixen a la gestió i el manteniment de les platges, amb actuacions de control de qualitat, de protecció, manteniment i millora de les zones dunars, i amb la redacció d'estratègies per aturar la regressió de les platges o de documents estratègics com el Pla de millora de la biodiversitat. Finalment, totes aquestes polítiques i actuacions són objecte de divulgació i

promoció entre la ciutadania, ja sigui a partir de projectes participatius, de programes d'aprenentatge a parcs i platges o d'altres accions de dinamització.

Pel que fa als **espais fluvials**, les actuacions s'articulen per mitjà de tres eixos principals: la planificació estratègica, els projectes i les obres en àmbits específics de la xarxa hidrogràfica i, com en el cas anterior, la divulgació d'aquestes accions. Destaquen les directrius per a les actuacions de l'AMB en el tram metropolità i entorn associat al riu Llobregat, així com els estudis d'aprofundiment en relació amb els valors ecològics, socials i paisatgístics del riu Llobregat (principalment estudis de connectivitat, biodiversitat, vegetació i freqüentació).

En matèria d'**espais forestals**, les actuacions més destacades tenen a veure amb la millora de la gestió forestal per aconseguir un territori més resilient, l'increment de la valorització dels productes forestals mitjançant l'economia verda, la preservació i la millora de la biodiversitat per garantir els serveis ecosistèmics i el suport i el finançament als ajuntaments per mitjà de programes i projectes (el Programa metropolità d'actuacions de gestió forestal hi destina una inversió de 400.000 €/any).

La gestió de les **rondes** que redistribueixen el trànsit provinent de les vies de gran capacitat a la conurbació barcelonina correspon també a l'AMB. En aquest sentit, l'entitat fa tasques de conservació i de millora contínua d'aquesta infraestructura.

Al costat d'aquests camps d'actuació, les polítiques i les actuacions de l'AMB en matèria de territori inclouen també **projectes singulars**, en funció de les necessitats i les demandes sorgides en punts concrets de l'àrea metropolitana. Així, entre els darrers projectes d'aquesta mena duts a terme per l'AMB destaquen la transformació de la C-245 de carretera en avinguda, la integració de la B-23 i la Diagonal fins al Llobregat, la conversió de l'antiga carretera nacional N-150 en la nova avinguda del Vallès o l'estratègia metropolitana a l'àmbit del Besòs.

Urbanisme

En matèria d'urbanisme, les actuacions de l'AMB giren al voltant de tres línies de treball principals: l'ordenació integrada del territori, els estudis territorials i la producció cartogràfica de base.

Pel que fa a l'**ordenació integrada del territori**, l'AMB duu a terme la redacció de documents tan transcendents com el Pla director urbanístic metropolità (PDUM), el Pla d'ordenació urbanística metropolità (POUMet), els projectes i els estudis vinculats a aquestes figures o a altres figures vigents de planejament general, i els documents de planejament que se'n deriven. Així mateix, proporciona assessorament i cooperació tècnica i jurídica en matèria urbanística als ajuntaments metropolitans.

En matèria d'**estudis territorials**, les actuacions van adreçades a l'anàlisi del territori per mitjà de cartografies temàtiques, a l'avaluació del territori a través de la modelització i a l'actualització del mapa refós del planejament i de la normativa urbanística dels 36 ajuntaments metropolitans.

Finalment, pel que fa a la **producció cartogràfica de base**, les actuacions cobreixen temàtiques tan diverses com l'actualització del mapa topogràfic metropolità a escala 1:1000, el monitoratge del litoral, la consolidació de la producció cartogràfica en 3D i l'ús de la intel·ligència artificial com a eina de suport en la producció cartogràfica.

Habitatge

En matèria d'habitatge, dues són les línies principals d'acció de l'AMB: la construcció de nous habitatges i la rehabilitació del parc existent.

Pel que fa a la **construcció d'habitatge nou**, l'AMB, a través de l'Institut Metropolità de Promoció de Sòl i Gestió Patrimonial, impulsa la construcció d'habitatge protegit per entendre que és un bé d'interès general que les persones utilitzen i del qual la societat es beneficia. Així, al llarg dels darrers anys ha construït més de 6.000 habitatges en 127 promocions repartides en 33 municipis metropolitans, sota el triple criteri que sigui un habitatge protegit, digne, de qualitat, sostenible i innovador; que tant els

habitatges com els espais comunitaris siguin adaptables i flexibles, i que es tracti d'habitatges inclusius i dissenyats amb perspectiva de gènere. A més, l'AMB ha constituït la societat Habitatge Metròpolis Barcelona, amb l'objectiu de construir habitatges de lloguer assequible a l'àrea metropolitana.

Pel que fa a la **rehabilitació**, el Consorci Metropolità de l'Habitatge, com a ens públic associatiu constituït per l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, vehicula les actuacions en aquest sentit. Per fer-ho, disposa del Pla metropolità de rehabilitació d'habitatges 2020-2030, que marca les directrius per incrementar els índexs de rehabilitació –incloent-hi millores energètiques i d'accessibilitat–, dinamitzar l'economia i augmentar els nivells d'ocupació en moments de crisi social i econòmica i contribuir a reduir les dinàmiques de segregació urbana del territori metropolità.

Mobilitat i transport

Les polítiques i les actuacions en matèria de mobilitat i transport s'estructuren a partir de sis eixos principals: el transport col·lectiu de viatgers, el servei de taxi, la mobilitat activa, la sostenibilitat de la mobilitat, la gestió de l'aparcament i la planificació de la mobilitat.

Pel que fa al **transport col·lectiu de viatgers**, les polítiques i les actuacions afecten la xarxa d'autobús i la xarxa de metro. En la primera, s'hi troben tant les línies operades per Transports Metropolitans de Barcelona (TMB), que l'AMB gestiona de manera directa, com les gestionades de manera indirecta a

través de diversos operadors. En aquest darrer cas i de manera progressiva, l'AMB assumeix la titularitat i la gestió dels serveis del seu àmbit de referència. En el cas del metro, és TMB qui gestiona el servei. L'AMB també s'encarrega dels títols socials de transport públic en el seu àmbit de referència –la T-rosa i el passí d'acompanyant– i autoritza determinats serveis de transport discrecional.

En el cas del taxi, l'AMB, a través de l'Institut Metropolità del Taxi (IMET), gestiona el servei de taxi i VTC de caràcter urbà a l'àrea metropolitana de Barcelona, mitjançant l'establiment de les normes de prestació d'aquests serveis de transport. A més, determina el règim disciplinari que s'aplica a aquest servei. En aquest sentit, les polítiques i les actuacions que es duen a terme tenen a veure amb la garantia del servei i de la qualitat de la flota, l'establiment de les parades o l'atorgament de les llicències per assolir un equilibri entre els interessos dels professionals, els usuaris i el conjunt de la ciutadania.

En la promoció de la **mobilitat activa**, l'AMB dirigeix els seus esforços principalment cap a l'ús quotidià de la bicicleta, des de diferents òptiques. Una de les accions més destacades és l'extensió de la xarxa metropolitana Bicivía, pensada per facilitar la utilització d'aquest mitjà de transport i fer-lo més segur i amable; aquesta xarxa, que tindrà un total de 550 km, està executada en un 67 %. També es fomenten espais d'aparcament segur a la via pública mitjançant el servei Bicibox, present en 31 municipis i amb gairebé de 3.000 places disponibles. Finalment, el servei de bicicleta pública compartida AMBici, iniciat el 2023, s'estén per 15 municipis i té 2.600 bicicletes elèctriques a disposició de la ciutadania. A més, també es treballa en l'àmbit de la formació, de la regulació i de la visibilització d'accions de foment, entre d'altres.

Les actuacions destinades a garantir la sostenibilitat en la mobilitat dels vehicles de motor tradicionals tenen dues línies d'acció principal: la reducció de la utilització de vehicles contaminants i generadors d'emissions i, en contrapartida, l'afavoriment de solucions de mobilitat que han de permetre reemplaçar-los per altres de més sostenibles. Així, en la primera de les línies destaca especialment la implantació de la zona de baixes emissions (ZBE) Rondes, a l'àmbit central de la conurbació metropolitana, que funciona des de l'any 2020 i restringeix la circulació dins del seu àmbit als vehicles en funció de l'etiqueta ambiental que els correspon. A més es treballa en el desplegament de ZBE locals en diferents municipis metropolitans. Dins la segona de les línies, l'AMB està fent un gran esforç per implantar electrolineres arreu del territori metropolità, amb l'objectiu de tenir-ne més d'un centenar l'any 2025; a més, el 2024, ha aprovat la regulació metropolitana per a la moto compartida, que ha comportat la progressiva introducció d'aquesta solució en vuit municipis.

Pel que fa a la gestió de l'aparcament, es promouen els aparcaments d'intercanvi en punts d'accés al transport col·lectiu arreu de l'àrea metropolitana i s'acompanya els municipis en la regulació i gestió de l'aparcament a través del servei AMB Aparcament Metropolità, que facilita la gestió amb aplicacions digitals. A més, es facilita l'eficiència i la convivència urbana a partir de la gestió de les zones de càrrega i descàrrega, amb eines com ara l'aplicació SPRO.

Pel que fa a la planificació de la mobilitat, el Pla metropolità de mobilitat urbana (PMMU) 2019-2024, aprovat l'any 2020, estableix un model de mobilitat i uns objectius estratègics per al conjunt del territori i defineix actuacions de mobilitat sostenible per a l'àrea metropolitana que l'AMB ha d'impulsar o executar. En concret, el PMMU busca assolir un model de mobilitat de futur fonamentat en quatre pilars estratègics: minimitzar els efectes del sistema de transport en la salut de la població, reduir els impactes ambientals i la contribució al canvi climàtic del sistema de transport, millorar l'eficiència del sistema de transport per garantir el progrés econòmic i social i promoure un sistema de mobilitat just que garanteixi l'accés al transport públic i la cohesió social. El Pla estructura les seves propostes a partir de sis eixos: model urbà i xarxes metropolitanes de mobilitat; carrers segurs, saludables i equitatius; transport públic integrador, eficient i de qualitat; governança eficient i flexible de la mobilitat metropolitana; gestió intel·ligent de la mobilitat, i foment del canvi d'hàbits de mobilitat. L'AMB ja treballa en la redacció del nou PMMU per al període 2025-2030.

Medi ambient

En matèria de medi ambient, les polítiques i les actuacions de l'AMB es poden classificar en quatre categories principals: les que responen a les infraestructures i els serveis necessaris per conduir i tractar els fluxos metabòlics (aigua, residus i energia), i les que estan relacionades amb el clima.

Pel que fa al **cicle de l'aigua**, l'AMB planifica les seves actuacions a partir el Pla estratègic del cicle integral de l'aigua (PECIA), l'objectiu principal del qual és analitzar el cicle integral de l'aigua en el territori metropolità amb criteris de qualitat, sostenibilitat, resiliència i eficiència, per tal d'establir les línies estratègiques per poder garantir aigua en quantitat i qualitat a tot el territori en l'horitzó 2050, i que detalla acuradament de manera quadriennal els reptes que afronta i els programes que s'hi adrecen.

En el cas dels **residus**, el Programa metropolità de prevenció i gestió de recursos i residus municipals 2019-2025 (PREMET25) defineix les actuacions necessàries per garantir el compliment dels objectius

que marca l'economia circular en l'àmbit dels residus al territori Metropolità. El Programa estableix una sèrie d'objectius relacionats amb la prevenció, la recollida selectiva, la preparació per a la reutilització, el reciclatge, la valorització energètica i el tractament finalista que s'alineen amb els ODS de les Nacions Unides. Val a dir que els resultats fins al moment permeten parlar d'una mitjana de 3.000 objectes reparats anualment, 175 kg de residus reciclats per habitant i any, 86 deixalleries fixes, 38 de mòbils, tres plantes de triatge, i un 11% de materials recuperats als quatre ecoparcs que hi ha.

En matèria d'**energia**, a més de l'esmentada promoció de les electrolineres, l'AMB treballa de manera activa en l'aprofitament de les cobertes dels edificis públics per a la instal·lació de plaques fotovoltaïques que permetin generació d'electricitat de manera sostenible en el marc de la transició energètica.

Les actuacions en matèria d'energia s'emmarquen en el conjunt de **polítiques d'acció climàtica**, les quals tenen el seu document de referència en el Pla clima i energia 2030. Així, en el camp de la lluita contra el canvi climàtic, i després de la Declaració pel Clima i el Pacte dels Alcaldes i Alcaldesses pel Clima i l'Energia de la UE, aprovats pel Consell Metropolità el 24 de novembre de 2015 i el 26 d'abril de 2016, respectivament, l'AMB va aprovar el 25 de setembre de 2018 el Pla esmentat. El Pla és concebut com un «pla de plans», que incorpora tres estratègies amb les quals l'AMB ja fa anys que lluita contra el canvi climàtic: l'Estratègia de gestió del carboni, el full de ruta per a la transició energètica i el Pla d'adaptació al canvi climàtic. Les accions preveuen des d'estratègies de gestió per minimitzar les emissions de carboni en empreses i instal·lacions fins a la creació de cobertes biosolars, el desplegament de refugis climàtics o les accions de formació i divulgació entre la població.

Desenvolupament social i econòmic

En temes de desenvolupament social i econòmic les polítiques de l'AMB s'estructuren en quatre grans eixos: gestió del talent, acompanyament a les empreses i la seva reindustrialització, innovació i cohesió social.

Pel que fa a la **gestió del talent**, l'AMB busca que l'entorn Metropolità estigui preparat per atraure i fidelitzar el talent a les ciutats metropolitanes i el seu teixit productiu, facilitar l'evolució i millora dels perfils professionals i els canvis en els llocs de treball, així com empoderar les persones a través de la formació professional i continua.

Pel que fa a l'**acompanyament a les empreses** i la seva reindustrialització es vol fomentar una economia socialment compromesa, des de la mirada de l'anomenat «capitalisme inclusiu», i més sostenible mediambientalment i socialment, així com la consolidació del teixit empresarial, l'impuls a la descarbonització i la transferència de coneixement d'indústries i serveis.

En l'àmbit de la **innovació** es vol apostar per identificar el paper de la intel·ligència artificial i la seva contribució a la dinamització socioeconòmica, per millorar el nivell de digitalització del territori més enllà dels instruments tecnològics, tot cercant com entendre millor les necessitats de la ciutadania, i per millorar l'oferta de serveis públics dirigits a la reducció dels biaixos digitals.

Pel que fa a les actuacions de l'AMB en el foment de la **cohesió social**, que tenen com a eina principal el Pla social Metropolità 2024-2027, es vol donar suport als municipis per articular mecanismes que els permetin abordar les desigualtats des d'una dimensió socioeconòmica i fer front als reptes d'exclusió social, econòmica i digital.

2.4.2. Els instruments d'ordenació territorial i urbanística

Totes les polítiques i actuacions sectorials de l'AMB tenen, com s'ha vist, els seus documents de planificació territorial de referència. Ara bé, la plasmació territorial d'aquestes accions requereix un planejament urbanístic que no únicament sigui capaç de localitzar cada acció a l'espai idoni per implantar-la, sinó que alhora garanteixi la coherència de totes les accions i en multipliqui els efectes.

La Llei 31/2010, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, estableix al títol III que «l'ordenació urbanística integrada del territori Metropolità s'instrumenta per mitjà del Pla director urbanístic Metropolità i el Pla

d'ordenació urbanística metropolitana». Es tracta de dues figures de planejament general que substituiran el planejament vigent dels municipis metropolitans, que data de l'any 1976 per a 27 d'aquests municipis i que és únicament una mica més recent per als altres nou municipis.

En aquest sentit, el PDUM és, com s'ha esmentat al llarg d'aquest document, el document de base pel que fa als continguts de l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, perquè conté els objectius i les accions de naturalesa urbana de l'AMB, proporciona la base territorial on desenvolupar-les i les programa en el temps. Però també perquè s'ha elaborat amb la metodologia participativa i el sistema de seguiment que es vol fer extensiu a l'Agenda.

Per aquest motiu, una descripció de les propostes del PDUM permet entendre'n molt millor l'enfocament.

El model territorial del PDUM

Per guiar les regulacions específiques de les seves propostes, el PDUM parteix d'un model de ciutat que integra les necessitats i les potencialitats del territori metropolitana amb les expectatives i els objectius que hi han dipositat els principals agents i tenint en compte l'encaix i la relació amb la resta de la regió metropolitana i del territori català.

Quatre són els eixos que guien les propostes del PDUM per arribar a aquest model de ciutat:

- La preservació de les funcions i els serveis dels ecosistemes metropolitans per fer emergir la infraestructura verda com el condicionant principal del desenvolupament urbà.
- La recuperació d'estructures i continuïtats urbanes per configurar una ciutat metropolitana de proximitat, d'escala humana, amb més equilibri i integració amb els espais oberts i que alhora garanteixi el seu paper a escala regional.
- La transformació dels assentaments de manera sinèrgica amb l'estructura urbana i amb vocació de generar resiliència, redistribució dels recursos, accés als ciutadans i millor qualitat de vida.
- La transició ecològica, social i tecnològica de les properes dècades a l'àrea metropolitana per aconseguir una reducció dels impactes ambientals, una millor adaptació al canvi climàtic, un reaprofitament dels recursos i una economia més sostenible.

La definició d'aquests quatre eixos ha partit de cinc **premisses** basades tant en els objectius del PDUM com en els condicionants derivats de la diagnosi que s'ha dut a terme:

Capacitat: el PDUM és un pla d'oferta. Els increments de població i llocs de treball porten associades, com s'ha vist, noves demandes d'habitatge i sostre d'activitat. És objectiu del PDUM atendre al màxim possible aquesta demanda a través de les seves propostes sobre els assentaments urbans. Ara bé, el PDUM planteja també un límit al creixement urbanístic que puguin representar, atès el nivell esmentat de saturació del seu territori i la necessitat de considerar en les seves propostes criteris ambientals, de sostenibilitat i d'equilibri territorial. Per aquest motiu, i sense renunciar a l'objectiu d'encabir el màxim nombre possible d'habitatges i de nous espais per a l'activitat econòmica, el PDUM es planteja com un pla d'oferta: totes les propostes de desenvolupament aniran adreçades a maximitzar la satisfacció de la demanda existent, fins que aquesta satisfacció representi una dificultat per a l'assoliment dels objectius d'habitabilitat i sostenibilitat del mateix pla. Aquest plantejament beneficia igualment els municipis de la resta de la regió metropolitana, en la mesura que els permet incrementar el seu pes relatiu.

Reutilització: les propostes de desenvolupament s'han de basar en la reutilització del sòl. Establir un límit al creixement de l'àrea metropolitana no és incompatible amb l'esforç per satisfer al màxim possible la demanda potencial d'habitatge i sostre d'activitat que es produirà al llarg de les properes dècades. Ateses les poques possibilitats per fer nous desenvolupaments sense afectar la qualitat ambiental, la major part d'operacions urbanístiques, per tant, han de consistir en la intensificació i la transformació dels teixits existents. Per aquest motiu, el PDUM proposa un model de desenvolupament urbà basat no en el creixement i l'extensió, sinó en la compleció, la intensificació i la transformació dels teixits existents i dels sectors de desenvolupament previstos en el planejament urbanístic vigent.

Reprogramació dels usos i les funcions: els usos del sòl han de respondre a la funció de cada espai. A fi de garantir un territori mixt i equilibrat, el PDUM identifica una sèrie de funcions metropolitanes a partir dels usos que preveu que es puguin donar en cada part del territori i, en conseqüència, els usos que seria beneficiós protegir, garantir o prohibir. El PDUM elabora un catàleg d'usos i ajusta les definicions i les activitats que s'hi inclouen, per establir un criteri comú amb vista que el futur POUmet els concreti amb les qualificacions del sòl urbà.

Àmbits funcionals: cal reconèixer els àmbits funcionals de l'àrea metropolitana i procurar equilibrar-los. El conjunt de propostes del PDUM han estat concebudes per satisfer les necessitats i els requisits de cada indret, des de l'edifici o la parcel·la fins al conjunt de l'àrea metropolitana i, més enllà, el seu encaix en el conjunt de la regió metropolitana i de Catalunya. Aquesta lectura multiescalar ha tingut un àmbit territorial de referència d'una significació especial: els àmbits funcionals. Es tracta de sis agrupacions de municipis que, per proximitat, per morfologia del relleu, per accessibilitat i fins i tot per similitud en els processos d'urbanització, esdevenen unitats de referència per a l'establiment de relacions quotidianes de caràcter supramunicipal. El PDUM en delimita sis: Llobregat Continu, Llobregat Delta, Vall Baixa i Ordal, Vallès, Nord i Barcelona, com a unitats bàsiques de referència que poden ser agrupades en funció de determinades necessitats, especialment pel que fa a l'àrea que formen els tres àmbits del continu urbà de la plana de Barcelona.

Regió metropolitana: la regió metropolitana és un àmbit de referència essencial per establir relacions i complementarietats. El PDUM fa les seves propostes sobre els 636 km² que ocupen els 36 municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona, però ni les causes que han portat a formular-les ni l'impacte que tindran es limiten, lògicament, a aquest àmbit territorial. Aquest encaix és entès com a diàleg, però també com a complementarietat. És a dir, com a garantia que allò que es proposa a l'àrea metropolitana és coherent amb el territori existent o planificat més enllà dels seus límits (la delimitació dels espais oberts, el dimensionament dels assentaments, la continuïtat de les xarxes viària i ferroviària), però, al mateix temps, per assignar usos i intensitats en funció de la capacitat i la jerarquia de cada indret.

Les propostes formulades partint d'aquestes premisses i seguint els eixos esmentats configuren la millor de les **alternatives** de plantejament considerades. Així, s'han considerat tres alternatives que s'emmarquen en el model nodal establert pel Pla territorial metropolità de Barcelona i que compleixen els objectius generals del PDUM. Totes consideren els aspectes sociodemogràfics i econòmics analitzats, però pro-

posen diverses opcions de localització i d'intensitat dels desenvolupaments urbans. Les característiques principals de les tres alternatives són les següents:

Alternativa 1. Consolidació dels continus urbans. Correspon al model de creixement que plantejaria la transformació d'ús de bona part dels polígons industrials integrats en trama urbana en nous barris residencials per dotar de continuïtat els àmbits més accessibles de la metròpolis i consolidar, d'aquesta manera, la ciutat contínua residencial.

Alternativa 2. Intensificació distribuïda. Consisteix en un model distributiu del creixement. Aquest repartiment del creixement es faria de manera proporcional a les capacitats de cadascun dels teixits de cada municipi i el seu paper en la metròpolis, densificant-los selectivament, però mantenint els usos principals existents.

Alternativa 3. Creixement focalitzat. Es formula basant-se en una xarxa de centralitats metropolitanas, tant a partir de la intensificació de les existents com creant-ne de noves, i ubicades tant en sòl urbà com urbanitzable. Aquesta xarxa, complementada i enfortida pels centres tradicionals locals, servirà per relocalitzar bona part de les funcions metropolitanas d'activitat i de residència. En aquest sentit, el creixement focalitzat permet localitzar els punts d'intensificació urbana que facilitin distribuir millor els serveis al territori de l'àrea metropolitana.

Abans de les tres alternatives, s'han incorporat dues **alternatives 0** que consideren tant la situació actual (0a) com l'evolució de les principals variables si es mantingués el planejament actualment vigent (0b).

Un cop avaluades les alternatives del model d'assentaments, l'alternativa 3, de creixement focalitzat, es considera la més apropiada, ja que globalment és la que s'ajusta més als objectius del PDUM. A més, l'alternativa és coherent amb els plantejaments del Pla territorial metropolità de Barcelona, facilitat

l'establiment d'una infraestructura verda funcional i connectada, és la que afavoreix més el compliment dels objectius ambientals i reforça un model policèntric divers i equilibrat que trenca la dualitat entre centre i perifèria del territori metropolità. També és la que proposa un model d'ocupació més favorable per implementar les estratègies d'equilibri i centralitat que es plantegen per als àmbits funcionals del territori metropolità.

La infraestructura verda

L'ocupació del territori metropolità ha comportat la transformació de grans extensions de sòl abans destinades majoritàriament a activitats agràries i forestals, que eren l'hàbitat de nombroses espècies. La magnitud i la manera en què s'ha produït el procés d'urbanització no únicament ha comportat una reducció dràstica de l'activitat agrària, també produïda per les mateixes dinàmiques dels espais oberts en sòl no urbanitzable, sinó també la pèrdua de biodiversitat, alteracions dels cursos fluvials, les àrees d'escorrentia i els espais per a la recàrrega dels aqüífers, una regressió de la línia de costa i una degradació especial de les àrees de contacte entre el mosaic agroforestal i les àrees urbanes. Totes aquestes alteracions s'han traduït finalment en una pèrdua de serveis ecosistèmics.

Per revertir aquesta situació, el PDUM proposa l'ordenació de la infraestructura verda com a base estructural del desenvolupament urbà, considerant quatre tipus d'actuacions principals: la preservació dels espais oberts, la recuperació de l'activitat agrària, la millora del cicle integral de l'aigua i l'establiment d'una xarxa de verd urbà interconnectada amb el seu entorn.

El tractament urbanístic d'aquests aspectes és estratègic per generar un sistema d'espais naturals i seminaturals resilient als efectes del canvi climàtic, que eviti riscos i que garanteixi la prestació de serveis ecosistèmics, la millora de les condicions ambientals dels teixits urbans i la qualitat de vida de la població metropolitana. És per això que el PDUM proposa una xarxa que garanteixi la preservació i la millora de les àrees forestals, la plana agrària, el mosaic agroforestal i els seus connectors, així com el conjunt de cursos i espais fluvials que, juntament amb la franja litoral, conformen l'estructura blava de l'àrea metropolitana. A més, el PDUM acosta aquesta infraestructura verda a la ciutadania a partir de la xarxa de camins i la completa en sòl urbà amb parcs metropolitans i eixos verds.

Aquesta proposta s'articula a partir de la Infraestructura verda metropolitana, formada per una sèrie d'elements de característiques i tractament urbanístic diversos.

Els espais oberts. Són el conjunt de sòls d'interès natural i agrari que el PDUM preserva reconeixent-ne el paper cabdal en el manteniment de la biodiversitat, la regulació del cicle de l'aigua, la mitigació dels efectes del canvi climàtic i l'adaptació a aquests efectes, la prevenció dels riscos naturals i el

subministrament d'aliments de proximitat. El PDUM classifica els espais oberts en quatre grans àmbits amb funcions diferenciades:

- **Àrees nucli:** àrees predominantment forestals que presenten una biodiversitat i una connectivitat elevades. Es detecten per l'agregació dels àmbits amb més pendent del territori, més inaccessibles o que concentren els hàbitats de més interès. Les àrees nucli metropolitanes inclouen les zones humides del delta del Llobregat, el Garraf, Collserola, així com la serralada de Marina, els Xaragalls del Vallès i les Muntanyes del Baix. Ocupen un total de 21.234 ha, que el PDUM qualifica de zona.
- **Connectors passera:** àmbits dins d'entorns altament fragmentats que actuen com a passera d'hàbitat afavorint la connectivitat ecològica. Com que se situen en entorns urbanitzats o amb una alta presència d'infraestructures, requereixen una protecció addicional enfront de la pertorbació per garantir funcions com la pol·linització o la dispersió de llavors entre àrees nucli. El PDUM n'identifica quatre: el turó de Montcada (Montcada i Reixac), el puig Pedrós de l'Obac (Sant Cugat del Vallès), el turó de la Gatxarella (Castellbisbal) i els espais oberts que hi ha entre Can Fatjó dels Aurons i el torrent de Ferrussons (Cerdanyola del Vallès - Sant Cugat del Vallès), que ocupen 332 ha, i els qualifica de sistema.
- **Mosaic agroforestal:** àmbits de muntanya o fora de les planes al·luvials amb més potencial per ser cultivades amb relació al pendent i l'accessibilitat, així com per la proximitat a l'aigua. Ocupen una superfície de 4.466 ha i el PDUM els qualifica de zones.
- **Plana agrària:** àmbits de les planes al·luvials i deltaiques amb més potencial per ser cultivades amb relació a la disponibilitat d'aigua. El PDUM les potencia amb l'objectiu de mantenir una activitat agrària que, malgrat el seu pes relatiu sobre el conjunt de la producció, esdevé un actiu d'importància estratègica per a l'àrea metropolitana i per a l'assoliment d'un model que tendeixi a la seva sobirania alimentària. S'identifiquen en pendents inferiors al 3%, àmbits propers a canals de reg i EDAR i que no afectin àmbits amb hàbitats d'interès especial. Ocupen una superfície de 3.004 ha i el PDUM els qualifica de zones.

El conjunt dels espais oberts (incloent-hi els sistemes transversals) assoleixen, doncs, una extensió de 32.430 ha, el 50,8% del total de la superfície de l'àrea metropolitana, i un 4,21% més de la classificada com a sòl no urbanitzable pel planejament vigent. Amb aquest plantejament, el PDUM aposta per contrarestar les dinàmiques negatives del territori (fragmentació, pèrdua de sòls agrícoles, degradació de les vores) com a garantia d'un paisatge de qualitat, divers i resilient.

L'estructura blava. És el principal element estructurador de la matriu biofísica metropolitana. La conformen sistemes que travessen els espais oberts i el sòl urbà com els cursos fluvials i el litoral, així com els espais que intervenen en la regulació del cicle natural de l'aigua i la preservació de la connectivitat ecològica. D'aquesta manera, l'estructura blava esdevé un dels principals suports de la infraestructura verda metropolitana, ja que una gestió i una regulació correctes de l'aigua són indispensables per afrontar una adaptació més gran als impactes del canvi climàtic que ja es deixen sentir i per potenciar els serveis ecosistèmics al territori metropolità. El Pla proposat distingeix set elements per a l'estructura blava:

- **Connectors fluvials:** conformats per les lleres dels principals cursos fluvials –Besòs, Llobregat i Ripoll– i les seves riberes associades, així com el conjunt de rieres, torrents i fonts naturals que tenen un paper fonamental en el funcionament correcte del cicle natural de l'aigua, el paisatge metropolità, la connectivitat ecològica, el transport de sediments i la minimització del perill d'inundació i contribueixen decisivament al manteniment de la biodiversitat. La seva delimitació està fortament determinada per la legislació sectorial. Els connectors fluvials ocupen un total de 1.383 ha amb qualificació de sistema.
- **Sistema costaner:** correspon al litoral metropolità, element fonamental en la configuració de la morfodinàmica de la costa i la protecció davant l'erosió, així com per contrarestar els efectes del canvi

climàtic. El PDUM considera com a sistema costaner les platges, la costa i, en general, tots els sòls inclosos dins la zona de domini maritimoterrestre de conformitat amb la legislació i la planificació sectorial vigents.

- **Eixos blaus urbans:** comprenen el curs soterrat de les traces històriques de les principals rieres i torrents que han estat assimilats en el teixit urbà. Aquests eixos, l'espai qualificat de viari i d'espai lliure del seu entorn i el seu subsol fan un paper rellevant en la minimització de les inundacions urbanes i en la infiltració d'aigua en els aqüífers. El PDUM n'identifica el traçat i afegeix una regulació addicional a l'espai viari i els espais lliures del seu entorn i limita l'ocupació del subsol, per garantir-ne la permeabilitat i la possibilitat d'implantar sistemes per a la regulació de l'aigua de pluja en zones urbanes.

- **Canals d'aigua metropolitans:** esdevenen els principals canals d'aigua destinats al transport de l'aigua de reg i al drenatge, amb un gran valor patrimonial. La regulació d'aquests àmbits va dirigida a protegir la seva funcionalitat hidràulica i aflorar el seu valor patrimonial.
- **Espais d'interès per a la regulació d'inundacions:** estan constituïts per les zones de desguàs intens i les zones on es poden produir danys greus sobre les persones i els béns. És l'àmbit on s'apliquen les principals restriccions d'ús a escala urbanística i d'edificacions. Són aplicables en aquest àmbit les condicions d'ús que la legislació sectorial estableix per al flux preferent.
- **Espais d'interès per a la recàrrega d'aqüífers:** àrees baixes de les conques que poden aportar més aigua als aqüífers subterranis. En aquests espais s'afegeixen regulacions addicionals a les condicions d'ús de les claus existents, amb l'objectiu de garantir que els usos, les actuacions i les edificacions admeses no afecten la permeabilitat del sòl.
- **Espais d'interès per a la regulació de l'escorrentiu superficial:** parts altes de les conques i els boscos de ribera que redueixen la velocitat d'escorrentia i minimitzen el risc d'inundació. L'objectiu en aquests àmbits és preservar els boscos i els hàbitats forestals que permeten regular l'escorrentia

i evitar la impermeabilització o la compactació del sòl. En aquests espais, la regulació addicional busca garantir que els usos, les actuacions i les edificacions admeses no augmenten la velocitat de l'escorrentia superficial de l'aigua de pluja.

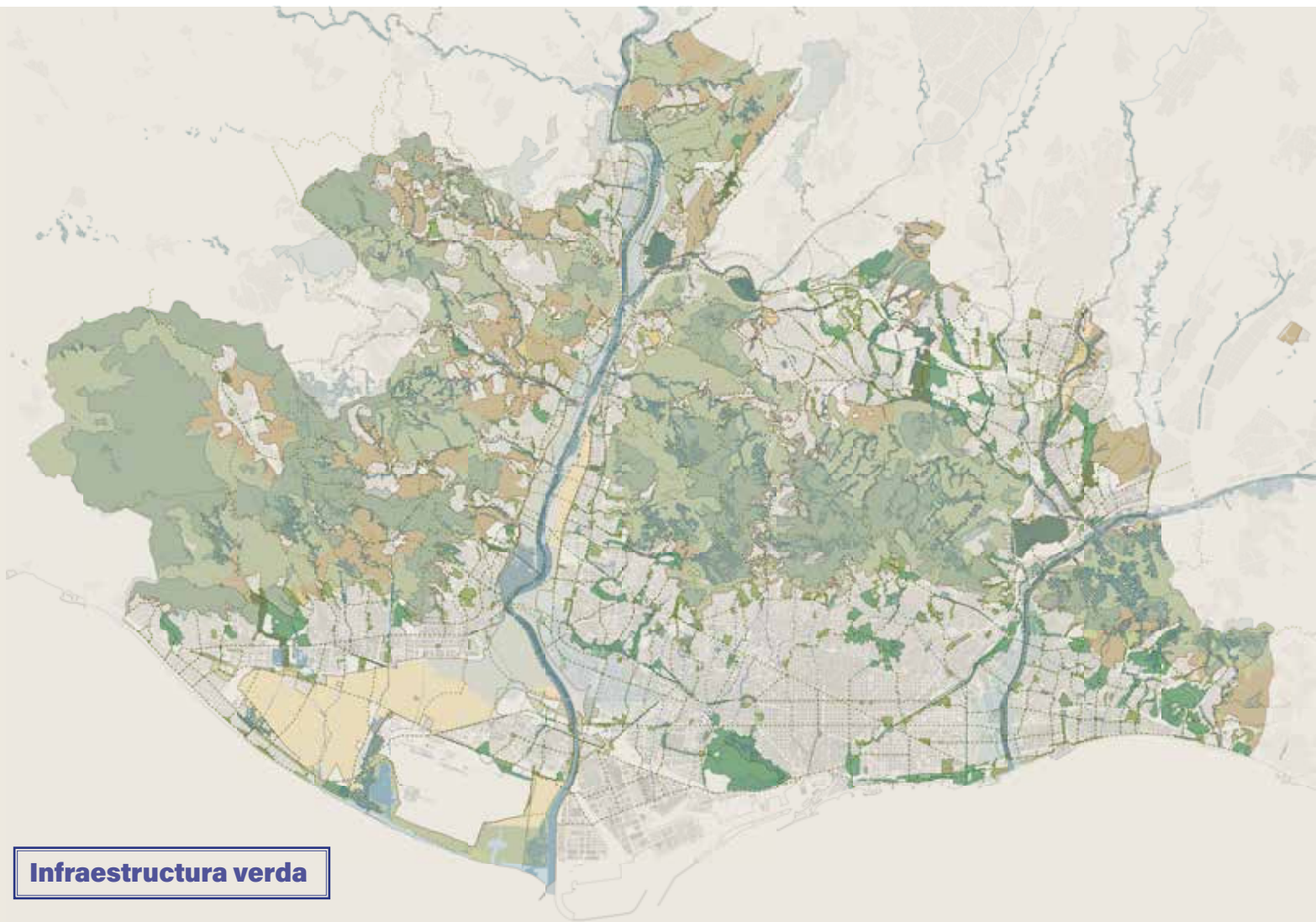
L'estructura verda. És l'element de la matriu biofísica metropolitana d'ús social. La conformen elements en sòl urbà i en espais oberts com ara els eixos verds, els camins i els espais lliures de transcendència metropolitana que conformen, tots, una xarxa que vertebrava les relacions entre assentaments urbans i natura amb una doble funcionalitat social i ecològica. La missió principal de l'estructura verda, per tant, és proporcionar els vincles necessaris entre ciutat i natura per disposar d'uns espais urbans més saludables i resilient als efectes del canvi climàtic, així com aportar a les vores urbanes qualitat ambiental en la transició entre els teixits urbans i l'entorn no urbanitzat. Per aconseguir-ho, el PDUM qualifica els espais lliures que transcendeixen l'àmbit municipal i indica els itineraris verds formats per eixos verds estructurants i camins metropolitans. Aquests elements s'agrupen en:

- **Eixos verds estructurants:** són recorreguts que enllacen centres urbans, parcs i portes amb els espais oberts per conformar, juntament amb els camins estructurants, una xarxa per a la mobilitat activa en contacte amb la natura. Els eixos verds es conformen com a seqüències d'espais lliures que encadenen centres urbans, parcs estructurants, equipaments, nodes d'intercanvi i portes als grans parcs naturals d'interès territorial amb valor social i ecològic. A vegades, coincideixen amb antigues traces d'escorrenties superficials i poden coexistir amb la xarxa viària o ser itineraris dins de parcs estructurants. El PDUM identifica 869 km d'eixos verds a l'àrea metropolitana i estableix unes condicions d'ordenació que es basen en tres elements estructurals per a l'augment de la qualitat ambiental: la permeabilitat del sòl, la presència de vegetació i la regulació de l'aigua.
- **Camins:** són recorreguts que vertebraven els espais oberts a partir de traces patrimonials i que enllacen amb els eixos verds dels assentaments urbans a través de les portes d'accés. La funció dels camins metropolitans, doncs, és facilitar i regular el lleure i el gaudi de l'entorn natural. El PDUM estableix unes condicions mínimes per garantir-ne la funcionalitat correcta com a suport a la mobilitat activa i l'accessibilitat.
- **Espais lliures estructurants:** són espais per al lleure i les relacions socials de la població que, per les seves característiques i per la seva posició en contacte amb elements com els eixos verds i parcs o les vies metropolitanes, desenvolupen funcions i serveis ecosistèmics que transcendeixen l'àmbit municipal. Ocupen un total de 4.319 ha. Actualment, gairebé un 65 % d'aquesta superfície ja es troba en terrenys de propietat pública i un 31% està constituïda per aquells terrenys de cessió dins de sectors i àmbits de transformació que contribuiran a completar el conjunt de l'estructura verda i donar-hi continuïtat. Respecte als estàndards urbanístics, el PDUM identifica un total de 2.370 ha d'espais lliures estructurants com a sistema general, que, sumades a les 775 ha d'espais lliures del planejament vigent que tenen les condicions de sistema general, compleixen la proporció de 20 m² de sòl per cada 100 m² de sostre edificable en el sòl urbà de l'àrea metropolitana per a ús residencial no inclòs en sectors de planejament requerit per l'article 58.1.f de la Llei d'urbanisme de Catalunya.

En assentaments urbans, el PDUM distingeix quatre tipus d'espais lliures estructurants: els parcs estructurants, les places i jardins estructurants, els parcs equipats estructurants i els parcs connectors. El sistema d'espais lliures en sòl urbà s'integra, en sòl no urbanitzable, amb els parcs de vora.

Portes als espais oberts i punts crítics per a la connectivitat ecològica: a fi d'ordenar la transició entre nuclis urbans i els espais oberts i, alhora, garantir la connectivitat ecològica i preservar els entorns més sensibles de les vores urbanes, el PDUM planteja dos elements puntuals:

- **Portes als espais oberts:** punts d'unió entre l'estructura verda i els espais oberts. Molts cops són àmbits d'unió entre eixos verds i camins metropolitans o parcs de vora. El seu objectiu és concentrar l'ús públic en els entorns de màxima accessibilitat de manera ordenada per alliberar, així, els espais més sensibles de perturbacions associades a la freqüentació excessiva. Les portes també esdevenen una

Infraestructura verda

ESPAIS OBERTS

- Verd privat d'interès tradicional (transformació d'ús)
- Àrea nucli
- Connector passera
- Mosaic agroforestal
- Parc de vora
- Plana agrària
- Porta als espais oberts
- Punt crític de connectivitat ecològica

ESTRUCTURA BLAVA

- Costaner
- Connector fluvial
- Eix blau urbà
- Canal d'aigua metropolitana

ÀMBITS DE REGULACIÓ ADDICIONAL

- Espai d'interès per a la regulació d'inundacions
- Espai d'interès per a la recàrrega d'aqüífers
- Espai d'interès per a la regulació de l'escorrentia superficial

ESTRUCTURA VERDA

- Parc connector
- Parc estructurant
- Parc estructurant equipat
- Plaça i jardí estructurant
- Eix verd estructurant
- Camí metropolità

ESTRUCTURA VERDA (indicativa)

- Parc connector
- Parc estructurant
- Parc estructurant equipat
- Plaça i jardí estructurant
- Límit de Sòl No Urbanitzable (SNU)

oportunitat per ordenar i restaurar àmbits de vora degradats, augmentar els serveis ecosistèmics culturals i acostar els ciutadans als espais oberts.

- **Punts crítics per a la connectivitat ecològica:** conformats per aquells àmbits on coincideixen connectors ecològics i barreres urbanes o infraestructures a aquesta connectivitat. Majoritàriament, són la confluència entre connectors fluvials i carreteres o vies segregades d'alta capacitat. L'objectiu d'aquests punts crítics és preservar els seus entorns d'usos periurbans que poden agreujar-ne la fragmentació, i esdevenir una guia per a la restauració progressiva de la connectivitat ecològica mitjançant actuacions específiques.

El PDUM condiciona els usos admesos en espais oberts a les portes i els punts crítics, i estableix una distància mínima d'alguns usos a les portes i una distància màxima als punts crítics a fi d'assolir l'objectiu de concentrar i alliberar d'ús les vores metropolitanes amb criteris d'ordenació de l'ús públic i preservació dels valors ambientals i la connectivitat ecològica.

2.4.3. Pla d'actuació metropolitana

El Pla d'actuació metropolitana (PAM) és el document que guia l'acció del Govern metropolitana. Recull els objectius de caràcter estratègic que guiaran les actuacions que s'implementaran durant cada mandat de quatre anys i s'elabora a partir de l'Acord de govern establert entre les diferents forces polítiques que integren el Govern metropolitana. El PAM actualment vigent és el que correspon al període 2024-2027, ja que va ser aprovat pel Consell Metropolità el 23 de juliol del 2024.

Les línies d'intervenció i els objectius del PAM 2024-2027 estan alineats amb els principis orientadors i els objectius programàtics de l'acció de govern definits a l'Acord de govern de l'Àrea Metropolitana de Barcelona que es va signar el 25 de juliol de 2023. Així mateix, les actuacions incloses en cada línia d'intervenció estan alineades amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de les Nacions Unides.

El PAM estableix set principis orientadors de l'acció de govern:

- Consolidar la construcció d'una metròpolis territorialment vertebrada i socialment cohesionada dins d'un marc de convivència i seguretat on l'activitat econòmica sigui el motor d'ocupació i benestar.
- Dur a terme una política pública d'habitatge basada en el desenvolupament de sòl, la renovació urbana i les inversions als barris que permeti ampliar les ofertes d'habitatge assequible i de qualitat.
- Reservar els recursos naturals i els espais oberts metropolitans dins d'una estratègia per millorar l'equilibri ecològic del territori metropolitana i afrontar els reptes derivats de l'emergència climàtica.
- Promoure la mobilitat sostenible i de baixes emissions.
- Desenvolupar noves polítiques a favor de la ciutadania tot consolidant l'estructura de la institució.
- Treballar per aconseguir un sistema de finançament estable i suficient per prestar els serveis metropolitans amb la implementació de les figures previstes a la Llei 31/2010 i explorar i impulsar noves fórmules. Completar els serveis i les competències que fixa la Llei metropolitana, especialment els corresponents a urbanisme, transport i mobilitat.
- Cooperar i concertar amb altres territoris i institucions en temes que siguin d'interès comú. Reforçar la presència en l'àmbit internacional i el compromís en la cooperació al desenvolupament.

A partir d'aquests principis orientadors, el PAM estableix 38 objectius programàtics:

- Impulsar una metròpolis digital i moderna.
- Aprovar provisionalment el Pla director urbanístic metropolitana (PDUM).
- Vertebrar el territori mitjançant el desenvolupament de projectes d'abast metropolitana i de marcada funcionalitat municipal.
- Implementar l'Estratègia metropolitana en l'àmbit del Besòs.
- Perseverar en les actuacions que garanteixin un desenvolupament social adequat a la metròpolis i ampliar-les.
- Impulsar la taula metropolitana de polítiques socials.
- Desenvolupar els plans i els programes d'inversions de les diferents àrees de la institució.
- Consolidar el desplegament i l'ampliació del Servei de Protecció de la Legalitat Urbanística.
- Perfeccionar la metodologia d'anàlisi de les actuacions.
- Incorporar el sistema integral de seguretat.
- Potenciar l'Agència Metropolitana de Desenvolupament Econòmic.
- Participar en la implantació de la nova economia de la digitalització i la intel·ligència artificial.
- Reclamar l'impuls a la construcció de les grans infraestructures metropolitanes.
- Millorar la representació de l'AMB en els òrgans de gestió de competència estatal que afecten l'àmbit metropolitana.

- Facilitar l'accés a l'habitatge per garantir un habitatge digne per a tothom.
- Complementar l'estratègia metropolitana de l'habitatge.
- Continuar impulsant les polítiques de rehabilitació i promoció de l'habitatge de lloguer.
- Preservar, gestionar i completar la infraestructura verda metropolitana.
- Impulsar un pla per a l'estabilització del front costaner i la consolidació del passeig marítim metropolitana.
- Continuar amb les estratègies per a la recuperació ambiental i de renaturalització i recuperació ecològica del riu Besòs.
- Treballar per reduir el risc d'incendi forestal mitjançant una gestió activa del territori.
- Consolidar la política metropolitana d'alimentació saludable i sostenible.
- Donar suport a les polítiques de transició energètica.
- Desplegar el Pla metropolità de prevenció de residus.
- Revisar els aspectes econòmics del tractament de residus.
- Estudiar el model de gestió de subministrament d'aigua potable.
- Continuar les polítiques d'increment de l'aprofitament de les aigües regenerades i freàtiques i de retorn al medi natural.
- Fer les inversions urgents necessàries en l'àmbit del manteniment, la millora i la renovació del sistema de sanejament d'aigües.
- Redactar el nou Pla metropolità de mobilitat urbana (PMMU) 2025-2030.
- Reduir la contaminació atmosfèrica i acústica de la mobilitat metropolitana.
- Impulsar, en l'àmbit de l'ATM i davant del Govern de la Generalitat, les mesures necessàries per a la implantació definitiva de la T-mobilitat.
- Continuar impulsant el Consell de Mobilitat de l'AMB.
- Aprofundir en el bon govern i el govern obert d'acord amb les cartes de serveis de la institució.
- Assegurar la sostenibilitat econòmica dels serveis metropolitans.
- Completar el traspàs dels serveis i les competències que la Llei de l'AMB atorga a aquesta administració.
- Impulsar la cooperació i la concertació.
- Impulsar projectes de cooperació internacional.
- Promoure la identitat metropolitana dins la marca Barcelona i la internacionalització de l'economia.

Temàticament, el PAM s'estructura en les vuit àrees que componen l'AMB: Territori i Administració; Cicle de l'Aigua i Anàlisi de Polítiques Metropolitanes; Mobilitat, Transport i Sostenibilitat; Polítiques Urbanístiques i Espais Naturals; Acció Climàtica i Agenda Estratègica Metropolitana; Desenvolupament Social i Econòmic; Internacional i Metròpolis Digital, i Presidència. Per a cadascuna d'aquestes àrees s'identifica un nombre variable de línies d'intervenció que es despleguen a partir d'objectius específics. Les 31 línies d'intervenció del Pla responen a diversos dels principis orientadors i objectius programàtics que s'han descrits.

El PAM és, com s'ha dit, un document estratègic a curt termini, de quatre anys, coincidint amb el període de mandat. En aquest sentit, és fonamental disposar d'una agenda urbana que permeti emmarcar-ne les actuacions en una estratègia a llarg termini, que n'asseguri la coherència i en multipliqui els resultats esperats.

2.4.4. Reflexió estratègica metropolitana

L'any 2015, l'Àrea de Planificació Estratègica de l'AMB va publicar el document *Reflexió estratègica metropolitana. Construïnt la Barcelona metropolitana. Enfortint el món local*. El document tenia com

a finalitat apuntar unes línies mestres sobre desenvolupament del territori metropolità orientades a l'assoliment de sis objectius principals:

- Analitzar els escenaris i les estratègies que cal impulsar des de l'AMB a mitjà i llarg termini (10-20 anys) i reflexionar-hi.
- Impulsar la construcció d'un relat metropolità adequat als nous reptes en tots els aspectes que conformen la realitat social, econòmica, política, ambiental i institucional del territori.
- Aportar coneixement, metodologies i enfocaments des d'una perspectiva innovadora i que apunti cap a un model d'una intel·ligència de ciutadania.
- Promoure mesures de coordinació, cooperació i interacció entre els diversos plans sectorials que s'emprenen dins de l'AMB com a resultat del desplegament de la Llei de l'AMB i dels compromisos establerts en el Pla d'actuació metropolità.
- Donar suport a la recerca de nous models de governança necessaris per al marc institucional vigent i aquells que hagin de venir en el futur.
- Col·laborar i cooperar amb el Pla estratègic de Barcelona, en tant que associació publicoprivada, així com amb aquelles altres iniciatives o instàncies de col·laboració transversal que puguin afavorir la definició i l'acompliment de polítiques i actuacions d'interès metropolità.

Per assolir aquests objectius, la Reflexió estratègica metropolitana estableix una sèrie d'eixos, per a cadascun dels quals identificava unes prioritats estratègiques:

- **Eix d'inclusió social i combat contra la pobresa**
 - Inclusió social, combat contra les desigualtats i convivència
 - Habitatge, barris i espai públic
- **Eix de desenvolupament econòmic sostenible**
 - Productivitat, reindustrialització i societat del coneixement
 - Augment de l'ocupació i el capital humà
 - Barcelona, capitalitat, captació d'inversions i projecció exterior
 - Economia, territori, governança i millora de processos
- **Eix de sostenibilitat ambiental**
 - Lluita contra el canvi climàtic
 - Eficiència en l'ús de recursos
- **Eix de mobilitat eficient**
 - Canvi en la governança i millora en el finançament
 - Gestió del transport de manera global
 - Planificació de les xarxes en un nou marc de dinàmiques socials i econòmiques
- **Eix de territori cohesionat**
 - Innovació en estratègies d'intervenció territorials
 - Renovació i adaptació de l'estructura jurídica
 - Redefinició i adaptació dels usos del sòl
- **Eix de capitalitat i governança**
 - Lideratge de capitalitat i innovació en la governança

D'aquests eixos i prioritats se'n desprenen posteriorment 150 objectius i més de 400 iniciatives i projectes de l'AMB.

2.4.5. Pla director urbanístic metropolità (PDUM)

El Pla director urbanístic metropolità (PDUM) és, juntament amb el Pla d'ordenació urbanística metropolitana (POUMet), la figura de planejament establerta per la Llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, per instrumentar «l'ordenació urbanística integrada del territori metropolità». Des de l'any 1953, quan s'aprova el primer pla d'abast metropolità, fins al 2010, any en què s'aprova el

Pla territorial metropolitana de Barcelona, passant pel Pla provincial de 1959, el Pla director de l'Àrea Metropolitana de Barcelona de 1966 i el Pla General Metropolità del 1976, els diversos plans encaixen de manera diversa en el que s'ha acabat distingint com a planejament urbanístic i planejament territorial, i els seus àmbits espacials de referència han estat també diferents. Si bé la seva transcendència jurídica i fins i tot física ha estat desigual, tots han tingut una gran influència teòrica i conceptual. No obstant això, aquests plans s'han quedat curts per afrontar els reptes d'avui dia en àmbits mediambientals, socials i dels espais oberts.

Per això, el PDUM aspira a plasmar un model de desenvolupament urbanístic metropolitana que té com a premissa de partida donar resposta a les necessitats de la població metropolitana basant-se en les capacitats territorials. Aquest model es concreta en deu objectius que guien les determinacions normatives del PDUM:

1. Reforçar la solidaritat metropolitana.
2. Potenciar la capacitat metropolitana.
3. Naturalitzar el territori i els valors de la matriu biofísica.
4. Millorar l'eficiència del metabolisme urbà i minimitzar els impactes ambientals.
5. Articular el territori a partir d'una estructura policèntrica.
6. Fomentar una mobilitat activa i sostenible repensant les infraestructures metropolitanas.
7. Afavorir la cohesió social per mitjà de l'habitatge, l'espai públic, els equipaments i el transport públic.
8. Rehabilitar i reciclar teixits urbans.
9. Incrementar la complexitat i l'habitabilitat urbanes.
10. Impulsar la competitivitat i la sostenibilitat de l'economia metropolitana.

Implementant un nou model de cohesió urbana i territorial, el PDUM garantirà unes regles de joc clarament definides i unes prioritats en el desenvolupament urbanístic i territorial per fer compatibles les voluntats i les demandes dels diversos agents que hi intervenen. Durant la fase de redacció, el PDUM es vincularà a un procés de participació ciutadana per comprometre's a millorar i preveure diferents escenaris i reptes que la metròpolis possiblement afrontarà a mitjà i llarg termini. Promoure un marc en el qual el model territorial comú i els criteris per aconseguir uns entorns pròxims de qualitat es puguin repensar de manera conjunta és clau per millorar els entorns urbans més propers i estar preparats en casos com una pandèmia.

Per aconseguir els seus objectius, el PDUM establirà mitjançant les normes urbanístiques i els plànols d'ordenació: la classificació del sòl no urbanitzable, urbanitzable i urbà; la qualificació de zones i sistemes en sòl no urbanitzable; la reserva o el traçat dels sistemes urbanístics estructurants d'interès metropolitana; les actuacions de transformació urbanística d'interès metropolitana, les estratègies urbanes, les funcions i els usos del sòl; les directrius ambientals i les recomanacions del paisatge, les normes d'edificació comunes, i els instruments genèrics i específics de desenvolupament del Pla.

El PDUM conviu i es relaciona amb múltiples figures de planejament de caràcter sectorial que afecten igualment l'àrea metropolitana de Barcelona, tant de rang autonòmic com estatal i europeu, i que inclouen aspectes relacionats amb l'habitatge, la mobilitat, els ports i els aeroports, l'energia, la sostenibilitat i el canvi climàtic, els espais naturals, el desenvolupament rural i agrícola, la gestió de residus, el cicle de l'aigua o els equipaments comercials, esportius i culturals. Finalment, es relaciona també amb altres plans directors urbanístics de l'àrea metropolitana que, malgrat la dificultat de determinar el nivell de vinculació entre els uns i els altres, en condicionaran les determinacions.

El Consell Metropolità va aprovar inicialment aquest Pla el 21 de març del 2023.

2.4.6. Pla climàtic

El Pla clima i energia 2030, aprovat pel Consell Metropolità l'any 2018, incorpora tres estratègies: l'Estratègia de gestió del carboni, el full de ruta per a la transició energètica i el Pla d'adaptació.

Els perills climàtics més destacats que podrien afectar l'àrea metropolitana de Barcelona són: l'augment de la temperatura, la reducció de la precipitació mitjana anual, l'augment d'episodis climàtics extrems, la disminució de l'aigua disponible, l'increment d'incendis, la pujada del nivell del mar i l'augment dels impactes deguts a l'efecte d'illa de calor i a les onades de calor. Si no es prenen mesures de manera imminent, la temperatura mitjana a l'àrea metropolitana de Barcelona pot incrementar-se entre 1,5 i 4 °C, i la precipitació pot disminuir un 20% a finals del segle XXI, segons quin escenari d'emissions es consideri (respecte al període 1971-2000).

Per fer front a aquests reptes, el Pla clima i energia es proposa quatre objectius principals, que són:

1. Renaturalitzar per ser més resilients
2. Energia renovable
3. Justícia climàtica
4. Governança metropolitana

Per aconseguir aquests objectius, el Pla vol augmentar la infraestructura verda potenciant espais verds, millorar la permeabilitat del sòl, fer una regulació ecològica del cicle de l'aigua o intervenir en les zones vulnerables a l'efecte d'illa de calor, entre altres estratègies. La inclusió de criteris de confort i d'eficiència energètica en la rehabilitació d'edificis també és essencial per garantir la qualitat de vida en els espais interiors. Més enllà de les fronteres estrictes de la ciutat, la preservació de determinats espais com els litorals, els de vora o intersticials, les àrees agrícoles o fins i tot les cobertes i el subsol proveeix el territori de zones qualificades ecològicament, proveïdores de serveis ambientals, etc.

El Pla també preveu la transició energètica, que consisteix en un procés de canvi progressiu per substituir l'energia d'origen fòssil per energia renovable i local, i per canviar les maneres de produir, distribuir, gestionar i consumir l'energia. Les administracions tenen un paper clau a l'hora de potenciar aquesta transició. L'AMB avança cap a una gestió més descarbonitzada en les instal·lacions i les empreses de la seva competència, un total de 57 organitzacions que defineixen objectius de reducció d'emissions. Des d'un punt de vista òptim d'aprofitament dels recursos, la consideració del binomi aigua-energia és fonamental i cal tenir una visió integral de tot el cicle de l'aigua, augmentar la resiliència i fomentar l'ús dels recursos hídrics locals, adequant la font i el tractament a la qualitat demanada i reduint la dependència d'altres territoris.

Sense la força de la ciutadania, qualsevol acció pot ser ineficaç o directament pot fracassar. És per això que el *quid* de la qüestió rau a incorporar el nostre compromís com a ciutadania en les accions climàtiques. La capacitat i l'educació, juntament amb criteris de justícia climàtica, noves temàtiques com la necessitat d'adaptació, la facilitació de la capacitat sobre gestió energètica, noves maneres d'organització, etc., converteixen els ciutadans en subjectes actius del canvi.

Sovint, la governança climàtica és un aspecte oblidat. Des d'una perspectiva metropolitana, fomentar i millorar la coordinació amb els municipis i amb altres administracions permet optimitzar els recursos, compartir el coneixement i augmentar la velocitat de reacció sumant esforços en el compromís pel clima. Els nous reptes que planteja el canvi climàtic necessiten una governança nova i que s'adapti ràpidament per afrontar-los amb èxit.

Tenint en compte la importància d'afrontar el canvi climàtic, l'AMB també ha desenvolupat el Pla de sostenibilitat ambiental (PSA), el qual vol impulsar projectes de desenvolupament compartit entre els ajuntaments i l'AMB per reforçar les polítiques de mobilitat urbana sostenible i adaptar-les a les noves necessitats sorgides arran de la Covid-19, així com promoure la transició ecològica i energètica, mitjançant, entre d'altres, inversions en la gestió de recursos –com l'aigua i l'energia– i residus municipals.

Per dissenyar aquest Pla de sostenibilitat ambiental, l'AMB ha prestat una atenció especial als criteris que contribueixin a assolir els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de les Nacions Unides i que tenen en compte la situació d'emergència climàtica actual. Aquest Pla preveu una dotació total de 110 M€, provinents del crèdit concertat amb diverses entitats financeres. Es desplega mitjançant dos programes:

1. **Programa d'inversions del PSA:** dotat amb 100 M€, que incorpora les inversions de l'AMB per als municipis, siguin d'execució directa o en cooperació amb els ajuntaments. Aquest programa es desplegarà a 35 municipis de l'AMB, sense incloure-hi Barcelona.
2. **Programa de projectes i assistència tècnica del PSA:** dotat amb 10 M€, que permet complementar el treball directe de l'AMB en els projectes amb tasques tècniques externes vinculades a les inversions del PSA.

Així doncs, tant el Pla clima i energia 2030 com el Pla de sostenibilitat ambiental són molt importants per definir l'acció climàtica i l'Agenda estratègica de l'AMB per alinear-la amb el canvi legislatiu que la Unió Europea s'està plantejant per assolir els reptes següents: reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, augmentar el consum d'energies renovables i incrementar l'eficiència energètica, fer més restrictius els límits de qualitat de l'aire, restaurar la biodiversitat i augmentar la recollida selectiva.

2.4.7. Pla metropolità de mobilitat urbana (PMMU) 2019-2024

El Pla metropolità de mobilitat urbana (PMMU) 2019-2024 és el document que configura l'estratègia de mobilitat sostenible de persones i de mercaderies en l'àmbit territorial dels 36 municipis de l'AMB. És un instrument nou que deriva del desplegament de la Llei 31/2010, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i també del que recull la Llei 9/2003, de la mobilitat, respecte dels plans de mobilitat urbana de caràcter supramunicipal. Tanmateix, el PMMU 2019-2024 és coherent amb la planificació superior i inferior i amb les polítiques ambientals per al transport, és a dir, el pdM de l'ATM i els PMU dels municipis que són part de l'AMB.

El PMMU 2019-2024 dibuixa d'una manera realista un model metropolità de mobilitat saludable, sostenible, eficient i equitativa, seguint els principis estratègics que defineixen el progrés socioeconòmic i

l'habitabilitat de les metròpolis actuals. En aquest sentit, el PMMU es basa en quatre objectius generals d'avaluació i en tot un seguit d'indicadors d'avaluació ubicats en el marc socioambiental que, a més de reflectir la seva visió integradora, coincideixen amb els objectius de l'Estudi ambiental estratègic (EAE) i són coherents amb els principals objectius de qualitat de l'aire i d'emissions de CO₂ de les normatives i plans vigents i amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de les Nacions Unides.

Els objectius generals del PMMU són:

1. **Salut:** minimitzar els efectes negatius de la mobilitat en la salut de la població.
2. **Sostenibilitat:** reduir els impactes ambientals i la contribució al canvi climàtic de la mobilitat.
3. **Eficiència:** millorar l'eficiència del sistema de transport per facilitar el progrés econòmic i social.
4. **Equitat:** promoure un sistema metropolità de mobilitat just que garanteixi l'accés al transport públic i que fomenti la cohesió social.

Per tal de garantir l'execució i el compliment dels seus objectius, el PMMU estableix 23 indicadors d'avaluació (que es calculen cada tres anys) i, complementàriament, 32 indicadors anuals de seguiment. Aquests darrers són els que permeten conèixer com avança el Pla, quina és l'efectivitat de les mesures proposades i quin efecte té la seva aplicació en el medi ambient. El Pla proposa un informe de seguiment anual que analitzi el grau d'execució de les mesures, explicant el detall dels treballs i actuacions desenvolupades, i en faci, en la mesura del possible, una valoració qualitativa i quantitativa. Per redactar-lo es va demanar la participació activa i d'una manera sistèmica dels agents i de les administracions amb alguna responsabilitat o implicació en el Pla, a fi d'avaluar de manera homogènia la informació necessària.

El PMMU va ser aprovat el 2020 pel Consell Metropolità.

2.4.8. Pla metropolità de mobilitat urbana (PMMU) 2025-2030

Aquest Pla establirà l'estratègia i les polítiques de transport i de mobilitat sostenible que haurà d'impulsar l'AMB en aquest període. El PMMU és un instrument de planificació que té el propòsit d'impulsar els canvis necessaris en la mobilitat urbana amb criteris de sostenibilitat, tot millorant la qualitat de vida dels ciutadans de la metròpolis.

Durant el període 2019-2024, el PMMU va assolir un model de mobilitat de futur fonamentat en quatre pilars estratègics:

1. **Salut:** minimitzar els efectes del sistema de transport en la salut de la població.
2. **Sostenibilitat:** reduir els impactes ambientals i la contribució al canvi climàtic del sistema de transport.
3. **Eficiència i TIC:** millorar l'eficiència del sistema de transport, tot garantint el progrés econòmic i social.
4. **Equitat, ciutadania i governança:** promoure un sistema de mobilitat just que garanteixi l'accés al transport públic i la cohesió social.

El PMMU 2025-2030 consolidarà i presentarà noves propostes per resoldre els vells i nous reptes a què s'enfronta la metròpolis –la sostenibilitat, la salut, l'equitat i l'eficiència– i serà el marc de referència per a la revisió dels plans de mobilitat urbana sostenible dels 36 municipis metropolitans.

La redacció del PMMU 2025-2030 va acompanyada d'un procés de participació, difusió i comunicació ciutadana, que permetrà que el conjunt de la ciutadania de la metròpolis estigui informada i pugui donar la seva opinió respecte del model i l'estratègia de mobilitat pel territori metropolità per als propers anys. El procés de participació de la ciutadania es va iniciar recentment, el 2024.

2.4.9. Pla estratègic del cycle integral de l'aigua (PECIA)

L'objectiu principal del PECIA és analitzar el cycle integral de l'aigua en el territori metropolità amb criteris de qualitat, sostenibilitat, resiliència i eficiència, per tal d'establir les línies estratègiques per poder garantir aigua en quantitat i qualitat a tot el territori en l'horitzó 2050. Aquest Pla va ser aprovat pel Consell Metropolità del 12 de maig del 2022.

El Pla dona una visió conjunta del funcionament actual del cycle integral de l'aigua a l'àrea metropolitana i analitza quines són les fonts actuals de subministrament que l'abasteixen, quins tipus de demanda d'aigua es produeixen, com els diferents sistemes es relacionen els uns amb els altres i de quina manera es gestionen. S'identifiquen quines interrelacions s'estableixen entre aquestes tres branques, quins condicionants té cadascuna i quines sinergies es poden establir en pro de la sostenibilitat, la resiliència i l'eficiència de tot el cycle.

En aquest sentit, el Pla aposta per accions que augmentin la garantia de subministrament, millorin la governança i la gestió, optimitzin els recursos disponibles, fomentin l'aprofitament de recursos locals, redueixin l'impacte ambiental i millorin la qualitat de les masses de l'aigua.

Els cinc reptes per a aquest Pla són: augmentar la garantia d'abastament i potenciar l'eficiència dels sistemes; augmentar la resiliència del cycle de l'aigua; contribuir a la millora de la qualitat de les masses d'aigua; adequar els sistemes actuals a les necessitats futures; millorar la governança, la gestió, el coneixement i la transparència. Per arribar a assolir aquests reptes, es defineixen un total de divuit programes i dins de cada programa s'han fixat un total de 44 mesures i 30 propostes transversals.

2.4.10. Pla d'internacionalització de l'AMB 2021-2025

Aquest Pla té la voluntat d'establir l'estratègia internacional per al conjunt de la institució i promoure la dimensió metropolitana, impulsar la captació de finançament per a projectes estratègics i facilitar la cooperació, la innovació i la transferència de coneixement.

Aquest és un dels primers plans d'internacionalització duts a terme per una entitat metropolitana. El Pla el va aprovar el Consell Metropolità el 27 de juliol del 2021 i l'elaboració s'havia iniciat el 2020 per mitjà d'un procés participatiu en el qual es va comptar amb les aportacions de diversos actors metropolitans: ajuntaments, principals actors econòmics i socials del territori i altres socis estratègics de l'AMB.

La internacionalització contribueix a promoure polítiques públiques més eficients i innovadores, que repercuteixen en territoris urbans més pròspers, cohesionats i atractius, amb alts estàndards de qualitat de vida i benestar social.

Els objectius principals d'aquest Pla consisteixen a potenciar la sostenibilitat, la competitivitat, la dimensió innovadora, la qualitat i l'eficiència de les polítiques que impulsa l'AMB i projectar-ne els actius. Per aconseguir aquests objectius, el Pla es planteja:

1. Incidir en les agendes polítiques europees i internacionals amb la finalitat de promoure els interessos, les necessitats i les aspiracions de l'AMB i de la seva metròpolis.
2. Contribuir a transformar el model productiu i de la cohesió social i territorial de la metròpolis de Barcelona.
3. Projectar una AMB innovadora, orientada al coneixement, basada en valors i oberta al món.

2.4.11. Programa metropolità de prevenció i gestió de recursos i residus municipals (PREMET)

El Programa metropolità de prevenció i gestió de recursos i residus municipals 2019-2025 (PREMET25), que va ser aprovat pel Consell Metropolità el 31 de juliol del 2020, té l'objectiu de crear una estratègia d'actuació basada en un model de governança que aposti per reduir els residus municipals i que per-

meti assolir un 55% de reciclatge l'any 2025. D'aquesta manera, s'aconseguiria la neutralitat en carboni del sistema metropolità de tractament de residus.

Un dels elements destacats del Programa aprovat inicialment va ser la inclusió de serveis d'educació ambiental en el canvi en el sistema de recollida i tractament de residus metropolità per arribar a complir els objectius europeus. En aquest sentit, es destaca la importància del coneixement adquirit en els darrers anys mitjançant el programa metropolità d'educació per a la sostenibilitat Compartim un Futur, que disposa de material educatiu de diferents formats, adaptat a diversos tipus de públic.

2.4.12. Pla metropolità de rehabilitació d'habitatges (PMRH)

El Pla, aprovat pel Consell Metropolità el 22 de desembre del 2020, es proposa incrementar els índexs de rehabilitació –incloent-hi les millores energètiques i d'accessibilitat–, dinamitzar l'economia, augmentar els nivells d'ocupació en moments de crisi social i econòmica i contribuir a reduir les dinàmiques de segregació urbana del territori metropolità. L'àmbit territorial d'aplicació del Pla són els municipis de l'àrea metropolitana excepte Barcelona i, com a instrument gestor, el Consorci Metropolità de l'Habitatge (CMH).

Aquest Pla és necessari, ja que, en l'àmbit territorial d'aplicació del Pla, hi ha 408.646 habitatges en edificis construïts fins al 1980. Això converteix la corona metropolitana de Barcelona en el tercer àmbit territorial de l'Estat amb més habitatges d'aquesta antiguitat, després dels municipis de Madrid i Barcelona. Per aquest motiu, tot i que alguns instruments que el Pla conté estaran disponibles per als edificis molt més recents (construïts fins al 2007), el diagnòstic i les estratègies d'actuació pública més intensa del Pla s'orienten cap als edificis construïts fins al 1980, que es consideren prioritaris.

L'objectiu d'aquest Pla és garantir a curt i mitjà termini un nivell òptim de rehabilitació dels habitatges, que millori les condicions de vida de les persones que hi resideixen. Millores en la seguretat, l'aïllament tèrmic i l'accessibilitat.

Per dur a terme els seus objectius, el Pla ha dissenyat una sèrie d'instruments de suport públic per impulsar la rehabilitació a les comunitats de propietaris, però fruit del diagnòstic del Pla es constata que cal

adaptar els instruments de suport a les condicions econòmiques de partida dels entorns on s'apliquen. Així, la combinació de diversos mecanismes de suport a les comunitats dona peu a quatre programes del Pla (CMH1, CMH2, CMH3 i CMH4), que s'apliquen territorialment en funció de les capacitats d'autogestió de les comunitats.

En tots els programes hi ha instruments de suport de comunicació, acompanyament, subvenció i finançament a les comunitats, però el tipus d'instrument varia: com menor és la capacitat d'autogestió de les comunitats, es planifiquen mecanismes de suport amb més implicació pública, en un gradient que pretén compensar les disfuncions territorials de partida detectades al diagnòstic. Un cinquè programa (CMH5) s'orienta específicament a les cases unifamiliars, i un sisè (CMH6) recull mecanismes de suport a la renovació interior d'habitatges.

Alguns d'aquests mecanismes de suport han estat iniciativa d'altres administracions, amb les quals el CMH ha establert un diàleg fructífer que amb vista a les comunitats de propietaris permet, en el context de la corona metropolitana de Barcelona, presentar com a programes integrats un conjunt d'iniciatives que, si no fos pel Pla, tindrien lògiques autònomes.

2.4.13. Programa d'actuacions de cohesió territorial (PACTE) 2025-2028

El 30 d'abril de 2024, el Consell Metropolità de l'Àrea Metropolitana de Barcelona va aprovar el Pla d'actuació metropolitana (PAM) 2024-2027. El PAM recull les prioritats i les accions del mandat, entre les quals destaquen l'aprovació dels diferents plans i programes d'inversió per als ajuntaments metropolitans a favor de la cohesió social i territorial. En aquest mandat, l'AMB fa un esforç sense precedents amb un increment molt important dels recursos i posa a disposició dels ajuntaments un total de 423,15 M€. Són 83 M€ més que en el mandat 2019-2023 i signifiquen un 25% més de recursos.

El context actual i l'aposta per la transició energètica i digital fa necessari continuar establint i aplicant polítiques adreçades a la cohesió social i territorial, sense deixar ningú enrere, i arbitrar mesures correctores per adequar-se a la inestabilitat dels contextos socials, econòmics i financers.

Els objectius principals del PACTE són el desenvolupament urbà sostenible a partir de la intervenció als espais urbans, la dotació d'equipaments públics necessaris, la intervenció en el patrimoni construït, la promoció de la mobilitat sostenible i la millora dels serveis urbans.

La tipologia de projectes inclou:

- Transformació dels centres urbans per fer-los més habitables.
- Rehabilitació o transformació d'equipaments per millorar-ne l'eficiència energètica, la digitalització, l'accessibilitat, l'habitabilitat i la seva conservació.
- Recuperació, rehabilitació i digitalització d'edificis sense ús per a nous equipaments públics.
- Intervenció en el patrimoni per donar valor al llegat històric i cultural.
- Construcció de nous equipaments públics per garantir la cohesió social al territori.
- Foment de la mobilitat sostenible i de la transició energètica per contribuir a la reducció de les emissions.
- Intervenció en espais naturals, del litoral i forestals per potenciar els serveis ecosistèmics que aporten.
- Vertebració del territori metropolità mitjançant la integració de les grans infraestructures.

L'AMB executa directament aquests projectes (estudis, redacció del projecte, licitació i obres) i els lliura als ajuntaments.

El PACTE suposa una assignació mitjana global de 88,59 € per habitant metropolità (sense comptar Barcelona).

2.4.14. Pla estratègic metropolità de Barcelona

El Pla estratègic metropolità de Barcelona (PEMB) és un instrument per identificar les necessitats i les potencialitats del territori a mitjà termini, preveure les tendències i les amenaces i fer propostes per afrontar el futur en les millors condicions. Els objectius del PEMB es plasmen en l'aprovació dels plans estratègics metropolitans. Aquest és un dels plans més antics, aprovat pel Consell Metropolità el 2003.

Actualment, està impulsant *Barcelona Demà. Compromís Metropolità 2030*, el nou pla estratègic per a la metròpoli dels 5 milions d'habitants. El document fa un pas endavant en les estratègies plantejades respecte a les tendències identificades l'any 2018 i identifica algunes qüestions clau que caldrà debatre en l'elaboració del document final: un alentiment més elevat del creixement econòmic previst, nous canvis en els patrons de la globalització econòmica, una revolució industrial i tecnològica que comportarà una digitalització a marxes forçades, un punt d'inflexió en la lluita contra el canvi climàtic, un doble repte demogràfic vinculat a l'envelliment de la població i als moviments migratoris i una reflexió sobre el procés d'urbanització arran d'episodis com la crisi sanitària viscuda els anys 2020 i 2021.

2.4.15. Pla social metropolità 2024-2027

Aprovat pel Consell Metropolità el 2024, el Pla social metropolità és la continuïtat dels plans aprovats en mandats anteriors i vol donar valor als recursos econòmics, tècnics i materials que l'AMB posa a disposició dels ajuntaments.

Amb aquest Pla, l'AMB vol continuar acompanyant les polítiques que gestionen els ajuntaments amb dos programes de finançament d'un marcat accent social, que són complementaris al Pla d'inversions metropolità:

- El Pla metropolità de suport a les polítiques socials municipals 2024-2027, que vol contribuir a desenvolupar un territori metropolità més competitiu, inclusiu, cohesionat, innovador i sostenible, des de la solidaritat, la cooperació i l'impuls municipal.
- El Programa integral de barris per a la millora de rendes 2025-2027, que vol millorar la cohesió social i les rendes dels barris metropolitans més vulnerables.

2.4.16. Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola (PEPNat)

L'AMB ha redactat i tramitat aquest Pla fins a l'aprovació provisional, el 30 d'abril del 2019, en un marc de governança i de consens molt ampli. L'eix vertebrador i transversal del Pla, que vol garantir la màxima protecció i conservació d'un espai natural de gran rellevància, és una estratègia ecològica, basada en la millora de la biodiversitat i la potenciació dels serveis ecosistèmics, que defineix un model de parc estructurat en sis àmbits:

- **Preservació i millora dels valors ambientals.** S'aposta per la màxima protecció de tot el Parc i es fan propostes al voltant de quatre idees estratègiques: millora de la connectivitat, conservació dels elements de valor ecològic, control de les pertorbacions i foment de l'economia verda.
- **Valorització dels recursos naturals.** Amb l'objectiu de fomentar el mosaic agroforestal i l'economia verda, el PEPNat es basa en la corresponsabilitat i la cogestió com a elements de conservació activa de l'espai natural i fa partícips els propietaris dels terrenys en la seva gestió. Actualment el 60% dels terrenys són de titularitat privada.
- **Infraestructures i serveis.** S'aposta per minimitzar l'ocupació i la fragmentació dels espais lliures de Collserola. Es redueix l'efecte barrera provocat per les infraestructures, com ara carreteres, línies ferroviàries o instal·lacions per al transport de l'energia, i es potencien i s'adeqüen els passos per a la fauna en punts estratègics, com ara la riera de Vallvidrera o el torrent de Batzacs.
- **Espai funcional.** Es crea un espai de transició entre les zones naturals i urbanes, que té un paper regulador en les dinàmiques de l'espai natural: les activitats i usos es concentren en aquests «espais de vora». Es tracta de traslladar l'oferta d'activitats, com les àrees de lleure, a la part exterior del Parc. Alhora, el nou pla pretén millorar la integració de la serra de Collserola dins la infraestructura verda metropolitana buscant la sinergia entre els espais naturals i les zones urbanes i fent compatibles els usos lúdics amb la preservació dels valors naturals.
- **Ús públic.** Es defineix una xarxa bàsica per a l'ús públic a partir de la infraestructura existent amb l'objectiu de fomentar el Parc com a espai de salut, benestar i coneixement. Aquesta xarxa concentra les activitats en determinats espais i camins ubicats preferentment a les vores del Parc, i s'evita així la dispersió dels visitants.
- **Patrimoni construït.** No s'admeten noves edificacions i s'aposta pel manteniment i la millora del patrimoni arquitectònic, històric i cultural existent, a través del catàleg de masies i de l'inventari del patrimoni cultural. Es preveu l'eliminació de les construccions implantades il·legalment.

2.4.17. Pla general metropolità d'ordenació urbana (PGM)

El Pla general metropolità d'ordenació urbana (PGM) és una eina de planejament urbanístic que ordena els usos i les formes sobre el territori metropolità que integrava l'anterior Entitat Municipal Metropolitana de Barcelona i que comprenia un total de 27 municipis. Aprovat l'any 1976, ha servit als poders polítics, als agents econòmics i a la societat civil per modernitzar la metròpolis i el seu complex sistema territorial, i ha permès construir la ciutat actual, una metròpolis de ciutats de gran rellevància europea.

El PGM, amb totes les modificacions que s'hi han introduït, és un pla que, encara avui, es concentra en l'ocupació de nous espais per al creixement urbà i la implantació d'infraestructures i serveis. Al llarg de la seva implementació ha modelat una cultura urbanística que ha aportat molts beneficis per al territori i els seus ciutadans; tanmateix, cal que es redifineixi per adequar-lo a les necessitats urbanes, ambientals, socials i econòmiques actuals, com també a les noves demandes tecnològiques.

3 Pla d'acció

3.1. EIXOS I OBJECTIUS

L'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona identifica quatre eixos d'acció principals per al plantejament i el desenvolupament de les seves actuacions:

Eix 1 - Social i econòmic

Eix 2 - Ambiental

Eix 3 - Territorial

Eix 4 - Estratègic

3.1.1. Eix 1 – Social i econòmic. Objectius

E.1.1. Millorar les condicions de vida de la població

La darrera recessió econòmica va interrompre i fins i tot revertir un llarg procés de millora de les condicions de vida de la població. La magnitud de les tendències econòmiques a escala mundial ha tingut uns efectes tan profunds sobre la població metropolitana que ha obligat les administracions públiques a buscar actuacions tendents a recuperar la seva situació laboral i nivell de renda, però també a millorar la qualitat de l'entorn on viuen i a assegurar l'equitat territorial i la igualtat d'oportunitats en l'accés als serveis públics metropolitans.

Les accions de l'AMB han d'estar orientades a millorar les condicions de vida de la població, amb un desenvolupament social i econòmic més compromès, per mitjà d'accions dirigides a pal·liar i reduir els impactes de les situacions de vulnerabilitat, a més de promoure l'activitat econòmica i fomentar les oportunitats laborals i formatives, tot tenint cura de la dotació d'equipaments i la millora de l'espai públic.

E.1.2. Incrementar la cohesió social i atendre els col·lectius amb necessitats específiques

A més del deteriorament de les condicions de vida de bona part de la població, la recessió econòmica esmentada i el procés de recuperació posterior han tendit a incrementar les desigualtats entre els

diversos grups socials. Així, la concentració progressiva dels ingressos econòmics en segments cada vegada més reduïts de la societat ha tingut com a contrapartida la pèrdua de capacitat adquisitiva i fins i tot l'empobriment de les capes més desfavorides. I, el que és més significatiu, aquesta desigualtat pel que fa als recursos econòmics té una correspondència en altres elements que esdevenen determinants a l'hora de garantir l'equitat del conjunt de la població, com són la procedència, el gènere o l'edat.

A banda de les polítiques adreçades específicament a la problemàtica relacionada amb l'habitatge, l'AMB ha de contribuir a combatre la vulnerabilitat i l'exclusió social i ajudar a desenvolupar i construir una metròpolis territorialment vertebrada i socialment cohesionada dins d'un marc de convivència i seguretat en què l'activitat econòmica sigui el motor d'ocupació i benestar. Així doncs, ha d'endegar accions dirigides a reduir la segregació i les desigualtats socials a partir de la dotació de serveis i equipaments adreçats a col·lectius específics, però sobretot a partir de la incorporació al conjunt de les seves polítiques i actuacions de perspectives que recullin la diversitat de necessitats socials. La desigualtat de renda serà fonamental per definir aquestes polítiques, però no pot ser l'única variable a l'hora d'assistir una població sovint desfavorida per altres causes d'injustícia i discriminació.

E.1.3. Garantir l'accés i la permanència a l'habitatge

Al llarg dels darrers anys, capes cada vegada més extenses de la població metropolitana han quedat afectades per la seva incapacitat d'accedir a un habitatge i, fins i tot, per a aquells que ho havien aconseguit en el passat, de romandre-hi. Es tracta d'una problemàtica d'índole diversa i que s'articula de manera complexa, en la qual intervenen factors que van des de l'arribada d'importants contingents de migració amb escassos recursos econòmics fins a la detració de part de l'oferta d'habitatge i l'augment consegüent de preus provocat per la competència amb altres agents i fins i tot altres usos més enllà del residencial permanent.

Abordar la problemàtica que representa la manca d'habitatge assequible implica polítiques pluridisciplinàries complementàries que requereixen la coordinació dels planejaments urbanístic i sectorial amb les accions programàtiques capaces de vehicular ajudes concretes a la població. En aquest sentit, l'AMB gaudeix d'una diversitat de competències i una proximitat a la realitat quotidiana gràcies al seu caràcter d'ens local que la col·loquen en una posició immillorable per dur a terme polítiques d'habitatge capaces d'afrontar els reptes actuals que afecten segments cada cop més amplis de la població.

3.1.2. Eix 2 – Ambiental. Objectius

E.2.1. Naturalitzar el territori i potenciar els valors de la matriu biofísica

El procés de transformació del territori ha comportat sovint un abandonament dels valors ambientals i paisatgístics. El planejament territorial i urbanístic ha tendit a compensar la desnaturalització progressiva dels llocs on vivim amb la creació de zones verdes distribuïdes sobre el territori en funció de les possibilitats i els recursos existents. Però, sovint, ha mancat una lectura sistèmica que consideri el paper que aquests espais han de tenir en les nostres ciutats, juntament amb les seves pròpies necessitats, per mantenir i potenciar els valors de la matriu biofísica.

L'AMB ha de promoure la naturalització i la restauració del seu territori a partir de la protecció dels grans espais agraris i forestals de l'àrea metropolitana i d'una concepció dels espais lliures urbans que superi la lògica de reserves del planejament vigent, amb una mirada holística en la qual els espais verds i permeables i l'arbrat tenen la capacitat de proveir de serveis ecosistèmics de suport, culturals, de regulació i d'aprovisionament. Les polítiques ambientals i d'espai públic han de donar suport a aquesta visió garantint i potenciant la integritat d'aquests espais.

E.2.2. Millorar l'eficiència del metabolisme urbà i minimitzar els impactes ambientals

L'increment constant del consum de recursos per part de la nostra societat ha comportat una degradació de les condicions ambientals, el perill d'exhauriment de moltes de les primeres matèries i la generació d'un volum de residus i contaminants que amenacen la sostenibilitat, especialment en un moment com l'actual, caracteritzat pel canvi climàtic. El territori metropolità és un sistema obert i amb una autosuficiència limitada que el fa dependre de recursos externs, però amb capacitat d'augmentar la seva eficiència a partir de la circularitat, la qual cosa li atorga un gran potencial per reduir els impactes ambientals globals que, en bona part, es generen a les ciutats.

L'AMB ha de fomentar el consum de recursos en funció de la seva disponibilitat, la generació d'energia a partir de fonts renovables, la consideració d'alternatives d'aprovisionament d'aigua i aliments més properes i eficients, així com les possibilitats de reutilització o reciclatge. Tots aquests elements tenen un component territorial que ha de ser abordat des de les polítiques urbanístiques.

E.2.3. Mitigar el canvi climàtic i adaptar-s'hi

El que fins fa no gaire eren prediccions i ara són ja constatacions dels efectes del canvi climàtic a la Mediterrània en general, i a l'àrea metropolitana de Barcelona en particular, mostra una alteració dràstica de la temperatura i del règim de precipitacions que tindrà impactes directes importants sobre el medi i sobre la salut i el benestar de les persones. En el nou escenari, no només augmenta la temperatura mitjana, sinó que també es multipliquen els episodis extrems de calor; al mateix temps, les precipitacions redueixen la seva quantitat anual i la concentren en menys episodis de gran volum d'aigua que s'intercalen en llargs períodes de sequera.

L'AMB ha d'abordar els efectes del canvi climàtic amb mesures que afavoreixin el mosaic agroforestal i la gestió dels espais naturals, així com la preservació del patrimoni natural, evitin l'ocupació dels espais vulnerables als perills naturals i tecnològics, fomentin l'adaptació dels edificis a les noves condicions climàtiques, generin entorns urbans més frescos i garanteixin un litoral perdurable.

3.1.3. Eix 3 – Territorial. Objectius

E.3.1. Articular el territori a partir d'una estructura policèntrica que permeti una mobilitat sostenible

El desenvolupament urbanístic metropolità ha estat condicionat per múltiples pressions i demandes que han provocat que els teixits urbans i la xarxa d'infraestructures no sempre hagin respost a una lògica d'articulació a escala metropolitana. A conseqüència d'això, no únicament s'han produït notables deficiències funcionals i morfològiques en algunes àrees urbanes, sinó que, a més, per superar aquestes deficiències ha proliferat un model de mobilitat basat en el transport motoritzat amb mitjans individuals que ha tingut un fort impacte físic, funcional i ambiental sobre el territori i la població metropolitana.

L'AMB ha de continuar combinant les polítiques de mobilitat i ordenació del territori tendents a dotar l'àrea metropolitana d'una estructura policèntrica (o incrementar la que ja hi ha) basada en nodes d'abast i intensitat diversos, propers als teixits que els envolten i articulats a partir d'una xarxa de vies i eixos verds metropolitans d'acord amb la seva jerarquia, que garanteixin la proximitat i l'eficiència dels serveis i els equipaments i que permetin ordenar els fluxos territorials amb una clara prioritització del transport col·lectiu i la mobilitat activa.

E.3.2. Incrementar la complexitat i l'habitabilitat urbanes

La segregació d'usos de molts dels teixits urbans de l'àrea metropolitana és fruit d'un planejament de vegades excessivament rígid que ha donat com a resultat un model de ciutat que no s'ajusta a les formes d'habitar i de treballar de la població. Bona part dels desplaçaments quotidians de la població responen a aquesta especialització funcional i als desequilibris entre residència i activitat. A conseqüència d'això, les infraestructures necessàries per sustentar aquesta mobilitat, i de manera especial el vehicle privat, han anat ocupant cada vegada més espai i han minvat l'habitabilitat de les ciutats en detriment dels usos col·lectius, el verd i la mobilitat activa.

El PDUM ha de garantir la complexitat funcional i l'habitabilitat dels teixits per tendir a equilibrar la proporció entre residència i l'activitat regulant la distribució i la proporció d'usos, de manera que permeti

a la població satisfer a prop les necessitats que ara només pot resoldre lluny. A la hibridació dels usos residencials i les activitats, cal sumar-hi els equipaments, el verd urbà, la producció d'energia o altres funcions que incrementin la funcionalitat i l'habitabilitat urbana.

E.3.3. Rehabilitar i reciclar teixits urbans

En els darrers 50 anys, l'àrea metropolitana de Barcelona ha triplicat l'extensió del seu sòl urbà, seguint moltes vegades un model d'ocupació basat en la dispersió i la baixa densitat. Aquest model no només posa en risc la salvaguarda de les funcions ecològiques dels espais oberts i la sostenibilitat ambiental, sinó que també amenaça la funcionalitat de les relacions metropolitanes.

Les polítiques i les actuacions de l'AMB han de considerar el sòl com un bé escàs i preuat i treballar en els teixits urbans existents per incrementar-ne la qualitat i l'eficiència, mitjançant la rehabilitació i el reciclatge, i per donar valor al patrimoni urbà. Amb la mateixa voluntat, també han de proposar la regeneració dels espais obsolets, la recuperació de superfícies ocupades per usos inapropiats, la potenciació de l'ús residencial permanent, l'aprofitament d'àrees en desús i l'articulació dels teixits per aconseguir entorns que propiciïn la caminabilitat, la mobilitat activa, la convivència, la interacció social i l'accessibilitat als espais verds.

3.1.4. Eix 4 – Estratègic. Objectius

E.4.1. Potenciar la capitalitat metropolitana

Històricament, la localització estratègica de l'àrea de Barcelona li ha atorgat un paper protagonista en relació amb el conjunt del territori català, de manera que s'ha acabat convertint en el centre articulador no només de la regió metropolitana, sinó també del conjunt del país. Darrerament, les dinàmiques de mundialització han afegit a aquesta funció de capitalitat a escala local nous vincles que representen un redimensionament del territori de referència de l'àrea metropolitana barcelonina.

En aquest sentit, l'AMB ha de reforçar aquesta capitalitat metropolitana, a través del seu pla d'internacionalització, potenciar el paper que ha tingut històricament l'àrea de Barcelona com a centre articulador de la regió metropolitana i capital de Catalunya i estendre'l al sistema mundial de ciutats a partir de les seves característiques i valors com a metròpolis mediterrània.

E.4.2. Reforçar la solidaritat metropolitana

En la mesura que moltes de les problemàtiques i necessitats dels municipis tenen un abast que va més enllà del seu àmbit territorial, és imprescindible afrontar-les amb una mirada metropolitana capaç de satisfer els interessos particulars alhora que es vetlla per l'interès del conjunt.

Al costat de les actuacions i els instruments específics per garantir la distribució equitativa dels recursos, l'AMB ha de fomentar una política urbanística i d'ordenació territorial que també incorpori la dimensió socioeconòmica –per fer front al risc d'exclusió– i afavoreixi la generació d'oportunitats de desenvolupament social i econòmic i redueixi les diferències entre les diverses parts del seu territori.

E.4.3. Impulsar la competitivitat i la sostenibilitat de l'economia metropolitana

El constant procés d'internacionalització i l'acceleració dels processos d'intercanvi d'informació han incrementat les exigències de la demanda i la seva mutabilitat i han obligat les activitats productives i de serveis a reestructurar-se i dotar-se d'una més flexibilitat per ser competitives. Al mateix temps, en aquest escenari d'internacionalització que tendeix a uniformitzar els llocs, les singularitats locals adquireixen una importància creixent.

El conjunt d'actuacions urbanes de l'AMB han de procurar les condicions físiques i infraestructurals necessàries per al desenvolupament d'activitats econòmiques diverses i que puguin adaptar-se en el temps, però també els entorns urbans i socials que permetin l'aprofitament de sinergies, la personalitat dels productes propis, la solidesa de les xarxes de proximitat i els beneficis que propicia el veïnatge. D'aquesta manera, no únicament s'afavoreixen les comunitats locals i es redueixen les externalitats ambientals de la producció, sinó que també es confereix a la metròpolis un element qualitatiu de competitivitat que acaba sent determinant en un context globalitzat.

4 Reptes

A continuació es descriuen els reptes de l'Agenda Urbana de l'AMB agrupats en vuit apartats:

- La matriu biofísica
- Els teixits residencials i l'habitatge
- Els espais d'activitat econòmica
- Les dotacions
- Els espais i les infraestructures de mobilitat
- Els fluxos metabòlics
- El desenvolupament social i econòmic
- La gestió i la governança

Així mateix, es vinculen als eixos i objectius que conformen l'Agenda (descrits al capítol 3) i a la documentació estratègica de l'AMB (descrita a l'apartat 2.4) i es relacionen amb els objectius estratègics de l'Agenda Urbana Espanyola.

EIXOS I OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA DE L'AMB

EIXOS	OBJECTIUS	
EIX 1 SOCIAL I ECONÒMIC	E1.1	Millorar les condicions de vida de la població
	E1.2	Incrementar la cohesió social i atendre els col·lectius amb necessitats específiques
	E1.3	Garantir l'accés i la permanència a l'habitatge
EIX 2 AMBIENTAL	E2.1	Naturalitzar el territori i potenciar els valors de la matriu biofísica
	E2.2	Millorar l'eficiència del metabolisme urbà i minimitzar els impactes ambientals
	E2.3	Mitigar el canvi climàtic i adaptar-s'hi
EIX 3 TERRITORIAL	E3.1	Articular el territori a partir d'una estructura policèntrica que permeti una mobilitat sostenible
	E3.2	Incrementar la complexitat i l'habitabilitat urbanes
	E3.3	Rehabilitar i reciclar teixits urbans
EIX 4 ESTRATÈGIC	E4.1	Potenciar la capitalitat metropolitana
	E4.2	Reforçar la solidaritat metropolitana
	E4.3	Impulsar la competitivitat i la sostenibilitat de l'economia metropolitana

DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA DE L'AMB

PAM	Pla d'actuació metropolitana
REM	Reflexió estratègica metropolitana
PDUM	Pla director urbanístic metropolitana
PCLIMA	Pla climàtic
PMMU	Pla metropolitana de mobilitat urbana 2019-2024 i 2025-2029
PECIA	Pla estratègic del cicle integral de l'aigua
PINTL	Pla d'internacionalització de l'AMB 2021-2025
PREME	Programa metropolitana de prevenció i gestió de recursos i residus municipals
PMRH	Pla metropolitana de rehabilitació d'habitatges
PACTE	Programa d'actuacions de cohesió territorial
PEMB	Pla estratègic metropolitana de Barcelona
PSM	Pla social metropolitana 2024-2027
PEPNat	Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola
PGM	Pla general metropolitana d'ordenació urbana

OBJECTIUS ESTRATÈGICS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE 1	Ordenar el territori i fer un ús racional del sòl, conservar-lo i protegir-lo
OE 2	Evitar la dispersió urbana i revitalitzar la ciutat existent
OE 3	Prevenir i reduir els efectes del canvi climàtic i millorar la resiliència
OE 4	Fer una gestió sostenible dels recursos i afavorir l'economia circular
OE 5	Afavorir la proximitat i la mobilitat sostenible
OE 6	Fomentar la cohesió social i buscar l'equitat
OE 7	Impulsar i afavorir l'economia urbana
OE 8	Garantir l'accés a l'habitatge
OE 9	Liderar i fomentar la innovació digital
OE 10	Millorar els instruments d'intervenció i la governança

4.1 LA MATRIU BIOFÍSICA

4.1.1. Garantir el cicle natural de l'aigua preservant espais clau

Descripció del repte

Garantint el cicle natural de l'aigua, es poden preservar espais clau com ara les escorrenties superficials, els espais d'infiltració, les zones humides i les àrees de recàrrega dels aqüífers.

Amb la preservació d'aquests espais i la seva funcionalitat es garanteix tant la qualitat com la continuïtat dels hàbitats i, per tant, la biodiversitat associada. En aquest sentit, cal considerar els sistemes fluvials i les rieres en elements de referència a l'hora de detectar els espais per preservar o restaurar, i incloure en aquesta estratègia també les accions relacionades amb els riscos derivats dels efectes del canvi climàtic, com ara les avingudes dels cursos d'aigua i l'erosió de l'espai litoral.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆			◆	◆	◆		◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆		◆							◆	◆

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆						

4.1.2. Preservar els espais naturals menys transformats

Descripció del repte

Més enllà de la protecció sectorial amb diferents figures de protecció ambiental (PEIN, XN2000, LIC, ZEPA, RNP, et.) és necessari concretar des d'un punt de vista urbanístic la xarxa d'espais d'interès natural, ampliar-la i especificar les actuacions de restauració dels àmbits degradats que actualment n'amenacen la funcionalitat.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆			◆	◆	◆		◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆	◆	◆								◆	◆

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆							

4.1.3. Potenciar els espais agraris i la seva activitat

Descripció del repte

L'àrea metropolitana encara manté una activitat agrícola professional estratègica per a la producció d'aliments de proximitat i per a la preservació dels ecosistemes metropolitans. Cal mantenir i afavorir una producció agrària de qualitat en aquests espais que preservi els valors de la matriu territorial, garanteixi el desenvolupament sostenible d'aquesta activitat i la completi segons les aptituds del territori.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆			◆	◆	◆		◆	◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆		◆								◆	◆

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆	◆						

4.1.4. Valorar el mosaic agroforestal

Descripció del repte

Per mantenir la complexitat del paisatge mediterrani, que conté espais d'una elevada biodiversitat i connectivitat interna i d'altres caracteritzats per activitats primàries que interaccionen amb el medi, la combinació de les pràctiques agràries amb els espais forestals és fonamental, ja que això permet afavorir la biodiversitat del conjunt de la matriu biofísica, la resiliència del territori als riscos naturals i als efectes del canvi climàtic i la producció d'aliments.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆			◆	◆	◆			◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
			◆									◆	◆

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆						

4.1.5. Potenciar el valor identitari dels espais naturals i agraris metropolitans

Descripció del repte

Els 42 km de platges metropolitanas, els parcs fluvials del Llobregat i del Besòs, el Parc Natural de Collserola o el Parc Agrari del Baix Llobregat representen diferents espais de la matriu biofísica que, a més d'estar dotats d'instruments de gestió i coordinació supramunicipal, són socialment reconeguts i tenen associat un valor identitari per a la població. Cal protegir aquest valor, tant per a aquests espais com per a d'altres amb el mateix potencial en què, per la seva proximitat a la població, s'incrementa aquesta identitat.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆			◆	◆	◆						

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
		◆	◆									◆	◆

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆							

4.1.6. Potenciar el caràcter vertebrador del litoral, dels rius, de les rieres i de les vies històriques

Descripció del repte

El litoral, els rius, les rieres i les vies històriques són els elements clau per preservar les funcions ecològiques de la matriu biofísica i entrelligar socialment les diferents parts del territori d'acord amb les seves característiques geogràfiques i els valors patrimonials que recullen. Per aquest motiu, cal potenciar la seva funció vertebradora en aquells punts on es troba especialment malmesa.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆	◆	◆			◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆		◆							◆	◆

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆						

4.1.7. Ordenar i regenerar les vores urbanes

Descripció del repte

Per resoldre la fragmentació i, per tant, millorar la funcionalitat ecològica de la matriu biofísica i reconectar els assentaments urbans amb els espais naturals i agraris, cal prestar una atenció especial a la regulació dels usos periurbans procurant concentrar les activitats allà on hi ha més accessibilitat i alliberar els espais més fràgils des d'un punt de vista de la connexió ecològica. Cal recompondre la continuïtat ecològica i social reservant espais per a ambdues funcions i preveure actuacions puntuals que resolguin estratègicament la fragmentació deguda a les barreres físiques.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆			◆	◆			◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
		◆	◆						◆			◆	◆

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆			◆					

4.1.8. Reconnectar els assentaments urbans amb els espais naturals i agraris

Descripció del repte

L'evolució dels assentaments sovint ha deixat de banda la relació amb la natura. En aquest sentit, cal infiltrar la qualitat del verd en els teixits i prestar una atenció especial als parcs de valor metropolitana que cohesionen socialment i ecològicament les ciutats amb l'entorn natural. Al mateix temps, cal redefinir la relació dels assentaments amb l'entorn, amb una atenció especial a les connexions verdes entre els centres urbans i els grans espais oberts, els rius i el litoral.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆	◆			◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆									◆	◆

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆	◆						

4.1.9. Articular els espais públics urbans, els parcs i els espais cívics de qualitat

Descripció del repte

Aquests àmbits, fruit d'una llarga tradició de projecte, disseny i gestió, poden arribar a formar encaïnaments de verd i espais cívics que s'infiltrin als barris a partir de les àrees més centrals i representatives de les ciutats per aportar-hi habitabilitat i qualitat urbana. Cal vincular l'estructura verda als equipaments i els nodes intermodals principals, per aconseguir que, d'aquesta manera, els espais lliures verds, a més dels beneficis associats a la regulació de l'ambient urbà, esdevinguin també la base de la mobilitat activa i de la cohesió social en entorns saludables.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆	◆	◆		◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆						◆	◆		◆	◆

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
	◆		◆		◆				

4.1.10. Respondre a les demandes socials en termes de qualitat del verd i d'habitabilitat

Descripció del repte

Repensar els espais lliures urbans com un sistema continu i interconnectat amb la natura per maximitzar els serveis ecosistèmics que aporta als assentaments urbans. Cal abordar a totes les escales i en cada element urbà una regulació que posi en primer pla el verd, la permeabilitat i la gestió sostenible de l'aigua com a base per a la naturalització dels assentaments urbans.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆	◆	◆		◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆						◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆	◆						

4.2 ELS TEIXITS RESIDENCIALS I L'HABITATGE

4.2.1. Reduir l'especialització funcional a escala local i metropolitana

Descripció del repte

La distribució de la residència i l'activitat no han seguit sempre les mateixes pautes, de manera que sovint s'ha produït una especialització funcional dels teixits. Aquesta especialització no només empobreix la vida a les àrees exclusivament residencials durant moltes hores del dia, sinó que també obliga la població a fer desplaçaments de llarga distància per treballar o estudiar i per satisfer les seves necessitats quotidianes. Per tant, i malgrat que l'àmbit central de l'àrea metropolitana hagi de mantenir un caràcter especialitzat que concentri activitats d'alta jerarquia i que requereixen una accessibilitat elevada, cal combatre l'accentuació excessiva del desequilibri entre residència i activitat i garantir la presència de comerç de proximitat per evitar els deserts alimentaris, tant pel que fa als àmbits residencials com pel que fa als municipis i el conjunt de l'àrea metropolitana.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆					◆	◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆				◆			◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆			◆		◆			

4.2.2. Mantenir i potenciar la densitat i la compacitat dels teixits residencials

Descripció del repte

El procés d'ocupació del sòl de l'àrea metropolitana, condicionat per les característiques estructurals del relleu, ha donat com a resultat una densitat de població relativament elevada (51 habitants per hectàrea bruta i 219 habitants per hectàrea residencial). Aquesta densitat, a més de comportar un menor consum de sòl, permet la majoria de vegades assolir una massa crítica suficient per satisfer les demandes d'equipaments i de transport públic col·lectiu d'una manera eficient. Tot i això, el fet que gairebé una cinquena part dels habitatges metropolitans es trobin en entorns excessivament densos i que, d'altra banda, el 41,2 % de la superfície residencial correspongui a edificacions aïllades obliga a corregir la intensitat física de molts teixits, promovent la descongestió en uns casos i la intensitat en uns altres, per aconseguir, d'aquesta manera, l'equilibri entre habitabilitat i eficiència.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆	◆	◆	◆	◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆			◆		◆		◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆	◆	◆	◆				

4.2.3. Promoure els teixits densos en punts amb bona accessibilitat al transport col·lectiu

Descripció del repte

Un baix nivell d'utilització del transport col·lectiu es pot deure a una massa crítica d'usuaris potencials que en faci inviable o ineficient la seva oferta, però també pel poc aprofitament d'aquesta oferta, pel fet de situar-se en indrets escassament poblats. Per aquest motiu, cal que el planejament consideri els punts de confluència de les infraestructures i els serveis de transport col·lectiu existents i previstos per promoure les densitats residencials més elevades i maximitzar, així, la cobertura del màxim volum de població potencialment usuària d'aquest transport.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
		◆			◆	◆	◆	◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆		◆		◆	◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆		

4.2.4. Millorar la integració física

Descripció del repte

El desenvolupament no sempre coordinat dels assentaments urbans i la superposició de nombroses infraestructures han fet sorgir sovint fragmentacions que afecten els teixits residencials, però també els espais oberts. En aquest sentit, cal que el planejament superi les interrupcions que provoquen tant les infraestructures de mobilitat com les interaccions de teixits amb funcions molt diferenciades i les zones de fricció dels teixits aïllats en contacte amb espais oberts.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆	◆	◆	◆					

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆	◆		◆			◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆			◆	◆				

4.2.5. Complementar els teixits per salvar discontinuïtats

Descripció del repte

Un altre tipus de fragmentació dels teixits urbans és la que provoquen les seves discontinuïtats, és a dir, l'existència d'espais que no han estat integrats en els processos de desenvolupament del seu entorn i han quedat, en conseqüència, com a buits urbans. Per aquest motiu, cal completar aquests buits tenint en compte el doble benefici que comporta el seu potencial per satisfer les futures demandes d'habitatge i dotacions i la capacitat per recosir teixits actualment fragmentats.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆					◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆						◆	◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆			◆	◆		◆		

4.2.6. Promoure la transformació dels teixits

Descripció del repte

Molts teixits residencials, però també moltes àrees d'activitat, mostren excessos o dèficits d'intensitat física o una certa obsolescència dels usos a què es van destinar inicialment. Aquesta inadequació d'alguns teixits i l'escassetat de sòl romanent a l'àrea metropolitana de Barcelona aconsellen un model de desenvolupament dels assentaments urbans que es basi en la transformació dels teixits existents i limiti els nous creixements a les àrees amb vocació de completió. Aquesta transformació no es planteja com una transferència de sòls industrials a sòls residencials, sinó que comporta la implementació d'un model basat en la combinació d'usos. A més, aquesta complexitat haurà de garantir el manteniment del teixit productiu preexistent a la ciutat.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆					◆	◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆						◆	◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆		◆		◆		◆		

4.2.7. Articular els teixits dispersos i de baixa densitat a través de microcentralitats

Descripció del repte

Les més de 5.000 ha de zones residencials formades per edificacions aïllades (el 41,2 % del sòl residencial) de l'àrea metropolitana ofereixen als seus ocupants condicions molt millors de proximitat als grans espais oberts i de disponibilitat d'espai privat que les zones més denses dels nuclis urbans. Ara bé, la dispersió i la baixa densitat dificulten la localització accessible de serveis i equipaments bàsics. Per aquest motiu, cal dotar aquestes àrees d'espais de centralitat que concentrin equipaments i serveis públics i privats, que serveixin de nodes articuladors per al transport col·lectiu i l'intercanvi modal i que, al mateix temps, permetin intensitats residencials superiors als del seu entorn.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆				◆	◆				◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆		◆					◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆			◆	◆				

4.2.8. Incrementar la qualitat ambiental dels teixits

Descripció del repte

Un 15 % dels habitatges de l'àrea metropolitana de Barcelona estan exposats a nivells de contaminació acústica i atmosfèrica molt elevats a causa de la proximitat a vies per on circulen grans fluxos de vehicles. A més, bona part dels teixits pateixen els efectes nocius de l'illa de calor agreujada pels efectes del canvi climàtic. A aquests factors s'hi afegeix l'obsolescència d'una part significativa del parc d'habitatges a conseqüència de mancances en rehabilitació, tant pel que fa a patologies com pel que fa a deficiències en la pell de les edificacions. Per tant, es fa necessari reordenar aquestes àrees per millorar les condicions bioclimàtiques i d'eficiència energètica dels teixits urbans, però també per incrementar el seu nivell d'autosuficiència energètica i de reutilització d'aigua i materials.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic vinculada		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆		◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆		◆		◆	◆	◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆	◆		◆		◆		

4.2.9. Millorar les condicions de l'espai públic

Descripció del repte

A les mancances en el conjunt dels teixits residencials cal afegir-hi aquelles específiques de l'espai públic i el sistema viari. Les condicions de la urbanització, la dotació de serveis urbanístics i d'infraestructures de subministrament o la competència entre l'ús que en fan els vianants i els vehicles motoritzats són alguns dels problemes d'aquests espais. Per aquest motiu, cal que el planejament resolgui els aspectes funcionals que dificulten l'ús i el gaudi de l'espai públic, millori l'accessibilitat als serveis i als equipaments, garanteixi la seguretat dels vianants i pacifiqui la convivència amb els vehicles privats.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆				◆					◆	

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆	◆		◆			◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆	◆	◆	◆				

4.2.10. Combatre la segregació social

Descripció del repte

Malgrat els esforços fets per les diverses administracions durant els darrers anys, la pobresa, les dificultats per accedir i mantenir-se a l'habitatge i moltes altres manifestacions de les desigualtats socials s'han agreujat al llarg dels darrers anys a causa dels diversos episodis de crisi econòmica, la liberalització de béns i serveis bàsics o l'arribada d'elevats contingents migratoris a la recerca de millorar les seves condicions de vida. A fi d'evitar que les diferències en el nivell de renda de la població tinguin una plasmaria territorial en forma de segregació social, cal que el planejament estableixi les mesures necessàries per atendre les necessitats essencials en aquelles àrees que concentren més població desafavorida a partir de programes d'actuació integral, però també per evitar aquestes concentracions, que sovint són el resultat indirecte de processos de gentrificació o d'intangibilitat de les àrees més benestants.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆						◆		◆	

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆						◆	◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
	◆				◆		◆		◆

4.2.11. Adaptar les dotacions a les necessitats dels residents en proximitat**Descripció del repte**

La cohesió social requereix superar les possibles diferències en dotacions, espai lliure i habitatge. Si bé actualment la majoria de la població metropolitana té garantida la proximitat a tots els equipaments bàsics, especialment a la ciutat contínua no sempre es produeix una vertebració i una relació sinèrgica amb els espais públics a escala supramunicipal. A més, la baixa densitat no compleix els criteris de proximitat ni els podrà complir i, per tant, els seus serveis hauran de ser mancomunats entre subsistemes o municipis. Tanmateix, aquestes mesures han d'anar acompanyades d'una xarxa d'elements digitals que complementi els serveis i els equipaments. En qualsevol cas, cal que el planejament urbanístic garanteixi que la dotació de serveis bàsics a la població resident i treballadora afavoreix la cohesió de l'entorn de manera que s'adeqüi a la funció principal del teixit. En aquest sentit, a més d'articular una xarxa d'equipaments i d'espais públics que aportin els serveis bàsics en proximitat o de forma mancomunada tant físics com digitals, cal garantir una oferta d'habitatge de tipologia i règim adaptada a les demandes i les necessitats de la població i de les característiques del territori.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆				◆	◆			◆	

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆				◆	◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
			◆	◆	◆			◆	◆

4.2.12. Satisfer la necessitat d'habitatge a partir de les demandes futures de la població

Descripció del repte

Les projeccions de població i llars mostren que, entre els anys 2021 i 2050, l'àrea metropolitana de Barcelona tindrà capacitat per generar un saldo net d'unes 217.000 noves llars. Es tracta, a més, d'unes llars sensiblement diferents de les actuals, tant pel nombre com per les característiques dels membres que les formaran. Per donar resposta a aquesta demanda i garantir l'accés de la població als habitatges que l'han d'acollir, cal que el planejament urbanístic quantifiqui i localitzi les potencialitats d'ubicació dels nous habitatges en funció de les capacitats dels municipis i les lògiques funcionals.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆					◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆						◆	◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆					◆		◆		◆

4.2.13. Corregir el dèficit d'habitatge assequible i social

Descripció del repte

La manca d'habitatge protegit en un escenari d'increment de preus de lloguer i compra molt per sobre del dels ingressos de la major part de la població ha desplaçat del mercat d'habitatge extenses capes de la població, que van des de joves que no es poden emancipar fins a persones adultes i gent gran que canvien la seva condició familiar i personal, passant per famílies senceres amb només una font d'ingressos.

Malgrat les diverses polítiques en matèria d'habitatge dutes a terme per les diverses administracions, el dèficit d'habitatge assequible a l'àrea metropolitana de Barcelona és històric, i s'estima que només el 7,1 % dels habitatges principals ho són, distribuïts, a més, de manera molt desigual sobre el territori. Així mateix, bona part d'aquest habitatge deixarà de ser assequible, quan perdi la qualificació d'HPO o quan torni al circuit de l'habitatge lliure, com en el cas dels habitatges cedits. D'altra banda, el nombre d'habitatges socials s'estima entorn de l'1,5 %, fet que dificulta les polítiques per donar resposta a l'emergència d'habitatge.

Per aquest motiu, es fa necessària una visió conjunta del territori metropolità per fer efectiu el dret a l'habitatge, en consens amb els diferents municipis i tenint en compte les seves particularitats territorials, funcionals i de capacitat. A fi de donar resposta a aquestes necessitats, cal que el planejament, més enllà de la reserva de sòl per a habitatge amb protecció pública prevista en els sectors de desenvolupament, introdueixi mesures addicionals que permetin obtenir un habitatge assequible especialment en el sòl urbà.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆					◆	◆		◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆				◆		◆	◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
			◆		◆		◆		◆

4.2.14. Protegir la residència de la competència amb altres usos**Descripció del repte**

La competència de la residència amb altres activitats en un espai limitat ha provocat sovint el desplaçament de la primera per aquelles activitats que poden satisfer uns preus més alts. La combinació d'usos desitjable per als teixits residencials es converteix en aquests casos en expulsió dels residents. A l'ocupació de plantes superiors d'edificis per part d'oficines cal afegir-hi altres formes menys evidents de desplaçament dels residents, com són la generalització d'habitatges turístics o l'especialització dels baixos dels edificis en activitats destinades a atendre una demanda molt específica i desproveint les zones residencials de la diversitat de serveis i activitats que requereixen. Per aquest motiu, cal establir els mecanismes necessaris per protegir la funció residencial d'aquests teixits.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆					◆				◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆						◆					

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
					◆	◆	◆		◆

4.2.15. Rehabilitar el parc d'habitatges

Descripció del repte

L'antiguitat d'una part substancial del parc d'habitatges metropolità i la necessitat de respondre amb rapidesa a l'emergència d'habitatge han provocat l'obsolescència física de molts d'aquests habitatges o han posat de manifest deficiències i mancances estructurals. Aquesta situació reclama identificar les àrees residencials on són preemptòries les actuacions de rehabilitació i substituir una part del parc residencial, que, per les seves característiques de compacitat, necessita una reconsideració volumètrica.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆						◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆					◆	◆					

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
	◆	◆	◆		◆		◆		

4.2.16. Prestar una atenció especial a les àrees d'acumulació de problemes i dèficits

Descripció del repte

L'acumulació dels problemes d'integració i habitabilitat en unes àrees determinades té un efecte exponencial sobre la seva situació, de manera que aquelles àrees que concentren baixos nivells de qualitat de l'habitatge, dotacionals o ambientals acaben esdevenint nuclis degradats i de regressió de les condicions de vida. Per evitar que aquesta acumulació multipliqui els seus efectes a escala metropolitana, el planejament ha d'oferir les condicions que facilitin el desenvolupament de programes de tractament integral de barris com el que l'AMB ha iniciat recentment.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆	◆	◆	◆		◆	◆		◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆						◆	◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
	◆	◆	◆		◆	◆	◆		◆

4.3 ELS ESPAIS D'ACTIVITAT ECONÒMICA

4.3.1. Protegir l'activitat industrial i flexibilitzar els usos en els polígons d'activitat econòmica

Descripció del repte

Els agents que conformen el teixit econòmic metropolità tenen necessitats i interessos sovint diferents i, de vegades, contradictoris respecte a les activitats que han de contenir les àrees especialitzades d'activitat. En algunes ocasions es vol destinar aquestes zones exclusivament a unes activitats industrials que no només requereixen espais amb amplades de carrer o accessibilitat a la xarxa de transport específics, sinó que, a més, sovint presenten incompatibilitats amb altres usos urbans. En d'altres, es demana una menor rigidesa normativa per permetre que continguin noves activitats que no sempre s'ajusten plenament a la definició estricta d'ús industrial. A fi de respondre a aquesta demanda doble i fins a un cert punt antagònica, el planejament urbanístic ha de ser un instrument prou flexible per permetre atendre aquesta diversitat.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
											◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
	◆	◆							◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
						◆			

4.3.2. Promoure la combinació d'usos en els entorns urbans

Descripció del repte

El model de ciutat mediterrània que possibilita atendre en proximitat les necessitats quotidianes de la població es basa en la combinació d'usos i activitats. En aquest model, la residència es barreja amb activitats de serveis, però també industrials o de reparació, adreçades a la població. D'aquesta manera, es faciliten els desplaçaments a peu i en bicicleta i s'aconsegueix una reducció de la mobilitat en mitjans de transport motoritzats. Per aquest motiu, cal que el planejament urbanístic promogui la barreja d'usos, principalment en aquelles àrees residencials o polígons industrials ja integrats a les trames urbanes, amb un grau més alt d'especialització funcional.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
	◆					◆	◆			◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆	◆	◆					◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆	◆	◆	◆	◆			

4.3.3. Facilitar la localització de l'activitat logística

Descripció del repte

L'escassetat d'espai disponible a l'àrea metropolitana de Barcelona, juntament amb l'elevat nombre d'agents que competeixen per instal·lar-s'hi, fa que activitats que requereixen grans extensions d'espai pròximes als nuclis urbans es trobin sovint desplaçades a altres indrets. Aquest és el cas de la logística, especialment la d'escala intermèdia, responsable d'articular els grans moviments de mercaderies que representen l'escala regional –que es basen en bona part en el transport aeri, marítim i ferroviari– amb l'escala local, la de distribució urbana de mercaderies. La conseqüència és un funcionament ineficient del conjunt del sistema logístic. A fi de millorar l'eficiència, cal que el planejament urbanístic garanteixi la disponibilitat d'espais destinats a la logística d'escala intermèdia en àrees d'activitat contigües a les trames urbanes i, al mateix temps, amb una elevada accessibilitat a la xarxa de transport de gran capacitat, per permetre la ruptura de càrrega entre el gran camionatge i els vehicles de distribució urbana.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
						◆					

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆	◆					◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
	◆	◆		◆					

4.3.4. Dotar els polígons d'activitat econòmica de transport públic i elements per a la mobilitat sostenible

Descripció del repte

Els polígons d'activitat econòmica atrauen moltes vegades grans contingents de mà d'obra. L'aïllament d'alguns d'aquests polígons ha provocat que la dotació d'infraestructures i serveis de transport públic sigui molt inferior a la que es dona en els nuclis urbans, i ha obligat a l'ús majoritari del vehicle privat en els desplaçaments quotidians dels treballadors. Per aquest motiu, cal estendre la xarxa de transport públic i de mobilitat sostenible (caminant o en bicicleta) per cobrir aquells espais d'activitat existents i futurs que tenen una baixa accessibilitat.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆				◆	◆		◆		◆	

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆	◆					◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆	◆	◆	◆				◆

4.3.5. Promoure activitats intensives en ocupació en punts amb bona accessibilitat al transport col·lectiu

Descripció del repte

La generació d'un volum elevat de desplaçaments quotidians en vehicle privat no és només conseqüència d'una manca de transport col·lectiu, sinó també d'una localització no sempre òptima de les activitats més intensives en ocupació o que atrauen una gran quantitat de població. En aquest sentit, cal que el planejament promogui la ubicació d'aquestes activitats en els punts de confluència màxima de les infraestructures i els serveis de transport col·lectiu existents i previstos.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
				◆	◆	◆	◆	◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆	◆					◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
	◆	◆		◆	◆	◆			

4.3.6. Redefinir els estàndards dels polígons d'activitat i adaptar-los a les necessitats de les empreses

Descripció del repte

Malgrat que la legislació urbanística actual estableix per als nous sectors de desenvolupament destinats a activitat econòmica l'obligació de reservar un 5 % de la seva superfície a equipaments, sovint els equipaments previstos no s'acaben desenvolupant o, si ho fan, no es corresponen amb les necessitats de l'activitat que s'hi duu a terme. A fi de corregir aquesta situació, el planejament urbanístic no només hauria de definir un estàndard mínim d'equipaments en àrees d'activitat econòmica, sinó també una estratègia específica de dotació en funció de les seves característiques per satisfer tant les necessitats de les empreses de cada polígon com les que sorgeixen a una escala territorial superior.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
											◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
									◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
						◆			◆

4.3.7. Adoptar criteris de sostenibilitat en els polígons d'activitat

Descripció del repte

A més del seu component ambiental, la gestió sostenible i eficient de l'aigua, l'energia i la gestió de materials constitueixen un element de competitivitat de les empreses. Aquesta gestió inclou les activitats de subministrament i tractament dels recursos que aprofiten els sistemes urbans i antròpics del territori, entre els quals es troben les activitats econòmiques. Per aquest motiu, cal possibilitar que el sòl qualificat d'equipament o de servei tècnic, que en molts casos no ha arribat a desenvolupar-se o ho ha fet amb un ús que no responia a les necessitats de les empreses, pugui contenir els serveis ambientals que li permetin incrementar la seva eficiència i sostenibilitat.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
				◆	◆			◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
	◆	◆	◆		◆								

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆						

4.3.8. Millorar els polígons d'activitat pel que fa a les seves condicions físiques, ambientals, funcionals i de seguretat personal

Descripció del repte

Tot i que bona part dels polígons d'activitat de l'àrea metropolitana presenten excel·lents condicions d'urbanització, funcionalitat i relació amb l'entorn, d'altres mostren mancances significatives causades per una obsolescència que es manifesta tant en forma d'envelliment físic com d'inadequació a unes noves demandes espacials per part de l'activitat productiva. En aquest sentit, cal que el planejament urbanístic identifiqui les àrees d'activitat que requereixen intervenció pública per a la regeneració dels seus teixits i estableixi els mecanismes per garantir la seva implicació en els processos de revitalització industrial. Aquesta revitalització ha de tenir en consideració aspectes com ara l'establiment d'un grau mínim de qualitat de l'espai públic i la urbanització, amb la finalitat de garantir l'accessibilitat i la seguretat dels vianants i afavorir la circulació correcta dels vehicles, regular les necessitats d'aparcament i la seva ocupació a la via pública o assegurar la comoditat de circulació del trànsit pesant en les vies de més amplada, amb radis de gir suficients i reduint pendents allà on sigui possible. Igualment, hauria d'incorporar recomanacions per implementar la millora paisatgística i de la qualitat urbana i mediambiental de les instal·lacions industrials o la transferència d'espais lliures i equipaments al voltant d'eixos verds.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
			◆			◆		◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
	◆	◆		◆					◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆						◆

4.3.9. Flexibilitzar la parcel·lació dels polígons d'activitat econòmica

Descripció del repte

La rigidesa que imposa el planejament d'un element fix com és el sòl topa sovint amb el dinamisme amb què canvien les demandes pel que fa a les dimensions de les parcel·les on es vol instal·lar l'activitat econòmica. La diversitat d'activitats industrials, la seva permanent evolució i els continus moviment de localització i deslocalització en funció de les condicions del mercat són els responsables principals d'aquest dinamisme. Per aquest motiu, cal fomentar la diversitat tipològica i d'usos dels espais d'activitat econòmica amb ordenació d'alineació a vial, amb una atenció especial a la grandària de les parcel·les i les seves possibilitats de concentració.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
											◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆							◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆						◆			◆

4.3.10. Crear una borsa de sòl industrial públic

Descripció del repte

A banda de les grans peces que constitueixen el port i l'aeroport, amb característiques, activitats i requisits de regulació molt específics, actualment el sòl d'activitat de titularitat pública representa una part molt petita del total. Aquesta escassetat impedeix sovint la presència en aquests espais d'activitats, les quals, com que no són rendibles des del punt de vista econòmic, s'han d'ubicar en altres indrets on la demanda és menor o, senzillament, no es poden materialitzar. Per aquest motiu, cal que el planejament urbanístic destini a activitat de protecció pública una part del sòl de cessió que rep l'Administració en tots els sectors d'activitat econòmica.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
							◆	◆		◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
	◆	◆								◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆			◆			◆			

4.3.11. Regular l'activitat turística per protegir l'ús de l'espai públic i l'accés a l'habitatge dels residents

Descripció del repte

L'increment del turisme a l'àrea metropolitana de Barcelona ha acompanyat els seus beneficis sobre el teixit econòmic amb diversos impactes sobre el territori i el conjunt de la població. La demanda sobre les infraestructures de transport, la concentració territorial de l'oferta d'hotelera i d'habitatges d'ús turístic al centre de l'àrea metropolitana, la competència que representa aquesta oferta d'habitatges d'ús turístic per a l'activitat hotelera tradicional i, sobretot, per als residents a través de la distorsió que genera en el mercat de l'habitatge, o l'alteració de l'entorn urbà on es concentren les activitats turístiques són alguns dels impactes que requereixen solucions específiques.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆	◆				◆	◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆		◆		◆	◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
	◆				◆		◆		◆

4.3.12. Fomentar les activitats agràries

Descripció del repte

L'aportació de les activitats agràries al conjunt de la producció i l'ocupació de l'àrea metropolitana de Barcelona són estadísticament poc significatives, però, a banda de la seva funció ambiental i paisatgística, el sector primari és també el primer esglaó d'una indústria agroalimentària de gran importància i representa una oportunitat per consolidar un nou model de subministrament alimentari basat en la proximitat. A fi de garantir i fomentar aquesta activitat, cal que el planejament preservi els espais que ocupa, però també que possibiliti la introducció d'usos que, sense afectar els valors ambientals, garanteixin la seva viabilitat econòmica, com ara l'explotació forestal, l'agroturisme o l'aprofitament dels elements patrimonials.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
			◆	◆	◆			◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆						◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆			◆			

4.4 LES DOTACIONS

4.4.1. Ajustar l'oferta d'equipaments a les previsions del planejament per maximitzar-ne l'eficiència

Descripció del repte

L'anàlisi del planejament urbanístic ha evidenciat que a l'àrea metropolitana de Barcelona hi ha sòl suficient destinat a equipaments. També ha mostrat, però, que encara hi ha reserves pendents de desenvolupar o sòl d'equipament destinat a altres usos. En aquest sentit, cal una adequació de l'oferta d'equipaments al que preveu el planejament urbanístic per garantir-ne la cobertura i la màxima eficiència en el funcionament. L'adequació s'ha de fer en ambdós sentits: qualificant de sòl d'equipament aquells elements existents que, tot i no trobar-se en la clau que li correspondria, donen resposta als objectius i no van en detriment d'altres objectius, i identificant, protegint i desenvolupant aquelles reserves que encara estan pendents d'executar en àmbits amb dèficits. En ambdós casos, cal considerar igualment la importància que té la dotació de sostre, especialment en el teixit compacte, per ubicar equipaments bàsics en àmbits altament consolidats on la disponibilitat de sòl és escassa.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆										

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆							◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆					◆				◆

4.4.2. Ubicar els equipaments bàsics en punts de màxima accessibilitat

Descripció del repte

A més de la seva valoració quantitativa en nombre i en grau de cobertura de la població, l'eficiència dels equipaments ve donada per la facilitat amb què aquesta població hi pot accedir. En aquest sentit, i davant la impossibilitat de garantir la proximitat física al conjunt de la població, cal aprofitar els punts de màxima accessibilitat al transport col·lectiu i als canals per a la mobilitat activa per ubicar els equipaments.

Els teixits residencials de baixa densitat ofereixen bones condicions de proximitat als espais oberts i més disponibilitat d'espai privat que les àrees més denses i compactes. Per revertir aquesta situació, cal articular una xarxa d'equipaments bàsics a través del sistema d'urbanitzacions. Aquests sistemes, formats per urbanitzacions disperses connectades a través de la xarxa de carreteres i camins, hauran de mancomunat serveis i oferir una dotació conjunta.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆				◆	◆	◆			◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆					◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
	◆	◆		◆	◆			◆	◆

4.4.3. Crear una xarxa d'equipaments que reforci els espais de vida de la població**Descripció del repte**

Més enllà de la seva localització estratègica per garantir la màxima accessibilitat de cada equipament, cal considerar el conjunt de l'oferta com una xarxa que s'adapti, acompanyi i reforci els espais de vida quotidiana de la població. D'aquesta manera, no només es multiplica l'abast de la seva cobertura, sinó que, al mateix temps, se'n potencia un aprofitament més elevat. Si, a més, aquesta xarxa es posa en relació amb elements com ara els espais verds, els itineraris metropolitans o les centralitats locals existents, s'afavoreix el sorgiment de sinergies urbanes.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆				◆	◆	◆				◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆	◆		◆				◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
			◆	◆	◆	◆			◆

4.4.4. Introduir criteris de flexibilitat en la dotació d'equipaments per adaptar-los a les futures necessitats i al cycle de vida de les persones**Descripció del repte**

Els capítols de diagnosi han mostrat que els nombrosos canvis que han experimentat la societat i l'activitat econòmica metropolitana durant les darreres dècades tindran una continuïtat tant o més marcada els propers anys. L'estructura d'edats, les noves formes de viure i relacionar-se de la població, els hàbits de lleure, esport i consum, les necessitats formatives, les necessitats sanitàries i assistencials de les properes

dècades diferiran substancialment de les actuals. La dificultat de conèixer amb exactitud les necessitats específiques d'equipaments que comportaran aquestes transformacions socials, però, obliga a fer-ne una planificació prou sensible per adaptar-se a les noves demandes amb relativa facilitat.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆				◆		◆				◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆	◆		◆			◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆	◆		◆	◆		◆	◆

4.4.5. Redimensionar territorialment els criteris per a la dotació d'equipaments a les àrees d'activitat econòmica

Descripció del repte

La diagnosi ha mostrat que, malgrat que les àrees d'activitat disposen de sòl qualificat d'equipament, només una petita part d'aquest sòl (13,1 %) es destina a equipaments bàsics per a les empreses. A més, els canvis i les transformacions constants que afecten l'activitat econòmica han dificultat el coneixement sobre les necessitats de les empreses quant a dotacions, cosa que ha portat a una prioritització d'equipaments que no generen un valor afegit a les àrees on es troben. En aquest sentit, cal que el planejament aprofiti aquest potencial d'interrelació per oferir una dotació d'equipaments que es complementin i es multipliquin així els serveis que ofereixen per millorar la competitivitat de les empreses, fer una valoració sobre les necessitats reals de sòl dels espais d'activitat econòmica, redefinir els estàndards d'equipaments per ajustar-los i estudiar la possibilitat d'incorporar nous serveis que donin resposta a les necessitats dels espais d'activitat econòmica a partir de les cessions de l'aprofitament d'aquests espais.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
	◆			◆	◆		◆	◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆							◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆	◆		◆	◆		◆	◆

4.4.6. Garantir la proximitat de la població als espais lliures públics

Descripció del repte

La distribució dels espais lliures públics ha de garantir la proximitat a la població resident i treballadora, atenent la necessitat diària de contacte amb el verd i de fer activitats a l'exterior. En la valoració d'aquesta proximitat, però, cal tenir en compte les necessitats dels diversos col·lectius amb característiques de mobilitat també diverses, com ara la gent gran, els infants i les persones amb mobilitat reduïda. Aquesta distinció ha de portar a considerar diverses necessitats pel que fa a les característiques i la grandària dels espais lliures, així com pel que fa a la distància a la població que han de servir. I també ha d'abordar les regulacions urbanístiques bàsiques dels espais lliures públics per permetre maximitzar els serveis ecosistèmics que ofereixen.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆	◆	◆						

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆						◆	◆			

> CONTRIBUCIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆		◆	◆				

4.4.7. Articular els espais lliures urbans públics, els parcs i els espais cívics

Descripció del repte

Els serveis ecosistèmics que ofereixen els espais lliures i la possibilitat de contacte amb la natura i de realització d'activitats a l'aire lliure aconsellen la distribució territorial d'aquests espais de manera que se'n garanteixi la proximitat al conjunt de la població. L'aproximació metropolitana, però, ha de permetre multiplicar aquest valor a escala local redimensionant i interrelacionant els espais. Cal repensar, doncs, els espais lliures urbans com un sistema continu i interconnectat. Aquesta visió integrada es pot basar en uns itineraris metropolitans i d'unió amb la xarxa de relacions quotidianes. D'aquesta manera, es potencien els valors i la diversitat de flora i fauna que permeten garantir la mateixa sostenibilitat del sistema.

A més dels llocs de residència i de treball o estudi, formen part d'aquests espais els equipaments, especialment aquells amb funcions més sensibles i de component social més elevat, com ara les escoles, els centres esportius, els hospitals i les residències per a la gent gran.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆	◆	◆	◆	◆	◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆		◆	◆			◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆	◆		◆	◆	◆			

4.4.8. Adaptar la dotació d'espais lliures públics als diferents models de ciutat

Descripció del repte

La diagnosi dels teixits residencials de l'àrea metropolitana ha permès constatar l'existència de tres grans models de ciutat: la ciutat en continuïtat de la plana, les ciutats nodals entrelligades i els paisatges de baixa densitat. Les particularitats morfològiques i de proximitat als grans espais oberts de cadascun d'aquests models fa que la població que hi viu tingui una relació molt diferent amb el verd. Per aquest motiu, cal que la distribució i les característiques dels espais lliures urbans tinguin en compte la funció que tenen en cadascun dels tres models de ciutat en què es troba.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆	◆	◆	◆					

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆						◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆		◆				

4.5 ELS ESPAIS I LES INFRAESTRUCTURES DE MOBILITAT

4.5.1. Recuperar les continuïtats metropolitanes a escala humana

Descripció del repte

Al costat de l'ocupació directa de sòl, les grans infraestructures destinades al transport viari i al ferroviari tenen també notables impactes causats per les seves característiques de traçat i de secció. A la ciutat central, una part de les infraestructures de gran capacitat, especialment les ferroviàries, recorren soterrades, però no succeeix el mateix a la resta de la metròpolis, de manera que sovint es fragmenten els teixits, els barris i els espais oberts i es generen, així, indrets aïllats i de baixa qualitat social i ambiental sense connexions còmodes i segures a peu o en mobilitat activa. En aquest sentit, cal integrar les xarxes de mobilitat, especialment les segregades, tant en els espais oberts com en els teixits urbans, i possibilitar una malla de carrers estructurants que aconsegueixi dotar d'aquestes continuïtats.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
			◆	◆	◆	◆		◆		◆	

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆					◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
	◆				◆				◆

4.5.2. Prioritzar la mobilitat quotidiana i per a tothom a les vies públiques

Descripció del repte

A més del seu efecte de barrera física, moltes vies representen una discontinuïtat dels teixits urbans existents, en la mesura que són concebudes principalment com a canals per al transport motoritzat. La primacia d'aquesta funció dificulta sovint l'habitabilitat d'aquests teixits, tant per les interrupcions en la localització d'activitats com en la utilització de l'espai públic per part de la població. Per tant, cal reconsiderar l'espai viari i l'espai públic com a elements de configuració de la vida urbana que donin suport a una mobilitat quotidiana, de proximitat, saludable i tenint en compte la perspectiva de gènere, els infants i l'envelliment de la població.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆				◆		◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆						◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
				◆					

4.5.3. Revalorar l'espai públic i la infraestructura verda per garantir la qualitat de vida i l'adaptació al canvi climàtic

Descripció del repte

A l'àrea metropolitana, més d'una cinquena part del sòl urbà està destinat a superfície viària i, d'aquesta superfície, la major part està ocupada per la mobilitat privada. Aquí encara caldria sumar-hi la destinada a aparcaments privats i públics. La reducció de la mobilitat en vehicle privat que possibilitarà la potenciació del transport col·lectiu ha de permetre, per tant, minimitzar l'ocupació de l'espai públic destinat a aquestes infraestructures de mobilitat per poder destinar més espai a la mobilitat activa, la recuperació del verd i el sòl permeable i el gaudi de l'espai públic per part de les persones. Cal que la infraestructura verda penetri en els teixits urbans per proporcionar més qualitat ambiental, garantir la connectivitat ecològica i altres serveis ecosistèmics i esdevenir un element clau en la resiliència climàtica.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆		◆	◆		◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆	◆					◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆		◆	◆				

4.5.4. Fomentar la mobilitat activa a escala metropolitana

Descripció del repte

La mobilitat activa no s'ha de limitar als recorreguts de curta o molt curta distància, sinó que pot estendre's a desplaçaments d'escala metropolitana. Per aquest motiu, cal potenciar aquesta mobilitat basant-se en el model d'assentaments urbans densos i compactes, la combinació d'usos en els teixits i la reconsideració de l'espai viari més enllà de la seva funció com a part integrant de l'espai públic. Aquesta reconsideració ha de servir per fomentar els desplaçaments de proximitat, és a dir, aquells que la població pot fer a peu o en bicicleta. La xarxa de carrils bici es mostra encara en un estat incipient de desenvolupament i ofereix, per tant, notables opcions de millora. Les característiques de la mobilitat en bicicleta i de les altres tipologies de mobilitat que utilitzen aquesta xarxa situen el seu rang de servei en un punt intermedi entre els desplaçaments a peu i els motoritzats. En aquest sentit, la continuïtat de xarxes ciclistes que superin l'actual concepció local i garanteixin la continuïtat a escala metropolitana permetria transferir part dels desplaçaments que es fan en vehicle privat.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆						◆		◆		◆	

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆					◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆		◆	◆				

4.5.5. Recuperar les vies i els camins històrics

Descripció del repte

La mobilitat activa és el principal actiu de mobilitat sostenible a les ciutats que formen l'àrea metropolitana, amb un potencial molt superior al d'altres urbs europees. Bona part d'aquest potencial ve donada per la xarxa de vies i camins històrics de l'àrea metropolitana. Malgrat que aquesta xarxa ha anat transformant i vertebrant els assentaments durant segles d'història, avui dia algunes vies han estat prioritzades per a l'ús del cotxe o han patit interrupcions per la superposició de noves estructures segregades de mobilitat.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆			◆			◆		

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆		◆		◆							

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆				◆	◆				

4.5.6. Aconseguir que dos de cada tres desplaçaments motoritzats es facin en transport públic

Descripció del repte

L'actual prioritització dels espais destinats a la mobilitat a favor del transport viari condiona l'assoliment d'un nou sistema de mobilitat eficient i que aprofiti al màxim els recursos i l'espai existents. Quan el sistema de mobilitat té com a objectiu facilitar un flux més gran de vehicles i no pas de persones, el repartiment modal tendirà necessàriament a afavorir el transport privat. Per aquest motiu, és prioritari repensar aquest sistema per maximitzar els fluxos de persones apostant per serveis d'altres prestacions de transport públic, tant en superfície com subterrànies, que serveixi uns desenvolupaments urbans densos i compactes i que alhora se n'aprofiti. Aquest sistema hauria de ser capaç de recollir el 50 % dels desplaçaments que actualment es fan en vehicle privat. En l'horitzó 2050, caldria que el transport públic col·lectiu representés dos de cada tres viatges en mobilitat motoritzada.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
				◆	◆	◆	◆				

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆	◆					◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆	◆	◆					

4.5.7. Potenciar el sistema de Rodalies perquè esdevingui l'esquelet de la mobilitat regional

Descripció del repte

La xarxa de metro és el sistema de transport públic que transporta més persones de tot Catalunya. En l'àmbit en què té cobertura, és el principal esquelet de la mobilitat metropolitana. Tanmateix, això no succeeix amb la xarxa de Rodalies, que no ha aconseguit ser el referent per les connexions metropolitan-nes i regionals. Aquesta xarxa va créixer significativament a les dècades del 1990 i 2000, però la manca d'inversions i els obstacles que van suposar les obres de l'AVE la van afectar de manera considerable. De la mà del Pla de Rodalies 2021-2030, aquestes inversions s'han revitalitzat, però cal anar més enllà d'aquesta fita i assolir els consensos per a noves infraestructures ferroviàries cabdals per a una transició cap a la mobilitat sostenible. El PDUM té també com a repte reequilibrar i potenciar les intensitats de la ciutat metropolitana amb relació a aquesta xarxa, present i futura.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
										◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆		◆			◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆		◆					◆

4.5.8. Integrar la xarxa viària segregada en un sistema multimodal metropolità

Descripció del repte

La promoció del transport col·lectiu no suprimirà els desplaçaments en transport privat, especialment aquells amb procedència o destinació a indrets allunyats del centre metropolità. La xarxa viària segregada representa un gran actiu infraestructural que pot contenir també importants fluxos de transport públic col·lectiu. Per aquest motiu, cal incrementar l'eficiència de les xarxes i els sistemes de mobilitat a partir de la seva interrelació, de manera que, sempre sota el criteri d'afavoriment del transport col·lectiu, es possibiliti l'intercanvi entre mitjans de transport en funció de l'oferta d'infraestructures i serveis existents. Els nodes d'aquesta xarxa són elements clau perquè no només articulen els diversos modes i serveis de transport, sinó que també generen activitats i sinergies al seu voltant.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
						◆	◆	◆		◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆					◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆	◆	◆					◆

4.5.9. Promoure uns assentaments urbans que permetin i potenciïn la mobilitat sostenible

Descripció del repte

Un nou model de mobilitat sostenible requereix un territori que pugui acomodar les transformacions i els creixements futurs de manera que facin més autosuficient i equilibrada cadascuna de les seves parts i que pugui aprofitar al màxim les xarxes de transport públic col·lectiu. Els teixits equilibrats funcionalment, densos i compactes són els que responen millor a aquesta demanda. Val a dir que, si bé és cert que alguns teixits urbans requereixen actuacions que en permetin incrementar la barreja, la densitat i la capacitat, també ho és que la metròpolis no constitueix ni ha de constituir un teixit homogeni. En aquest sentit, l'oferta de mobilitat ha de tenir en compte aquesta diversitat i superar els problemes de desvinculació de la dotació de serveis i infraestructures respecte a les necessitats i les intensitats específiques dels assentaments urbans, per atendre cada teixit en funció de les seves particularitats.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆				◆	◆	◆	◆	◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆					◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆	◆	◆					◆

4.5.10. Descarbonitzar el transport de mercaderies

Descripció del repte

La recerca d'eficiència de les infraestructures de transport no ha de limitar-se a la mobilitat de les persones, sinó que també ha d'adaptar la xarxa de transport i distribució de mercaderies. L'escassa utilització del ferrocarril per a la distribució de mercaderies a Catalunya no només ha representat una limitació a la implantació i el desenvolupament de determinades activitats exportadores, sinó que, al mateix temps, ha tendit a sobrecarregar la xarxa viària de gran capacitat amb vehicles pesants. Diversos projectes de gran abast (corredor mediterrani, estació intermodal de la Llagosta, triangle ferroviari a la ZAL - Port de Barcelona) miren avui dia de corregir aquesta situació. És fonamental que el planejament urbanístic reculli aquests projectes, els potenciï i estableixi les directrius necessàries per garantir-ne tant l'eficiència econòmica com la integració territorial.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆				◆	◆	◆					◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆					◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆	◆	◆					

4.5.11. Activar la ciutat i les infraestructures metropolitanes al voltant dels grans nodes del port i l'aeroport

Descripció del repte

Malgrat les limitacions físiques per a l'expansió del port de Barcelona, el potencial de creixement dels nous molls, especialment al dic sud, i la proximitat al teixit logístic de la zona d'activitats logístiques i la Zona Franca reclamen una millora dels accessos ferroviaris i viaris de gran capacitat en forma de vies exclusives. Al mateix temps, la part més propera a les trames urbanes hauria de rebre un tractament integrador amb la ciutat. De manera similar al port, el creixement físic de l'aeroport està limitat pel mar, el delta del Llobregat i el Parc Agrari del Baix Llobregat. Tot i això, l'actual Pla director d'AENA aprofitarà les darreres opcions de desenvolupament al voltant de l'aeroport i la seva àrea d'influència, la qual cosa representa una gran oportunitat de desenvolupament de la ciutat metropolitana, ja que, tal com fan cada cop més aeroports i ciutats, incorpora nous usos a prop d'aquestes infraestructures per la seva capacitat d'atreure una quantitat molt elevada d'activitat econòmica i persones. Per tant, és imprescindible que el planejament tingui en compte aquests desenvolupaments i estableixi les sinergies al voltant d'aquesta gran infraestructura respectant els espais sensibles del delta i tenint en compte les restriccions d'impactes aeronàutics.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
					◆	◆		◆	◆		◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆				◆			◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆		◆		◆			

4.5.12. Optimitzar la infraestructura logística**Descripció del repte**

Les grans infraestructures de transport de mercaderies (xarxa viària de gran capacitat, xarxa ferroviària, port i aeroport) conformen el primer esglaó en l'activitat logística, aquella que respon als moviments a escala regional. Aquesta escala s'articula amb els nuclis urbans a partir d'una escala intermèdia, i amb els destinataris finals a través de la distribució urbana de mercaderies. Les noves exigències imposades tant per l'increment de les transaccions a escala planetària com per la intensificació del comerç electrònic i el repartiment domiciliari fan necessari que el planejament reservi els espais necessaris per atendre les necessitats del transport i la distribució de les mercaderies a partir d'aquestes diverses escales, els mitjans de transport que les serveixen en cada cas i les necessitats específiques de cadascun d'aquests mitjans i de les activitats de ruptura de càrrega que porten associades.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
					◆				◆		◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆								◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆		◆		◆			◆

4.6 ELS FLUXOS METABÒLICS

4.6.1. Ajustar les reserves de serveis tècnics a la realitat de les infraestructures existents i al creixement o la transformació previstos per a aquestes infraestructures

Descripció del repte

Les reserves de serveis tècnics previstes al planejament urbanístic vigent a l'àrea metropolitana en molts casos no s'ajusten a la realitat existent. Tampoc no s'ajusten a la previsió de creixement o transformació que hi ha per a algunes d'aquestes infraestructures. Per tant, cal modificar (eliminar, ampliar o redibuir) aquestes reserves perquè donin resposta tant a la demanda actual com a la futura.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
				◆		◆	◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
		◆											

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆							

4.6.2. Millorar i augmentar els sistemes que regulen l'aigua en episodis de grans precipitacions

Descripció del repte

Les projeccions explicades a la diagnosi mostren un augment de precipitació per dia de pluja per als propers anys. A fi de donar-hi resposta, caldrà millorar la xarxa amb noves basses de laminació d'aigua pluvial i nous dipòsits anti-DSU en àmbits prioritaris per a la separació o la laminació d'aigua pluvial, per evitar el col·lapse de les depuradores i l'alliberament incontrolat d'aigua residual al medi. Igualment, serà necessari coordinar l'actualització del Pla director d'aigües pluvials, aprovat l'any 2005, amb directrius i determinacions.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
			◆		◆						

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
	◆		◆										

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
		◆							

4.6.3. Incrementar l'ús de fonts alternatives d'aigua**Descripció del repte**

Es preveu que la disponibilitat de recursos hídrics disminuirà amb els anys i, alhora, la demanda d'aquests recursos augmentarà. Per aquest motiu, caldrà garantir que els nous desenvolupaments urbanístics o les grans transformacions prevegin també la implementació de xarxes per a l'aprofitament de fonts alternatives d'aigua (regenerada i subterrània) per cobrir les demandes d'aigua no potable.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
				◆	◆		◆				

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆		◆		◆								

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆						

4.6.4. Incrementar el rendiment de les xarxes de distribució d'aigua**Descripció del repte**

Es preveu que la disponibilitat de recursos hídrics disminuirà amb els anys i, alhora, la demanda d'aquests recursos augmentarà. Per aquest motiu, caldrà millorar el rendiment de les xarxes de distribució de cara a minimitzar l'aigua que no s'aprofita.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
				◆	◆		◆				

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆		◆		◆								

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆						

4.6.5. Generar noves reserves de serveis tècnics en àmbits estratègics per al cicle de l'aigua

Descripció del repte

El territori metropolità està molt consolidat i alhora rep moltes pressions per col·locar nous usos del sòl. Per aquest motiu, cal garantir que, en aquells àmbits estratègics relacionats amb el cicle de l'aigua, s'hi puguin emplaçar infraestructures que n'assegurin l'abastament i el sanejament actuals, així com els previstos per a les necessitats futures.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
				◆	◆		◆				

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆		◆								

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆							

4.6.6. Planificar el potencial d'energies renovables al territori metropolità

Descripció del repte

L'impuls a les energies renovables implica unes necessitats d'espai que cal planificar adequadament per evitar un consum indiscriminat de sòl. En aquest sentit, adquireix una importància cabdal l'anàlisi dels teixits residencials i els espais d'activitat econòmica que poden incorporar sistemes d'aprofitament d'aquestes energies. També és indispensable analitzar tots aquells àmbits amb potencial i compatibilitat per incorporar aquests tipus d'instal·lacions, com, per exemple, alguns espais intersticials de grans infraestructures de mobilitat i espais periurbans. Pel que fa al sistema d'espais oberts, és igualment important analitzar el potencial de generació d'energies renovables i regular la implementació d'aquestes instal·lacions, tot assegurant el bon funcionament ecosistèmic dels espais naturals i la seva integració paisatgística.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
				◆	◆		◆				

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
	◆		◆										

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆						

4.6.7. Donar resposta a l'electrificació de la demanda

Descripció del repte

L'electrificació de les demandes energètiques en àrees tan significatives com la mobilitat o la climatització de les llars, juntament amb el creixement tendencial de la població, comportarà un increment de la demanda d'electricitat. A fi de donar resposta a aquest increment de la demanda, caldrà una transformació i un increment de la quantitat de les subestacions elèctriques necessàries per donar-hi suport. En aquest sentit, caldrà analitzar la potència generada actualment per les subestacions existents, quines tenen potencial per transformar-se o ampliar-se i definir a quins àmbits podrien donar servei i quins excedents generarien. També caldrà analitzar la quantitat i l'emplaçament de les noves subestacions necessàries, que hauran d'assegurar el cobriment de l'increment de les demandes de tot el territori metropolità.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
					◆		◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
		◆	◆										

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
			◆						

4.6.8. Integrar les infraestructures elèctriques que generen impactes en l'espai urbà o els espais oberts

Descripció del repte

Algunes subestacions elèctriques convencionals i punts de conversió de la xarxa aèria a la xarxa soterrada, considerats infraestructures d'impacte rellevant, es troben actualment en l'espai urbà. En alguns casos, ja hi ha acords per traslladar-los, amb més o menys dificultats d'execució. Ara bé, per als que encara no tenen projecte d'integració, caldrà estudiar els diferents escenaris possibles i fer les reserves de sòl necessàries.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
	◆			◆	◆		◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
		◆	◆										

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆					◆				

4.6.9. Generar noves reserves de serveis tècnics en àmbits estratègics per al cycle de l'energia

Descripció del repte

Les noves subestacions elèctriques necessàries, les integracions de les existents i els àmbits amb potencial per a energies renovables requeriran una reserva del sòl que en garanteixi el desplegament. Caldrà analitzar el territori per ubicar aquestes reserves en els emplaçaments adequats, tenint en compte les necessitats de cada infraestructura i, també, el cobriment del servei a tot el territori.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
				◆	◆		◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
		◆	◆										

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆							

4.6.10. Ubicar i integrar les infraestructures de tractament i gestió de residus

Descripció del repte

Les previsions d'evolució de generació i tractament de residus detallades a la diagnosi han posat de manifest la necessitat d'emplaçar noves infraestructures. El planejament haurà d'incorporar les reserves de sòl necessàries per emplaçar aquestes infraestructures, de manera que es minimitzin els possibles impactes que puguin generar i s'integrin de manera adequada tant amb els teixits urbans com amb els espais oberts. Aquests nous emplaçaments també hauran d'assegurar la distribució equilibrada de les infraestructures i el cobriment del servei de tot el territori metropolità, alhora que hauran de garantir una bona connexió amb la xarxa de transport.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
	◆			◆	◆	◆	◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆					◆						

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆		◆	◆						

4.6.11. Ordenar i regular les activitats relacionades amb el sistema alimentari en clau agroecològica

Descripció del repte

La confecció d'un sistema alimentari en clau agroecològica per a l'àrea metropolitana de Barcelona requereix una visió integrada dels múltiples elements que el componen per afavorir la proximitat, tant en la producció com en la transformació, la distribució i la comercialització; la cohesió social i territorial que permeti protegir espais productius periurbans i el comerç de barri promovent economies locals diversificades i pròsperes que distribueixin els beneficis de manera equitativa; l'eficiència en el tancament del cicle de l'aliment, quant a aprofitament de l'aigua regenerada i de la matèria orgànica com a nutrients; l'enfortiment de l'agricultura urbana pel seu paper social, educatiu i, també, de complement del consum d'aliments frescos i locals, i el manteniment dels ecosistemes agroforestals.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆		◆		◆			◆			◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆	◆										

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆			◆	◆				

4.7 DESENVOLUPAMENT SOCIAL I ECONÒMIC

4.7.1 Articular mecanismes per fomentar la cohesió social i comunitària

Descripció del repte

Amb el Pla social metropolità com a actuació prioritària, es vol fer front a les desigualtats i fomentar la cohesió social i territorial. Des d'una dimensió socioeconòmica de l'atur, acompanyant els municipis en les polítiques actives d'ocupació i a través de la formació com a eina per transformar l'entorn laboral de les ciutats, es vol perseverar en l'empoderament de les persones i en la seva qualificació tenint en compte l'evolució dels perfils professionals, el canvi generacional i la transició del coneixement.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆									◆	

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆										◆		

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
					◆				◆

4.7.2 Fer front al risc d'exclusió social, econòmica o digital de la ciutadania a l'entorn de la situació post-pandèmica

Descripció del repte

La situació actual pel que fa a l'accés a béns i recursos bàsics ha impactat negativament en la taxa del llindar de pobresa de la ciutadania del territori metropolità, lleugerament més elevada que a la resta del territori nacional. Caldrà posar el focus en temes de garantia alimentària, pobresa energètica i sensellarisme, que creix cada vegada més.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆									◆	

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆										◆		

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
			◆		◆				

4.7.3 Facilitar la transició cap a un nou model econòmic socialment compromès

Descripció del repte

A partir del nou paradigma del capitalisme inclusiu es busca fomentar l'economia de l'equitat. Caldrà facilitar al teixit empresarial metropolità fórmules de governança perquè incorporin la diversitat i la perspectiva de gènere per aconseguir reflectir les noves realitats poblacionals, impulsar nous lideratges des de l'acció social i econòmica, fomentar noves formes d'organització del temps de treball, així com articular palanques de cocreació per un creixement competitiu del territori en termes d'equilibri i cohesió social. Les polítiques van dirigides a construir un nou model econòmic i social que sigui respectuós amb el medi ambient i busqui reduir la desigualtat i la pobresa al territori per caminar cap a un desenvolupament sostenible.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆									◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆										◆		

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
					◆				◆

4.7.4 Acompanyar els actors econòmics per fer front a l'emergència climàtica i la sostenibilitat

Descripció del repte

En tant que les ciutats metropolitanes han emprès el camí cap a la promoció de l'economia verda i l'adopció de pràctiques més sostenibles mediambientalment, és necessari establir un full de ruta cap a la descarbonització que afecta la provisió de serveis dels entorns públics i privats. Així mateix, l'impuls de projectes d'economia regenerativa esdevé una prioritat: economia circular, economia agroalimentària o l'ús intensiu d'energies renovables amb capacitat d'establir cadenes de valor locals.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆									◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆										◆		

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
			◆			◆			

4.7.5 Reduir el biaix digital i millorar el grau de digitalització

Descripció del repte

L'aposta per millorar el grau de digitalització de la ciutadania, juntament amb l'aparició de noves tecnologies disruptives –com el boom de la intel·ligència artificial–, fan necessari saber gestionar i impulsar el repte de la reducció de biaixos digitals relacionats amb l'edat, el gènere, el territori o la dimensió de les empreses, de manera que ningú no es quedi enrere.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆	◆									◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆										◆		

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
								◆	◆

4.8 LA GESTIÓ I LA GOVERNANÇA

4.8.1. Renovar i unificar el llenguatge urbanístic

El planejament urbanístic actual està subjecte a una regulació normativa que mostra alguns desajustos, especialment en aquells aspectes afectats per canvis exògens vinculats a dinàmiques cada vegada més complexes, com ara l'emergència climàtica, la transició energètica, l'aproximació des del planejament a les qüestions relacionades amb el metabolisme urbà o la flexibilitat, també en el planejament territorial i urbanístic, que requereixen les noves demandes socials i de l'activitat econòmica.

En el cas de l'àrea metropolitana, a més, la fragmentació i l'antiguitat de les figures de planejament vigents (un Pla General Metropolità de l'any 1976 per a 27 municipis i nou plans d'ordenació diversos per als municipis restants) requereix un llenguatge comú que els unifiqui i permeti llegir el territori d'una manera contínua. El PDUM i el futur Pla d'ordenació urbanística metropolitana representen els dos primers passos en aquesta direcció. Però en el període de temps fins a la vigència plena d'ambdues figures persistiran encara alguns dels reptes esmentats.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
						◆	◆	◆			

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLJMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆	◆	◆		◆					◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆	◆								◆

4.8.2. Revisar periòdicament la planificació urbanística

La mateixa celeritat de les dinàmiques socials i econòmiques actuals i la seva creixent complexitat demanen renovar el llenguatge urbanístic i fan necessari també revisar i adequar constantment els instruments de planificació, a fi d'incorporar les modificacions pertinents en funció de les noves demandes. Si bé els efectes de la planificació urbanística han de ser considerats a llarg termini i la mateixa pràctica urbanística requereix temps dilatats per assolir grans consensos per definir un horitzó comú, cal preveure mecanismes perquè les previsions hipotètiques sobre les quals treballa puguin ser revisades i ajustades periòdicament i de manera àgil segons les noves necessitats. Per tant, cal una revisió continuada del planejament que permeti valorar la implementació de les propostes, mesurar-ne l'impacte i establir les mesures necessàries per redreçar possibles desviacions, i que aquesta revisió estigui vinculada a un òrgan públic responsable del seu seguiment. La tecnologia i la gestió de grans volums de dades han de permetre implementar sistemes actius d'acompanyament del Pla d'una manera àgil i precisa. Al mateix temps, cal simplificar els mecanismes de modificació del planejament, especialment en aquells casos en què no afectin elements estructurals o de profundes implicacions en altres elements.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
							◆				◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆		◆					◆	◆			

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
								◆	◆

4.8.3. Coordinar la planificació urbanística i sectorial amb la inversió pública

La inversió pública necessària per implementar les transformacions urbanístiques proposades pel planejament i les diverses actuacions provinents de les polítiques sectorials obliga les diferents administracions implicades a garantir la màxima eficàcia i eficiència en el seu desplegament. És per això que, quan estiguin relacionats amb altres administracions, cal garantir que els plans i els projectes metropolitans es redactin en coordinació directa amb els plans i els programes sectorials que els despleguen.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
						◆	◆	◆		◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆							◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆									◆

4.8.4. Crear els mecanismes que facilitin la redistribució dels recursos

El caràcter plurimunicipal del territori que administra l'Àrea Metropolitana de Barcelona reclama una gestió que sigui capaç de gestionar els recursos de tal manera que superi les limitacions que imposa l'àmbit d'actuació dels ajuntaments. En aquest sentit, cal buscar fórmules de repartiment dels ingressos (fiscals, per transferències, urbanístics, etc.), la despesa i les inversions que superin la rigidesa de les hisendes municipals i que proposin una gestió veritablement metropolitana.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
										◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆							◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆									◆

4.8.5. Enfortir la governança en la construcció de la ciutat metropolitana

La complexitat social, tècnica i econòmica quan s'intervé en un teixit tan consolidat com el metropolità demana una perspectiva amb múltiples facetes a l'hora de resoldre els conflictes d'interessos que es generen. La integració d'estructures de governança que facilitin els acords i la presa de decisions davant de reptes canviants i contraposats és imprescindible, i ha de funcionar de manera continuada i integrant les esferes política, tècnica i ciutadana. En aquest sentit, és imprescindible reestructurar i completar orgànicament l'AMB per facilitar l'aplicació eficient de les polítiques metropolitanes.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
◆									◆	◆	◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆		◆							◆				

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
◆					◆				◆

4.8.6. Projectar internacionalment la realitat metropolitana de Barcelona

Els increments de l'accessibilitat i la millora de les comunicacions de les últimes dècades han redimensi- onat les relacions internacionals a escala planetària. En aquest nou sistema de relacions, les ciutats han hagut de recolzar-se en els seus àmbits metropolitans i regionals per dur a terme les noves funcions que se'ls exigeix a escala mundial. El fet de disposar d'un ens de govern propi atorga a l'àrea metropolitana de Barcelona un avantatge comparatiu per posicionar-se internacionalment. Cal implementar el Pla d'internacionalització de l'AMB, però, alhora, cal dissenyar una estratègia consensuada en col·laboració amb el conjunt d'agents metropolitans i la resta d'institucions.

> EIXOS I OBJECTIUS

EIX 1 Social i econòmic			EIX 2 Ambiental			EIX 3 Territorial			EIX 4 Estratègic		
E1.1	E1.2	E1.3	E2.1	E2.2	E2.3	E3.1	E3.2	E3.3	E4.1	E4.2	E4.3
									◆		◆

> DOCUMENTACIÓ ESTRATÈGICA VINCULADA

PAM	REM	PDUM	PCLIMA	PMMU	PECIA	PINTL	PREMET	PMRH	PACTE	PEMB	PSM	PEPNat	PGM
◆						◆							

> CONTRIBUTIÓ ALS OBJECTIUS DE L'AGENDA URBANA ESPANYOLA

OE1	OE2	OE3	OE4	OE5	OE6	OE7	OE8	OE9	OE10
						◆			◆

5 Participació

La participació en el procés de construcció de l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona té, en els treballs del Pla director urbanístic metropolità (PDUM), el punt d'inici que n'articula l'elaboració, al qual s'afegeixen els diferents processos participatius dels plans sectorials en què s'inspira l'Agenda.

5.1. ANTECEDENTS

L'Agenda i els processos participatius que l'han construïda els ha guiat la voluntat de generar una reflexió en l'àmbit metropolità oberta i transversal. Per aquest motiu, des d'un primer moment s'han establert diàlegs amb altres institucions i professionals de diferents disciplines a través de múltiples formats i espais d'informació, participació i col·laboració.

5.1.1. Les consultes municipals, 2010-2013

Aquesta primera fase es va dissenyar amb l'objectiu d'incorporar des de l'inici la perspectiva municipal en la redacció d'un instrument urbanístic d'aquestes característiques. En aquest sentit, va ser la llavor d'un sistema de treball que posava de manifest la voluntat del PDUM d'obrir-se a la reflexió conjunta amb alguns dels principals coneixedors de la realitat local i que, en el futur, serien els garants del desenvolupament efectiu de les directrius del PDUM.

A aquest efecte, es van fer un seguit d'entrevistes amb els 36 ajuntaments metropolitans per conèixer en detall les oportunitats i les debilitats urbanístiques que s'identificaven com a més rellevants des dels diversos municipis. A partir d'aquest recull inicial, es va elaborar un inventari que classificava el contingut de les converses en quatre categories, que servien posteriorment per articular les propostes del Pla: àmbits d'oportunitat o reconsideració; àmbits de millora o transformació; infraestructures i serveis, i protecció natural o patrimonial.

5.1.2. La generació de coneixement, 2013-2015

Un cop conculsa la primera fase, s'encetà la següent per reunir el màxim coneixement provinent de les

diferents disciplines que tenen el seu àmbit de reflexió en els elements que havien de ser objecte de regulació del PDUM.

Per aconseguir-ho, es van organitzar tres esdeveniments clau: primer, es va generar un debat obert i transversal per mitjà de jornades tècniques o workshops; segon, es van publicar els resultats d'aquestes jornades per fer-los arribar al conjunt de la ciutadania, i, finalment, es va dissenyar una exposició divulgativa amb la síntesi dels resultats obtinguts.

Jornades de debat

Les jornades de debat tècnic o workshops es van estructurar en ponències temàtiques en les quals es contraposava l'experiència internacional, sota el guiatge d'un ponent rellevant en la matèria, amb l'expertesa local a través de diferents tècnics especialistes, i van concloure amb una taula de discussió que, posteriorment, va tenir continuïtat mitjançant un debat virtual a les xarxes que es va estendre al llarg de quatre setmanes. Aquest debat es va fer a través de la plataforma Zyncro. Finalment, es va elaborar un resum executiu de cadascun dels debats on es recollien les argumentacions i els elements principals de debat.

Es van organitzar en total sis debats, que van tenir lloc en diversos indrets de l'àrea metropolitana amb l'objectiu d'apropar-los als diferents territoris metropolitans, i es van seleccionar els temes d'interès perquè es tractessin en cadascuna de les jornades de debat. L'abast d'aquesta iniciativa va ser força ampli i va aplegar un conjunt de més de mil experts i més de 400 participants registrats en els debats virtuals posteriors.

Publicació de la primera sèrie de la revista *Quaderns*

El resultat d'aquests debats tècnics va generar una base de coneixement que es va voler difondre a través de la publicació de la col·lecció «Quaderns PDU metropolità».

Exposició «Metròpolis Barcelona»

Com a conclusió d'aquesta fase es va organitzar l'exposició «Metròpolis Barcelona». L'objectiu era arribar a un públic més ampli que l'estrictament tècnic i professional. Al llarg del període expositiu es van programar visites guiades i, en acabar el recorregut, es van recollir els suggeriments i les aportacions que va fer el públic. També es va editar el catàleg de l'exposició, compost per dos volums i un atlas cartogràfic dels continguts exposats, i es van utilitzar les plataformes digitals de l'AMB per fer-ne difusió.

Posteriorment, aquesta mateixa exposició va ser redissenyada i es va mostrar en diversos fòrums acadèmics d'arreu del món: a la Graduate School of Design (GSD) de la Universitat Harvard, a Boston; a l'Escola d'Arquitectura d'Illinois, a Chicago; ja amb un altre nom, al Shanghai Urban Space Art Season 2015 (SUSAS), amb el títol de «Barcelona Urban Experience. 25 Years of Urban Remodelling of the Metropolitan Area of Barcelona», i a la Biennal d'Arquitectura i Urbanisme de Seül del 2017, a la secció «Cities Exhibition», amb el títol «Mixed Use, Mixed Time, Mixed People».

5.2. EL DOCUMENT D'AVANÇ DEL PLA, 2016-2018

Prenent aquest punt de partida, la redacció de l'Avanç del PDUM es va proposar aconseguir una diagnosi del territori compartida amb els diferents agents que hi operen. Aquesta va ser, de fet, la primera missió del Servei de Redacció del Pla Director (SRPD), creat en aquell moment amb l'objectiu de centralitzar el discurs metropolità urbanístic en un únic equip de treball dedicat exclusivament a aquest fi. Les tasques del SRPD en la fase d'Avanç del Pla es van organitzar en dues etapes:

- Una primera etapa (2016-2017) que havia de servir per consolidar les bases de la futura proposta de l'Avanç del PDUM i es plantejava el doble objectiu d'elaborar, d'una banda, les directrius urbanístiques principals conjuntament amb experts provinents del món acadèmic, professional i institucional a través d'unes taules temàtiques de debat i, d'altra banda, de definir les eines i els espais de governança que havien d'acompanyar l'elaboració del PDUM. Paral·lelament, es va començar a treballar l'espai web del PDUM, que serviria, a partir d'aleshores, com a plataforma de difusió i participació (urbanisme.amb.cat).
- Una segona etapa (2017-2018) que va servir per elaborar una primera diagnosi del PDUM que servís per a la confecció del document d'Avanç del Pla. En aquesta segona etapa també es va dissenyar l'exposició «Metròpolis de ciutats», per explicar a la ciutadania el contingut d'aquest Avanç.

És important esmentar que l'Avanç del PDUM incloïa el programa de participació, on es van descriure de manera exhaustiva totes aquestes estratègies participatives, a més de definir el full de ruta per al disseny del futur procés de participació que tindria lloc durant el període d'informació pública.

5.2.1. 1a etapa, 2016-2017

Les taules temàtiques

A partir de les conclusions extreïdes dels *workshops* i les consultes municipals es van iniciar els treballs de redacció de l'Avanç del Pla amb la creació d'unes taules de debat. Aquestes taules de debat van ser col·laborades per membres de l'equip de redacció del mateix Pla i experts externs i es van articular entorn de vuit àmbits temàtics, que es consideraven cabdals per abordar amb garanties el procés de redacció i en els quals el PDUM havia d'incidir de manera especial: metabolisme urbà i serveis; mobilitat i infraestructures de transport; el paisatge de la metròpolis (ecologia, lleure i producció); àrees d'innovació i centralitat; activitat econòmica en polígons; teixits residencials d'alineació; creixements en bloc, i urbanitzacions disperses.

Aquests espais de reflexió es van dissenyar amb la lògica i l'objectiu que un grup pluridisciplinari d'experts col·laboressin en la formulació d'un document consensuat de directrius urbanístiques des de la perspectiva del tema analitzat. Els resultats, que es van publicar posteriorment en el marc de l'esmentada col·lecció «Quaderns PDU metropolità», amb el subtítol de *Directrius urbanístiques*, van ser el punt de partida dels espais de coproducció amb els ajuntaments metropolitans.

La definició de la participació institucional i ciutadana

En paral·lel a la reflexió més acadèmica de les taules, es va elaborar el *Document de bases i estructura del procés de redacció del Pla director urbanístic*, per concretar les eines de governança del procés de redacció del Pla i definir l'estructura participativa que n'acompanyaria la redacció, així com les funcions de cadascuna de les comissions o grups de treball proposats.

Aquesta estructura participativa va quedar definida a partir de tres esferes: l'esfera politicoinstitucional, que incorporava agents que pertanyen a administracions públiques dels àmbits local, metropolità i autonòmic; l'esfera tècnica, que incloïa representants dels municipis metropolitans i d'altres àmbits sectorials provinents de l'urbanisme i d'altres disciplines relacionades amb les polítiques urbana i territorial, i l'esfera ciutadana, que aplegava els diversos agents de la societat civil identificats com a necessaris per a l'elaboració del Pla.

Pel que fa a l'esfera politicoinstitucional, considerada com aquella que defineix els espais de participació en els quals es posen en relació les decisions tècniques amb les voluntats polítiques en exercici de la responsabilitat dipositada per la ciutadania en els seus representants electes en cada moment, es van definir quatre nivells de participació:

1. Comissió de Govern. Era l'espai de debat estratègic i de presa de decisions respecte de l'orientació i l'aprovació del pla de treball. La composició va ser la següent:

- Sis representants de la Junta de Govern de l'AMB, considerant la proporcionalitat que correspon a cada grup polític.
- Onze representants dels ajuntaments metropolitans:
 - Dos representants de l'Ajuntament de Barcelona.
 - Un representant de cadascun dels municipis de més de 100.000 habitants (l'Hospitalet de Llobregat, Badalona i Santa Coloma de Gramenet).
- Sis participants en representació dels conjunts municipals que comparteixen característiques comunes, d'acord amb els àmbits territorials següents:
 - Àmbit Llobregat Continu Urbà (Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern i l'Hospitalet de Llobregat).
 - Àmbit Nord (Montgat, Sant Adrià de Besòs, Tiana, Badalona i Santa Coloma de Gramenet).
 - Àmbit Delta del Llobregat (Castelldefels, Gavà, el Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat i Viladecans).
 - Àmbit Ordal-Garraf (Begues, Cervelló, Corbera de Llobregat, la Palma de Cervelló, Torrelles de Llobregat i Sant Climent de Llobregat).
 - Àmbit Vall Baixa (Castellbisbal, Sant Andreu de la Barca, el Papiol, Pallejà, Molins de Rei, Sant Vicenç dels Horts, Sant Feliu de Llobregat i Santa Coloma de Cervelló).
 - Àmbit Vallès (Cerdanyola del Vallès, Sant Cugat del Vallès, Ripollet, Montcada i Reixac, Badia del Vallès i Barberà del Vallès).

2. Comissió Informativa al Consell Metropolità. S'establia com el punt d'informació i trobada del Govern de l'AMB amb un representant de cadascun dels grups polítics metropolitans.

3. Comissió Executiva amb la Generalitat de Catalunya. Era l'espai de trobada entre el Govern de l'AMB i la Generalitat de Catalunya, a través de la Secretaria d'Hàbitat Urbà i Territori.

4. Comissió de Relacions amb altres institucions. Es desplegava a través d'espais de trobada entre representants de l'AMB i representants d'altres administracions públiques amb competències sobre les temàtiques que s'aborden al PDUM, com, per exemple, els col·legis professionals, entre d'altres.

En el cas de l'esfera tècnica, i a diferència de les comissions politicoinstitucionals, les seves comissions orientaven i validaven el treball de l'equip de redacció del Pla des de l'òptica tècnica i professional en les diferents matèries i camps d'actuació. Quatre són les categories de comissions dins d'aquesta esfera:

1. Comissió de Direcció Tècnica. Es va definir com l'espai de coordinació dels treballs tècnics i dels processos productius. La seva missió era definir i validar les línies estratègiques de treball que l'equip desenvolupava. La comissió estava formada pel gerent i els directors de totes les àrees de l'AMB; el

director de Serveis Urbanístics, que era el director tècnic del PDUM; el cap del Servei de Redacció del Pla Director, i el cap del Gabinet de Presidència, i un llicenciat en dret, amb funcions d'assessorament jurídic en matèria urbanística. Finalment, a més dels membres de la comissió establerts a les bases, s'hi va incorporar també un representant de l'Ajuntament de Barcelona, atès el pes específic del municipi en el conjunt metropolità.

2. Comissions tècniques amb els ajuntaments metropolitans. Eren els responsables d'establir la participació tècnica continuada dels municipis de l'AMB per mitjà de subcomissions que es van agrupar en quatre grans àmbits territorials –els mateixos de la Comissió de Govern– per poder treballar de manera més propera en la concreció sobre els territoris dels temes abordats. Cadascun dels municipis, individualment o per àmbits territorials, tenia una representació tècnica com a referent per participar en els treballs d'aquesta comissió.

3. Comissió Tècnica de Treball amb la Generalitat de Catalunya. Es tracta d'un espai de cooperació entre la Direcció de Serveis d'Urbanisme de l'AMB i les diferents àrees de la Generalitat de Catalunya, coordinades a través de la Direcció General de Serveis d'Urbanisme, per recollir les qüestions tècniques en les quals ambdues institucions tenen competències.

4. Comissions de caràcter tècnic, sectorial i transversal. Concebudes com a espais de cooperació tècnica sectorial, temàtica o transversal amb altres institucions, organismes o entitats especialitzats en matèries concretes que poguessin fer aportacions específiques en el seu àmbit de coneixement. En el mateix sentit, es va obrir la possibilitat d'establir espais de cooperació tècnica sectorial, temàtica o transversal amb altres institucions, organismes o entitats especialitzades. En tots els casos hi van participar tècnics de l'equip redactor del Pla, tant des de la mateixa Direcció de Serveis d'Urbanisme com des d'altres àrees de l'AMB.

Finalment, l'**esfera ciutadana** havia de fer possible la participació activa per part de la ciutadania. Per fer-ho, es va concretar un mapa d'agents que calia incorporar a les estructures participatives estables de debat, reflexió i proposta del PDUM. Es va intentar que aquesta relació d'agents, a qui es va donar veu al llarg del procés, fos tan representativa com fos possible de la societat metropolitana i assegurar, entre altres requisits, la paritat en qüestions de gènere i la diversitat pel que fa als àmbits o els sectors d'activitat d'on provenia la ciutadania, així com l'origen públic o privat dels seus interessos.

En qualsevol cas, l'objectiu d'incorporar aquesta esfera de participació sempre ha estat el de sumar la capa d'informació provinent de la ciutadania, experta coneixedora dels entorns urbans, i contrastar les seves percepcions amb les valoracions tècniques que es fan des de l'equip de redacció del Pla.

5.2.2. 2a etapa, 2017-2018

La segona etapa dels treballs de l'Avanç del Pla tenia com a objectiu concretar els elements i el contingut de la proposta. Una vegada més, però, les tasques de redacció no es van centrar exclusivament a elaborar el contingut tècnic, sinó que també es va plantejar com un procés en el qual s'alternaven periòdicament moments de treball intern de l'equip amb jornades d'exposició i debat dels resultats a les comissions creades a diferents nivells.

Desenvolupament de les línies de treball temàtiques

A partir de les vuit temàtiques que s'havien abordat a les taules durant l'etapa anterior, i aplegant les directrius urbanístiques vinculades a cadascuna, es van reagrupar els àmbits de treball en tres grans blocs: àrees d'innovació i d'activitat intensa i complexa (que agrupava les taules d'àrees de centralitat i innovació i d'activitat econòmica en polígons), teixits residencials (que incloïa les taules de teixits d'alineació, creixement en bloc i urbanitzacions disperses) i metabolisme metropolità (amb les taules de metabolisme urbà i serveis i de mobilitat i infraestructures del transport, i la taula «El paisatge de la metròpolis. Ecologia, lleure i producció»).

Cadascun dels blocs es va treballar en tres fases –marc teòric i conceptual, diagnosi i proposta– i, metodològicament, es va desenvolupar per mitjà d'unes dinàmiques de treball pautades de la manera següent:

Inicialment, l'equip del Servei de Redacció treballava els continguts de cada fase per un període d'uns dos o tres mesos.

En segon lloc, es van dissenyar uns tallers amb els ajuntaments metropolitans agrupats per subcomissions, on es contrastava tant la informació de partida amb què s'estava treballant des de l'equip tècnic de redacció com la territorialització d'alguns dels resultats.

A continuació, l'equip tècnic del Pla feia evolucionar els treballs en marxa basant-se en els resultats obtinguts als tallers.

Una vegada donats per acabats els treballs, es presentaven les conclusions principals de cada fase a la Comissió de Direcció Tècnica del PDUM perquè en validés el contingut.

Finalment, s'exposaven les conclusions principals de cada fase a les comissions tècniques dels ajuntaments metropolitans i de la Generalitat, i s'obria una sessió de debat en relació amb els temes presentats. Posteriorment, s'habilitava un espai virtual on es penjava tota la documentació generada i es convidava els representants municipals a fer-hi aportacions.

Cal destacar el treball dut a terme en els diferents espais de coproducció o codisseny, entesos com una xarxa de diferents agents que genera polítiques públiques en condicions d'igualtat: les comissions politicoinstitucionals, les comissions tècniques amb els ajuntaments metropolitans i la relació amb l'esfera ciutadana a través del desenvolupament de la prova pilot al municipi de Badia del Vallès.

Sessions de treball amb les comissions

Pel que fa a les diverses comissions, al llarg d'aquesta etapa es van constituir formalment i es van celebrar les primeres sessions de treball. En el cas de les comissions amb els ajuntaments metropolitans, val a dir que la col·laboració va ser volgutament intensa, sobretot per tres motius: per recollir informació de primera mà dels tècnics municipals amb relació als temes que s'estaven tractant; per la voluntat de fer-los partícips en totes les fases del procés dels treballs que s'estaven desenvolupant per aconseguir una diagnosi compartida pels seus tècnics, i per contrastar amb ells l'evolució dels treballs i la seva concreció territorial. A més a més, es van fer reunions bilaterals específiques en diferents àmbits temàtics, tant amb la Generalitat de Catalunya com amb altres institucions, com ara la Diputació de Barcelona o l'Autoritat del Transport Metropolità.

En total, aquesta col·laboració a través de les diverses comissions es va plasmar en 96 trobades, celebrades entre el novembre de 2017 i el novembre de 2018. En concret, es van celebrar dues reunions de la Comissió de Govern, dues de la Comissió Informativa al Consell Metropolità, catorze reunions amb la Comissió de Direcció Tècnica, cinc de la comissió tècnica de treball amb la Generalitat de Catalunya i 49 amb les quatre comissions en què es van agrupar els ajuntaments metropolitans, és a dir, dotze comissions per grup més una de comuna per als 36 ajuntaments. En paral·lel, es van organitzar 24 sessions de treball amb els ajuntaments, sis per a cadascuna de les comissions.

La participació dels ajuntaments va culminar amb la recollida d'aportacions a la primera versió del document de l'Avanç. En conjunt, es van rebre 395 aportacions, dues de caràcter general, 248 que feien referència a la Memòria de l'Avanç i 145 referides a la documentació gràfica.

Relació amb la ciutadania

Si bé la legislació urbanística catalana preveu que la participació activa de la ciutadania s'iniciï amb l'aprovació de l'avanç de planejament, els treballs de redacció del mateix Avanç ja van incorporar aquesta voluntat de compartir informació amb la societat civil a partir de diferents mitjans de difusió.

En aquesta fase prèvia a l'aprovació de l'Avanç, la relació amb la ciutadania en general es va orientar en gran manera a aconseguir la màxima difusió sobre l'existència i l'abast del Pla i a relatar d'una manera transparent el procés de redacció que s'estava desenvolupant. Concretament, es van habilitar espais virtuals –com ara el web específic del PDUM, que conté un ampli recull d'informació vinculada al PDUM–, es van dissenyar espais expositius per divulgar alguns dels aspectes clau del Pla i es van programar diferents actes públics de difusió.

Així mateix, el document de l'Avanç va incorporar el programa de participació que se seguiria durant el període d'informació pública.

Aquesta difusió es pot classificar en tres grans grup d'iniciatives:

– **Xarxes socials i portals web.** Inicialment, es va fer difusió del Pla a través dels mitjans genèrics de què disposa l'AMB: la seva pàgina oficial i les xarxes socials. En una primera fase, la comunicació va consistir principalment a compartir de manera periòdica els principals treballs elaborats per l'equip de redacció a través de la col·lecció «Quaderns PDU metropolitana».

A principis del 2018, però, es va posar en funcionament el web específic del PDUM urbanisme.amb.cat. Es tracta d'un portal que recull tota la informació relativa al contingut del Pla, relata els principals esdeveniments que han tingut lloc fins al moment i presenta els diferents agents que han contribuït directament o indirectament a la seva redacció.

De fet, en la mesura que evolucionin els treballs del PDUM i es posin en funcionament les estructures de participació definides pel document de bases, hi ha la intenció que l'espai web sigui una plataforma interactiva de col·laboració amb els diferents agents del territori.

– **Exposicions.** En primer lloc, es va fer l'exposició «Metròpolis verda», que abordava un tema cabdal en les propostes del PDUM: la infraestructura verda metropolitana. I, en segon lloc, es va dissenyar l'exposició itinerant «Metròpolis de ciutats», que va recórrer diversos municipis metropolitans acompanyant l'aprovació de l'Avanç.

Amb tot plegat, es pretenia que els diferents espais expositius actuessin com a altaveus del contingut del Pla en aquestes fases més iniciàtiques.

– **Actes públics de difusió.** Paral·lelament, l'equip redactor del PDUM es va esforçar a divulgar els diferents temes que s'havien treballat internament per contrastar-los en espais de debat externs al PDUM i també, en molts casos, a la mateixa AMB. En concret, es van computar 68 esdeveniments, que van tenir lloc entre el març de 2016 i el desembre de 2018 i que incloïen participacions puntuals en sessions de màsters universitaris i postgraus de temàtica relacionada amb el PDUM, ponències en diferents congressos nacionals i internacionals, amb els articles o els pòsters científics corresponents, visites interinstitucionals amb representants d'arreu d'Europa i reconeixements. A més, es van publicar diverses entrevistes i articles en premsa relacionats amb el procés de redacció del Pla i dels seus continguts.

Participació en projectes europeus

Finalment, cal fer menció de la col·laboració de l'equip del Pla amb el Servei de Planejament de l'AMB al llarg de dos anys per redactar el Pla d'acció local de Badia del Vallès, dins del marc del programa europeu URBACT. En aquest cas, l'AMB, juntament amb Badia del Vallès, va formar part de la xarxa de ciutats que s'agrupen sota el lema «Sub>urban. Reinventing the fringe» per millorar els teixits urbans sorgits a partir de mitjan segle xx, i que no han acabat de trobar el seu encaix entre la ciutat consolidada i compacta precedent i les urbanitzacions de baixa densitat aparegudes més tard.

Concretament, en el cas de Badia del Vallès, l'elaboració del Pla d'acció integral (PAI) va durar dos anys i mig (del gener de 2016 a l'abril de 2018) i va partir de la construcció d'una diagnosi compartida i con-

sensuada amb el GCD, que va permetre identificar, programar i prioritzar les actuacions que, a diferents escales i des de diversos àmbits, s'havien d'implementar de manera prioritària amb l'Horitzó 2020.

El seu objectiu era definir estratègies, de manera participada, que anessin encaminades a corregir, gradualment, les diverses disfuncions urbanes, per reforçar, d'aquesta manera, el sentiment de comunitat en un procés d'empoderament social i de millora de l'autoimatge del municipi. El PAI va suposar un autèntic laboratori de creació, posada en pràctica i experimentació en espais de debat comú, on personal tècnic i ciutadania s'enfrontaven a reptes similars als del futur procés de participació de l'Avanç del PDUM. Principalment, com traslladar la visió a diferents escales del Pla i com codissenyar el procés, entre la ciutadania i les diferents administracions implicades: la metropolitana i la local.

5.3. EL DOCUMENT PER A L'APROVACIÓ INICIAL, 2019-2023

Un cop aprovat el document de l'Avanç del Pla, l'equip del Servei de Redacció del Pla Director es va reorganitzar per dur a terme les tasques pertinents per elaborar un document per a l'aprovació inicial. Els treballs que es van fer en aquesta fase es poden dividir en tres etapes:

- Una primera etapa (2019-2020) que comprenia el període d'informació pública de l'Avanç del Pla, en el qual es va desenvolupar el procés de participació ciutadana per difondre i compartir el contingut del Pla i recollir suggeriments. Aquestes aportacions van ser categoritzades i analitzades per valorar la conveniència d'incorporar-les a la proposta del Pla.
- Una segona etapa (2020-2021) en la qual es van treballar les propostes amb els equips tècnics dels diferents ajuntaments metropolitans a través de reunions periòdiques.
- Una tercera etapa (2021-2022) en la qual es van concentrar els esforços a reforçar el consens metropolità tant en l'esfera politicoinstitucional com en la tècnica per formular la versió definitiva del document.

En cadascuna d'aquestes etapes, però, es va voler mantenir l'intens nivell de participació que va caracteritzar les dues fases anteriors.

5.3.1. 1a etapa, 2019-2020

Període d'informació pública

Després de l'aprovació de l'Avanç del PDUM per part del Consell Metropolità el 26 de març de 2019, es va obrir un període d'informació pública del document que es va estendre fins al 31 de gener de 2020.

Al llarg d'aquests sis mesos, es van dur a terme accions diferenciades i complementàries entre si per oferir un marc propici de participació per a cadascun dels agents amb diferents graus d'implicació, des de l'enviament per escrit de suggeriments per part de particulars, entitats i institucions fins a la participació activa en taules de debat i la col·laboració interinstitucional.

La participació ciutadana durant aquell període va aconseguir difondre i compartir el contingut del Pla i va reforçar els canals de comunicació amb el teixit social metropolità. Alhora, l'objectiu de compartir un model territorial i corresponsabilitzar la ciutadania en les polítiques públiques que afecten el funcionament de la metròpolis va esdevenir un canal de vinculació efectiu entre l'AMB com a institució metropolitana i la població.

Un cop finalitzat el període d'informació pública, es van classificar i categoritzar les més de 2.600 aportacions provinents tant dels documents de suggeriments com dels comentaris fets en cada un dels espais de participació presencial per avaluar-ne els resultats. Aquesta lectura exhaustiva va facilitar que cada equip de treball en valorés la incorporació al Pla i com a exercici de transparència, retorn i traçabilitat amb relació a tots els participants.

Participació dels ajuntaments

El personal tècnic de participació i comunicació de tots els ajuntaments metropolitans va col·laborar en l'organització i la difusió dels debats ciutadans promoguts pel Servei de Redacció del PDUM.

5.3.2. 2a etapa, 2020-2022

Concreció de les propostes

A partir de tota la informació generada, recopilada i classificada per temes per l'equip de redacció del PDUM durant el període de l'Avanç, es van dur a terme una sèrie de sessions de treball amb els membres de l'Equip de Coordinació de Planejament Urbanístic de la mateixa AMB que havien treballat prèviament en diferents projectes de cadascun dels territoris afectats i, per tant, acumulaven coneixement de primera mà sobre la seva situació urbanística.

Per concretar els resultats d'aquests treballs, es va dividir el territori de l'àrea metropolitana en sis àmbits funcionals: Vall Baixa i Ordal, Llobregat Delta, Llobregat Continu, Nord, Vallès i Barcelona. D'aquesta manera, a partir de les aportacions dels ajuntaments i de l'expertesa de cada equip es va formular una proposta per àmbits funcionals, concretant, sobretot, els elements estructurants de la proposta del Pla.

A més d'aquesta divisió per àmbits territorials, les propostes també es van organitzar per temes. Sobre aquesta doble organització territorial i temàtica es van dur a terme igualment les considerades tasques «transversals», com ara la redacció de les normes o de la memòria del Pla.

Comissions amb els ajuntaments

En paral·lel a la feina interna del Servei de Redacció del PDUM i de les col·laboracions amb diversos departaments dins i fora de l'AMB, es van fer múltiples reunions amb els equips tècnics d'urbanisme dels ajuntaments per anar ajustant i consensuant les propostes. Així, entre la tardor del 2020 i l'estiu del 2021 es van celebrar 21 reunions de cadascuna de les sis comissions amb els ajuntaments.

D'aquestes reunions en van sorgir més de 450 aportacions que es van considerar per a la proposta del Pla: aclarides si es tractava de dubtes o falta de precisions en l'explicació; incorporades; consensuades amb noves propostes, o, en pocs casos, desestimades.

Participació en projectes europeus

Com havia fet durant la fase d'elaboració del document d'Avanç del PDUM amb el projecte Sub>urban, entre els anys 2019 i 2022 l'AMB va liderar la xarxa RiConnect - Rethinking Infrastructure, emmarcada en el programa europeu URBACT. La xarxa està formada per vuit metròpolis europees que volen repensar, transformar i integrar les infraestructures de mobilitat per tornar a connectar persones, barris, ciutats i espais naturals.

L'objectiu de la xarxa és desenvolupar una metodologia conjunta per repensar les infraestructures de mobilitat monofuncionals, segregades, que comporten un nombre elevat d'externalitats i no estan adaptades al territori, com a factor d'oportunitat perquè esdevinguin elements centrals i integradors de la metròpolis a partir d'un nou model de mobilitat.

Com en l'URBACT, explicat més amunt, cada una de les metròpolis va redactar un pla d'acció integrat (PAI) que defineix una visió de futur, estableix un full de ruta i concreta les accions necessàries per assolir l'objectiu de millora. En aquest cas, per desenvolupar el seu PAI, l'AMB va triar un tram de la carretera N-150 per transformar-la en l'avinguda del Vallès, una via metropolitana més amable, cívica i atractiva.

En aquest projecte, la participació de tots els agents implicats ha adquirit una rellevància especial. Així, després d'identificar-los, es van classificar aquests agents en quatre grups amb responsabilitats i graus d'implicació diferents.

5.3.3. 3a etapa, 2022-2023

Construcció del consens per a l'aprovació inicial del Pla

El gran objectiu de la tercera etapa va ser reforçar el consens metropolità entorn del document del PDUM per a l'aprovació inicial, a fi que pogués ser elevat al Consell Metropolità, que està format, com s'ha explicat, per membres electes dels consistoris metropolitans.

Per aquest motiu, les reunions amb els ajuntaments metropolitans van incrementar la seva ja elevada freqüència, com ho van fer també totes les reunions de les esferes tècnica i política i així mateix quan es va plantejar la manera d'enfocar la relació amb l'esfera ciutadana un cop aprovat el document per a l'aprovació inicial.

Sessions de treball amb les comissions

Durant aquesta etapa, tant la Comissió de Govern com la Comissió Informativa al Consell Metropolità es van reunir tres vegades: la primera, per explicar els resultats i les conclusions del procés de participació ciutadana, així com la proposta de treball amb vista a l'aprovació inicial; la segona, per presentar un esbòrrany de document d'explicació de les propostes del PDUM, i la tercera, un mes abans de l'aprovació inicial del Pla, per explicar el document que es portaria al Consell Metropolità.

Així mateix, es van dur a terme reunions amb diferents grups polítics metropolitans i es van continuar fent reunions amb la Generalitat de Catalunya i amb altres administracions públiques.

La col·laboració amb els ajuntaments metropolitans va continuar sent intensa durant aquest període, amb la voluntat d'aconseguir una proposta consensuada, amb diverses reunions amb cadascun dels ajuntaments metropolitans per continuar consensuant l'evolució dels treballs.

Relació amb la ciutadania

Durant tot el període de redacció del document per a l'aprovació inicial del Pla es va continuar compartint la informació i els avanços del desenvolupament del Pla d'una manera transparent amb la societat civil, mentre que, d'altra banda, es va ampliar la difusió del Pla. Així mateix, es van acordar les bases per al període d'informació pública de l'aprovació inicial.

5.4. LES COL·LABORACIONS EN LA REDACCIÓ DEL PLA (2014-2022). UN BALANÇ

L'elaboració del Pla, en les seves diferents fases, s'ha fet de manera conjunta amb agents de naturalesa diversa. El Servei de Redacció del Pla Director ha protagonitzat, lògicament, aquesta elaboració, però hi han participat moltes altres persones i equips.

5.4.1. L'equip del Servei de Redacció del Pla Director

Durant els set anys de funcionament, el Servei de Redacció del Pla Director ha estat format per 72 persones: el 56 % eren dones i el 44 %, homes.

L'equip fix va començar amb dotze persones i ha anat creixent de manera continuada, amb només vuit baixes al llarg dels anys. Tot i que la majoria dels membres de l'equip provenien del camp de l'arquitectura (80 %), també hi havia persones dels camps de la geografia, l'enginyeria de camins, les ciències ambientals o el dret.

Al costat d'aquest personal fix, hi ha hagut una plantilla fluctuant formada per 36 estudiants amb la vocació de formar-se en l'àmbit urbanístic i viure la seva primera –o una de les primeres– experiència professional. Malgrat que la majoria provenien de la branca de l'arquitectura, s'ha comptat amb estudiants de diferents carreres universitàries, com geografia, planejament o enginyeria informàtica.

5.4.2. Col·laboracions amb altres serveis de l'AMB i altres administracions públiques

Pel que fa a l'administració pública, s'ha produït una col·laboració especialment estreta entre els quatre serveis que formen l'Àrea de Polítiques Urbanístiques i Espais Naturals (APUEN): Servei de Redacció del Pla Director, Servei d'Informació i Estudis Territorials, Servei de Protecció de la Legalitat Urbanística i, sobretot, la Coordinació de Planejament Urbanístic.

Hi ha hagut, igualment, una forta relació amb els diferents departaments de l'AMB. Així, cal destacar l'Oficina Tècnica de Gerència (que s'ha ocupat de la correcció, el disseny i la gestió de les exposicions i ha donat suport en la comunicació i la difusió del Pla a través del portal web, el butlletí, premsa, etc.), l'Àrea d'Internacional (que ha donat suport en projectes internacionals de programes com ara l'URBACT o INTERREG SMART-MR), la Direcció de Serveis de Projectes Singulares (que ha participat en l'avaluació econòmica de les propostes del Pla), la Direcció de Serveis de l'Espai Públic (que ha aportat el coneixement en matèries relacionades amb la sostenibilitat), l'Àrea d'Ecologia¹ (que ha treballat en les propostes de metabolisme urbà, en concret en estudis de sobirania i demanda energètica de l'edificació i en relació amb la coordinació sectorial de la planificació de serveis tècnics), l'Àrea de Mobilitat, Transport i Sostenibilitat, la Direcció de Serveis de Programes Estructurals, i, finalment, l'Àrea de Desenvolupament Social i Econòmic.

Igualment, com s'ha explicat, s'ha treballat també de manera molt estreta amb altres administracions, sobretot amb els ajuntaments metropolitans. Les comissions, les reunions de treball bilaterals i, també, les trobades informals han servit per incorporar les aportacions que es volien fer al PDUM des d'aquestes altres administracions.

5.4.3. Col·laboracions amb el món acadèmic i professional

Al costat de la col·laboració amb les diverses administracions públiques, l'elaboració del PDUM ha tingut també la implicació directa de diverses entitats i organitzacions. Entre aquestes organitzacions, destaquen sobretot l'agència pública Barcelona Regional (BR) i l'Institut Metròpoli (abans, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona), amb les quals hi ha signat un acord marc anual d'estudis per treballar conjuntament que permet aquesta col·laboració més intensa.

(1) Aquesta àrea englobava les actuals àrees del Cicle de l'Aigua i d'Acció Climàtica.

Així, amb Barcelona Regional s'ha col·laborat en documents tan diversos com el document inicial estratègic de la documentació ambiental, l'estudi de demandes metabòliques i infraestructures de serveis, l'avaluació de salut (junt amb ISGLOBAL) o l'avaluació de mobilitat generada (amb l'ATM, la UPC, Car-net INLAB, IDOM, PTV, KINEO i l'IERMB).

Amb l'Institut Metròpoli s'ha col·laborat en l'acompanyament amb perspectiva de gènere (juntament amb el Col·lectiu Punt 6), l'elaboració d'estudis econòmics, la redacció de la memòria social, la dinamització per enfocar la participació per al període d'informació pública de l'aprovació inicial, l'avaluació ambiental dels espais oberts i l'elaboració de bases de dades com ara la d'equipaments.

Així mateix, també s'ha col·laborat amb altres centres de recerca, equips i empreses de caràcter privat en relació amb diverses temàtiques. Pel que fa a la normativa, s'han treballat els usos urbanístics a través d'estudis especialitzats amb l'equip BCpN iHTT i s'ha comptat amb l'assessorament jurídic i consultoria d'Urbanland & Projects. En l'àmbit ambiental, s'han desenvolupat estudis de la mà d'altres equips externs, com ara el de cobertes del sòl amb el CREAM; l'avaluació dels parcs, els eixos verds i l'illa de calor amb l'ICTA, i els riscos geològics amb Hidrolem. Per a la redacció de les bases tècniques i econòmiques, KSNET i Duatis Arquitectes s'han encarregat del càlcul de la viabilitat econòmica del Pla. Amb relació a la mobilitat, s'ha comptat amb l'assessorament sobre el sistema de rodalies de Lluís Ubalde (juntament amb BR); per a l'actualització de l'estudi d'accessibilitat, amb Víctor Ferran, i amb el projecte sobre ciutats aeroportuàries de Metroairports.

La participació durant el període d'informació pública de l'Avanç es va coorganitzar amb diferents equips atenent els diversos tipus de sessió i públic: els debats ciutadans amb Paisaje Transversal; els tallers de la quàdruple hèlix amb el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB), i les jornades als col·legis professionals amb les seves respectives juntes directives. També van participar en la dinamització i la relatoria dels debats ciutadans Nusos, Mikel Pau Casado i Cristina Poza.

En la comunicació hi han col·laborat diversos equips en diferents tasques: Oesía en el plantejament i l'elaboració del portal web; IBM en el desenvolupament del visor de mapes del portal web; durant el procés de participació ciutadana, Banda Bisagra en els *relatogrames* i La Creativa en la producció de vídeos, imatges i conducció de les xarxes socials durant els debats ciutadans, i Spread en la maquetació del document per a l'aprovació inicial.

Finalment, quant a altres temes transversals, el Centre d'Estudis Demogràfics (CED) va fer les projeccions demogràfiques, Dribia va estructurar les bases de dades i Ramon Gras va assessorar en una temàtica tan complexa com els districtes d'innovació.

6 Governança de l'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

A fi d'implantar un sistema de seguiment i avaluació, es preveu crear una estructura de governança formada per tres equips:

Equip tècnic de seguiment i avaluació. Dissenyarà i concretarà el sistema d'indicadors i seleccionarà les fonts d'informació que els nodreixen; farà el seguiment i l'avaluació de les actuacions a partir de l'actualització permanent del sistema d'indicadors, en valorarà els resultats i els impactes i proposarà noves actuacions mitjançant la redacció dels informes d'avaluació pertinents. L'equip estarà format per tècnics de les diverses àrees de l'AMB.

Comissió de Direcció. Establirà les línies de treball de l'equip tècnic de seguiment i avaluació; promourà i prioritzarà les actuacions de l'Agenda sobre la base de la informació recollida als informes d'avaluació; coordinarà i avaluarà estratègicament el desenvolupament i la implantació de l'Agenda sobre la base de l'assoliment dels objectius plantejats, i revisarà l'adequació d'aquests objectius i dels reptes identificats a partir de les noves demandes econòmiques, socials i ambientals. La Comissió de Direcció elevarà les seves propostes a la Comissió Executiva perquè les aprovi. La comissió estarà composta per membres del Comitè de Direcció de l'AMB.

Comissió Executiva. Exercirà el lideratge polític del seguiment de l'Agenda i dirigirà i validarà les propostes i les actuacions plantejades per la Comissió de Direcció.

7

Seguiment i avaluació

L'Agenda Urbana de l'Àrea Metropolitana de Barcelona s'ha volgut dotar de mecanismes que permetin comprovar l'adequació de les seves propostes a una realitat que experimentarà transformacions significatives al llarg dels propers anys. Per aquest motiu, ha dissenyat un sistema de seguiment i avaluació que permeti adaptar-se de manera eficient als nous requisits i necessitats.

7.1. OBJECTIU

El sistema de seguiment i avaluació de l'Agenda és una eina per valorar el seu rendiment efectiu i la seva adequació a les transformacions que afecten el territori Metropolità. Per tant, el seu objectiu principal és valorar i fer més efectives les propostes, la implementació, els resultats i els impactes i adaptar, mitjançant les modificacions pertinents, la mateixa Agenda després que hagi estat aprovada definitivament.

7.2. ESTRUCTURA DEL SISTEMA

Per assolir aquest objectiu, el sistema de seguiment parteix d'una doble aproximació. En primer lloc, la identificació d'un conjunt d'indicadors de les diverses polítiques i actuacions que siguin objectius i mesurables i que es puguin actualitzar i territorialitzar a l'escala i el nivell de detall que correspongui. Aquests indicadors han de permetre fer un seguiment quantitatiu tant de l'execució de l'Agenda com de la realitat urbana i territorial sobre la qual s'aplica, amb la finalitat de determinar si es duen a terme les accions proposades amb la cobertura prevista i amb una gestió eficient dels recursos assignats i de detectar si hi ha possibles desviacions.

En segon lloc, l'avaluació qualitativa a partir de la valoració d'aquests indicadors, així com de les aportacions de la ciutadania i dels agents i institucions metropolitans, que permeti dissenyar i proposar eventuales accions correctores.

Es tracta, en definitiva, d'un sistema que ha de preveure tots els elements que intervenen en l'anomenada «teoria del canvi», des de la detecció de les necessitats fins als recursos disponibles per resoldre-les (*inputs*), les actuacions contingudes a l'Agenda, els productes obtinguts (*outputs*) i, finalment, els resultats (*outcomes*).

7.2.1. El sistema d'indicadors

El sistema de seguiment de l'Agenda distingeix quatre tipus d'indicadors:

Indicadors d'execució. Identifiquen el grau d'execució de les accions previstes a l'Agenda segons la programació establerta i valoren les eventuais desviacions. Aquests indicadors també inclouran els relatius als recursos destinats per valorar l'eficiència de les actuacions.

Indicadors de resultats. Identifiquen el grau d'assoliment dels objectius de cada actuació, establerts a partir dels reptes plantejats a la mateixa Agenda.

Indicadors d'impacte. Identifiquen si l'assoliment dels objectius de cada acció ha comportat una millora efectiva en les condicions de vida de la població, l'eficiència de les activitats i la qualitat física i funcional de l'entorn.

Indicadors de context. Identifiquen el comportament de variables que no depenen únicament de l'acompliment de les propostes de l'Agenda i serveixen, per tant, per matisar les relacions de causa-efecte que es puguin detectar. Per seleccionar aquests indicadors, el sistema partirà de la base de dades de l'Agenda Urbana Espanyola, que recull més de 50 indicadors a escala municipal, provinents de fonts oficials i amb una actualització periòdica.

Aquesta classificació permet fer un seguiment de les accions incloses a l'Agenda identificant tres processos d'una manera seqüencial: quin és el ritme d'execució de les actuacions (eficàcia executiva), de quina manera aquestes actuacions serveixen per donar resposta als reptes plantejats (idoneïtat tècnica de les propostes) i fins a quin punt aquesta resposta té un impacte social i ambiental (encert dels reptes plantejats). Això permet identificar fàcilment la causa d'un eventual desajust i, per tant, guiar les futures decisions sobre els elements que cal revisar o redefinir: els mecanismes d'execució, les propostes o els reptes.

La periodicitat amb què s'actualitzin els indicadors es definirà en funció de la disponibilitat de la informació de base que els nodreixi, si bé es preveu una cadència mínima anual en cas dels indicadors de context i bianual per als indicadors d'execució, resultats i impacte.

La unitat territorial de referència serà la mínima que permeti la informació disponible. D'aquesta manera, la informació es podrà agregar a les unitats administratives o funcionals (barri, municipi, etc.) necessàries per permetre comparar-les i millorar-ne la comprensió. Igualment, es buscarà el màxim nivell de desagregació pel que fa a les temàtiques de les dades.

7.2.2. Informes d'avaluació

Els informes d'avaluació es faran amb una periodicitat quadriennal, coincidint amb els períodes del Pla d'actuació metropolitana (PAM), i seran elaborats pel mateix equip tècnic responsable del sistema d'indicadors. Atenent els objectius plantejats anteriorment, cada informe haurà d'incorporar una triple avaluació a partir de la qual es proposaran recomanacions per reformular l'element que correspongui.

Avaluació de la implementació, que valorarà el grau de desenvolupament de l'Agenda, així com l'eficiència de cada actuació respecte dels recursos invertits. En aquest sentit, tractarà d'identificar les possibles fallades en els mecanismes d'execució, així com la responsabilitat de les diverses administracions i agents implicats. Al mateix temps, però, considerarà la possibilitat que les dificultats d'execució responguin a la inviabilitat de les propostes.

Avaluació dels resultats, que valorarà si s'han aconseguit els objectius establerts per als reptes plantejats per determinar si cal redefinir les actuacions/propostes plantejades.

Avaluació de l'impacte, que analitzarà els efectes de les actuacions per determinar si cal revisar els reptes i els objectius plantejats, sigui per un disseny inicial inadequat o pel sorgiment de nous condicionants externs que han alterat la situació de diagnosi inicial.

